

ΖΑΚΥΝΘΙΟΣ
ΑΝΘΩΝ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΥ

ΤΗ ΠΡΟΘΥΜΩ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΛΟΓΙΩΝ.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ο ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ.

1875.

**ΤΟΣ Α.—ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.**

- I ΑΝΑΤΟΛΙΚΑΙ ΜΥΘΟΠΛΑΣΤΙΑΙ—ΟΙ ΔΥΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ, ὑπὸ
ΛΑΜΠΡΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ.
- II ΑΠΟ ΖΑΚΥΝΘΟΥ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ (συνέχεια) ὑπὸ Π. ΧΙΩΤΟΥ.
- III ΣΙΕΝΕΙΟΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ, ὑπὸ Κ. ΜΕΣΣΑΛΑ.
- IV ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΚΗΝΑΙ.
- V Η ΑΙΔΩΣ, (ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ) ὑπὸ Γ. Κ. ΣΦΗΚΑ.
- VI Η ΕΚ ΤΟΥ ΤΑΦΟΥ ΑΠΟΚΑΔΥΨΙΣ (διήγημα πρωτότυπον)
ὑπὸ Μ. Μ.
- VII ΘΡΗΝΟΙ ΚΑΙ ΒΑΣΑΝΟΙ ΤΟΡΚΟΥΑΤΟΥ ΤΑΣΣΟΥ, (κατὰ τὸ
ἰταλικόν) ὑπὸ Ι. Σ. ΜΑΝΕΣΣΗ.
- VIII ΑΣΤΕΙΑ.
- IX ΠΟΙΗΣΕΙΣ.
- X ΛΥΣΙΣ ΑΙΝΙΓΜΑΤΟΣ.—ΑΙΝΙΓΜΑ.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

Ἄναγκάζομεθα νὰ παρακλήσωμεν τοὺς Κυρίου; συνδρομητὰς τοῦ; εἰσέτι καθυστεροῦντας τὴν συνδρομὴν των ὅπως σπεύσαντες ἀποτί-
σωσιν αὐτήν, ἀπὸ γνωρίζουσιν ὅτι κερδοσκοπία δὲν ὤθησεν ἡμᾶς;
πρὸς ἕκδοσιν τοῦ ἀνὰ χεῖρας περιοδικοῦ καὶ ἐκάστη καθυστέρησις
εἶναι ἀφ' ἑμαυτοῦ τοῦ ἰσχυροῦ βελαντιοῦ μας.

Ο ΕΚΔΟΤΗΣ.

Τὰς ἐπιτυχεῖς δύο μεταφράσεις τῆς περιωνύμου ᾠδῆς τοῦ Μαν-
ζόνου, αἱ πλεῖστοι τῶν ἡμετέρων συνδρομητῶν μετὰ πολλοῦ καὶ
δικαίου ἐνδιαφέροντος ἀνέμενον νὰ ἴδωσι δημοσιευμένας ἐν τῷ πα-
ρόντι φυλλάδιῳ, ἀναβάλλομεν διὰ τὸ μετ' ὀλίγου ἡμέρας ἐκδοθη-
σόμενον ἀκόλουθον φυλλάδιον, ἀπατηθέντες ὡς πρὸς τοὺς ὑπολογι-
σμοὺς ἡμῶν ἕνεκ τῆς; κατὰ τὴν φορὰν ταύτην ἐπισωρευθείσης πε-
ζῆς ὕλης.
II ΣΥΝΤΑΞΙΣ.

**ΖΑΚΥΝΘΙΟΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝ
ΜΗΝΙΑΙΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΤΓΓΡΑΜΜΑ**

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ
ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΥ.

ΕΤΟΣ Α΄.	ΜΑΡΤΙΟΣ 1875	ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Ζ΄.
----------	--------------	---------------

ΑΝΑΤΟΛΙΚΑΙ ΜΥΘΟΠΛΑΣΤΙΑΙ.

B΄.

ΟΙ ΔΥΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ:

ΔΗΜΟΦΡΟΥΣΤΑΙ

ΤΩ ΑΓΑΠΗΤΩ ΦΙΛΩ ΝΙΚΟΛΑΩ Ι. ΔΗΜΑΡΑ.

A΄.

Ἀπὸ τοῦ λόφου τοῦ ὠρολογίου Σατ-
Τεπέ τὸ πυροβόλον ἀναγγέλλει τὴν δύ-
σιν τοῦ ἡλίου· τὸ ὠρολόγιον ἀναγγέλλει
αὐτὴν ἐπίσης διὰ τῶν δώδεκα ἄλλε-
παλλήλων κτύπων του καὶ οἱ ἱμάμκι

ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν μιναρῶδων ἀπαγγέλ-
λουσι τὴν ἑσπερινὴν προσευχὴν.

Εὐρισκόμεθα εἰς τὴν νηστείαν τοῦ βε-
μεζανίου.

Ὅλος ἐν γένει ὁ βίος τῶν Τούρκων
εἶναι σειρά ἡδυπαθείας καὶ κατὰ τὸ ἐ-
νὸν ἐκάστῳ εὐζωίας, ἰδίως ὅμως κατὰ
τὸν μῆνα τοῦτον τῆς νηστείας ἡ ἡδυ-
πάθεια, αἱ ἀπολαύσεις, αἱ ἡδοναὶ φθά-
νουσιν εἰς τὸ ζεῖθ αὐτῶν.

Πρὶν ἢ καταπλημμυρῆση τὴν Ἀνατο-
λὴν ὁ κακὸς ἐννοούμενος πολιτισμὸς τῶν
Φράγκων, αἱ ἡμέραι αὗται τῶν νηστειῶν
εἶχον ἄπειρον γόπτρον διὰ τοὺς Τούρ-
κους. Ἢδη τὰ ἤθη αὐτῶν παρέλυσαν,
ὁ μουσουλμανικὸς χαρακτήρ ἐγαλαρώθη
κατὰ τὸ πλεῖστον, καὶ εἰς τοὺς ἀπα-
θείς καὶ ἀναλήτους ὀπαδοὺς τοῦ Μω-
άμεθ μόλις ἀναγνωρίζει τις τοὺς ὑπε-
ρηφάνους κατακτητὰς τῆς Ἀνατολῆς, τοὺς

γενναίους καὶ ἀρτίφιλους μαχητὰς οὐκ εἶδον αἱ πεδιάδες τῆς Οὐγγαρίας καὶ αἱ πύλαι τῆς Βιέννης αὐτῆς.

Ὡς δὲ βαίνουσι τὰ πράγματα τῶν γειτόνων ἡμῶν, μετ' ὀλίγον ἀκόμη χρόνον θὰ ζητῆ τις Ὀθωμανὸν ἀληθῆ καὶ θὰ εὐρίσκη τίποτε, διότι ὁ Τούρκος, ἅμα πᾶσιν ὧν τοιοῦτος, εἶναι ἀληθῶς τίποτε, ἢ δὲ φορὰ τῶν πραγμάτων ὀδηγεῖ αὐτοὺς τῶντι πρὸς τὸ μηδέν. Ἀπὸ καρδίας εὐχομαι εἰλικρινοῦς, ὅπως μηδέποτε συμβῆ τοῦτο, ἤδη μάλιστα ὅτε ἐκεῖνοι ἔχουσιν ἀνάγκη ἡμῶν καὶ ἡμεῖς ἐκεῖνων, ἀλλὰ τὸ πεπρωμένον τῶν ἔθνων ἄπαξ γραφὴν ἀδύνατον νὰ διαγραφῆ· μάρτυς δὲ τούτου ἀψευδῆς αὐτὴ ἡ ἱστορία τῶν ἔθνων. Μόνη ἴσως ἢ καθ' ἑκάστην διατυμπανιζομένη εἰλικρινῆς συνενόησις, ἢ φιλικὴ συμβίωσις μετὰ τῶν Ἑλλήνων, οὐχὶ πλέον δούλων, ἀλλὰ φίλων καὶ συμπολιτῶν, ἢ αὐτὴ μετὰ τῶν Ὀθωμανῶν ἰσότης ἐν τῇ διοικήσει, ἢ ἑταιρία, ὡς εἶπεν, τῶν δύο φυλῶν, τῆς μὲν καταβλαλλούσης τὴν ἐξουσίαν, τῆς δὲ τὴν εὐρύταν, τὸ ῥεκτικὸν καὶ τὴν ζωηρότητα, θὰ δυνηθῶσι ν' ἀντιτάξωσιν ἰσχυρὰν ἀντίστασιν καὶ νὰ κρατήσωσι τὴν Ἀνατολὴν χωροῦσαν πρὸς τὸ βάρβαρον, οὐχὶ διὰ βραδέων βημάτων. Ἀλλ' ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν ἱστορίαν μας.

Εὐρισκόμεθα εἰς τὴν νηστείαν τοῦ ῤεμεζανίου.

Ἡμέραι ὕπνου καὶ ἀναπαύσεως, νύκτες πλήρεις ὀργίων καὶ διασκεδάσεων. Ὅλης τῆς ἡμέρας βλέπει τις Ὀθωμανοὺς καθυμένους εἰς τὰ ἐργαστήριά των, σιωπηλοὺς, ἀπαθείς, νήτεις, ἀργοὺς, εὐρισκομένους εἰς κατάστασιν τινὰ ναρκώσεως, μετ' ὀφθαλμοῦς βεβηρωμένους ἐκ τῆς ἀγρυπνίας. Τὸ προσφιλές τζιμπούκιον ἀργεῖ ἐν τινι γωνίᾳ τοῦ ἐργαστηρίου. Ἐν ταῖς ὁδοῖς φαίνονται ὀλίγοι μόνον οἱ βιαζόμενοι ὑπὸ ἀναποφύκτων ἀναγκῶν νὰ ἐξέρχωνται, ἢ ἐκεῖνοι, ὧν τὸ ἐπάγγελμα τὸ ἀπαιτεῖ. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς εὐποροῦντας ἢ μεγιστάνας, οὗτοι μένουσιν οἴκοι ὑπνώττοντες πνημέριοι ἢ οὐδὲν ποιοῦντες. Τὸ dolce far niente τῶν Ἰ-

ταλῶν κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἰδίως ἐφαρμόζεται καθ' ὁλοκληρίαν ἐπὶ τῶν Ὀθωμανῶν.

Ἄμα σημάνη ἡ ἐνδεκάτη—μίαν δηλαδὴ ὥραν πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου—αἱ ὁδοὶ ἄρχονται πληρούμεναι Μουσουλμάνων, περιπατούντων κατὰ ομάδας τὸ πλεῖστον. Μετ' κεφαλὴν κεκλιμένην, μετ' ὄμμα νωθρὸν, μετ' βῆμα ἀργόν, σιγηλοὶ βαδίζουσιν ἡσύχως, κατελιημένοι ὑπότινος, καὶ ἐγὼ οὐκ οἶδα ὁποῖος, νωχελείας καὶ κατανύξεως, περιμένοντες νὰ φθάσῃ ἡ ποσεινὴ δωδεκάτη. Ἡμίσεια παρέρχεται ὥρα, καὶ βλέπει τις αὐτοὺς ἰσταμένους πρὸ τῆς θύρας παντὸς ὥρολογιοῦ κρατοῦντας ἐν χερσὶ τὰ ὥρολόγια καὶ ἐρωτῶντας τοὺς κυρίους τῶν καταστημάτων.

—Ποίαν ὥραν δεικνύει τὸ ὥρολόγιόν σου;

—Δώδεκα παρὰ εἰκοσιν.

—Ἄ! τὸ ἰδικόν μου δεικνύει δώδεκα παρὰ εἰκοσιδύο, ψιθυρίζει μετ' ἀδμονίας ὁ πιστὸς Μουσουλμάνος ἐκφέρων ὕβριν οὐχὶ πολὺ εὐάρεστον, καὶ συγγρόνως ὤρθων διὰ τοῦ δακτύλου τὸν λεπτοδείκτην τοῦ ὧς χύτρα καὶ σεβαστοῦ διὰ τὸ μέγεθος ὥρολογίου του.

Μετ' ὀλίγον προσέρχεται ἄλλος πράττων τὸ αὐτὸ, τοῦ πρώτου διευθυνομένου πρὸς ἄλλον ὥρολογοποιὸν, ὅπως ἐπαναλάβῃ τὴν ἰδίαν σκηνήν. Ἐννοεῖται ὅτι, μὴ ὑπάρχοντος ὠρισμένου τινος μέρους ἐξ οὗ νὰ ῥυθμίζωσιν οἱ ὥρολογοποιοὶ τὰ ἴδια αὐτῶν ὥρολόγια, μεγίστη ἀσυμφωνία ἐπικρατεῖ μεταξύ αὐτῶν, οἱ δὲ νηστεύοντες Τούρκοι διδουσι πλεῖονα πίστιν εἰς τοὺς ὥρολογοποιούς ἐκεῖνους, ὧν οἱ λεπτοδείκται εἰσι πλησιέστεροι εἰς τὰς δώδεκα.

Μετὰ τινὰ ὥραν ἰδοὺ ἢ βροντῆ τοῦ πυροβόλου. Ἀμέσως διακρίνεται κίνησις τις, μὴ ὑπάρχουσα πρότερον, καὶ ἀκούεται ψίθυρος διατρέχων τὰς ὁδοὺς, τῶν Μουσουλμάνων ὑποτονθορῶντων εὐχὴν τινὰ.

Τότε δὴ τότε ἄρχεται ὁ μέγας κατὰ τῶν φαγητῶν καὶ γλυκυσμάτων πό-

λεμος· οἱ κλίβανοι καταπλημμυροῦσιν Ὀθωμανῶν καὶ Ὀθωμανίδων λαμβανόντων καὶ λαμβανουσῶν τὰ ἐξάισια καὶ ποικίλα ἐκεῖνα βρώματα, ὧν τὸ εὐώδες καὶ ἡ κνίσσα καὶ αὐτοῦ τοῦ Διὸς τὴν ὄρεξιν δύνανται νὰ κινήσωσι.

Ὁ ῤεμεζάν-χαλβᾶς, ὁ Πιρίντσο-χαλβᾶς, γλύκυσμα ἂν ὄχι διὰ θεοῦ, ἀλλὰ τουλάχιστον δι' ἡμετέρους, ὁ παχυλὸς μπακλαβᾶς—δὲν ἤξεύρω τί ὑποφέρει ὁ ἀναγνώστης τὴν στιγματὴν ταύτην, ἀλλ' ἐμοῦ ἢ ὄρεξις ἐκεντήθη λίαν, καὶ διὰ τοῦτο τελειόω μετ' ἐν κ.τ.λ.—φέρονται θερμοὶ καὶ νωποὶ εἰς τὰς οἰκίας.

Τὰ φῶτα μετ' ὀλίγον ἀνάπτονται, ἡ μαρμαρυγὴ τῶν λυχνιῶν τῶν μιναρέδων σελαγίζουσα ἐκ τοῦ ὕψους αὐτῶν φωτίζει διὰ τῆς θαμβῆς καὶ ἐρυθρᾶς αἴγλης τὰς ὁδοὺς, αἵτινες μετ' ὀλίγον γέμουσι διαβητῶν, Τούρκων, Χριστιανῶν, Ἑβραίων, παντὸς γένους καὶ φύλου, πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας.

Ἐκάστη νύξ τοῦ μηνὸς τούτου ἐν Τουρκίᾳ εἶναι ὡς τις ἑορτὴ καὶ φωτοχυσιὰ.

B.

Νύκτα τινὰ, μετοῦντος τοῦ μηνὸς ῤεμεζάν, συμπεσόντος δὲ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἡμετέρου Νοεμβρίου, νέος τις εἰκοσαετής περίπου κατήρχετο τὴν πρὸς τὸν ποταμὸν φέρουσαν μεγάλην ὁδὸν μόνος, διασκεδάζων καὶ βλέπων τὴν κίνησιν τῶν ἀνθρώπων, ἀνερχομένων καὶ κατερχομένων, καὶ ῥίπτων ἐνίοτε βλέμματά τινα λίαν περίεργα εἰς τὰ πωλοῦντα τὰ γλυκίσματα τοῦ ῤεμεζάν ἐργαστήρια, βοήθοντα τὴν ὥραν ἐκείνην ἀγοραστῶν, ἰδίως Ὀθωμανίδων, προμηθευομένων τοιαῦτα διὰ τὰ μένοντα οἴκοι τέκνα των.

Τὸ ὥρολόγιον τῆς πόλεως μόλις πρὸ ὀλίγου εἶχε σημάνῃ τὴν τρίτην μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου—μεταχειρίζομεθα τὸ εἰς Τουρκίαν ἐν χρήσει ὥρολόγιον, ἐπειδὴ τὸ μέλλον ν' ἀνελιχθῆ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἡμετέρων ἀναγνώστων δρᾶμα ἔχει χώραν ἐν Τουρκίᾳ—τὴν ἐνάτην δηλαδὴ περίπου τῆς νυκτὸς καθ' ἡμέρας.

Μετ' ὀλίγον ὁ νέος ἡμῶν κατήλθε μετὰ τῆς γεφύρας, διήλθεν αὐτὴν κατὰ μῆκος, ἰστάμενος ἐνίοτε παρὰ τὰς κηκλίδας αὐτῆς, ἐφθασεν εἰς τὸν ἄλλον βραχίονα τοῦ ποταμοῦ, διχαζομένου ὑπὸ τινῶν ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ νησιδρίων, ἐφ' ὧν ὑπάρχουσι κήποι, καὶ πάλιν ἐξῶθεν τῆς πόλεως ἐνουμένου, κατήλθε διὰ κλίμακος φερούσης εἰς ἐν τῶν νησιδρίων τούτων καὶ ἐλθὼν ἐκάθησεν ἐν τινι καφενεῖῳ, ὠκοδομημένῳ ὑπὸ μίαν τῶν σῶων τῆς γεφύρας, πλησίον παραθύρου, οὗ κάθωθεν ὁ ποταμὸς ῥέει ὀρηκτικῶς καὶ παφλάζων.

Τὰ πάντα ἐν τῷ νέῳ τούτῳ ἐδείκνυον ἄνθρωπον θέλοντα νὰ περαιοθῆ εἰς ῤεμβασμοῦς. Διατάξτε νὰ τῷ φέρωσι καφφέ, ἦναψεν ἐν σιγάρον καὶ στηριχθεὶς εἰς τὸ ἄκρον τοῦ παραθύρου ἐκάπνιζε προσβλέπων τὸν ποταμὸν.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΛΑΜΠΡΟΣ Γ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Π. ΧΙΩΤΟΥ

ΕΠΙ 45 ΗΜΕΡΑΣ ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ

ΕΚ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

ΑΘΗΝΑΣ.

(Αὐγούστου 9 ἕως 24 τοῦ ἔτους 1874).

Δ.

Παλαξίδιον — Ἰτῆρα — Παραλία τοῦ κόλπου κατὰ τὴν στερεὰν — Παρανασσός — Καστρί — Δελφοὶ — Κιργαῖον πεδίον — Ὁ πατὴρ Ἰερώνυμος Οἰκονόμος — Συνδιάλειξις θρησκευτικῆς.

Ἐκ Βοστίτης ἀπήραμεν διὰ Γαλξείδιον· ἀλλ' ἄνεμος σφοδρὸς ἀντέπνεε

ἐκ τοῦ μυχοῦ τοῦ κόλπου ἐτησίαις προσ-
 θόρειος. Ἡ θαλασσοζάλη διεδίδετο καθ'
 ὅλον τὸν κόλπον. Τὸ κύμα ἀγριούμενον
 ὑφούτο, ἐχαμήλωνε, διερρηγνύετο εἰς τὰ
 πέραξ τοῦ ἀτμοπλοίου. Ἐτριζον αἱ σα-
 νίδες, ἐσύριζεν ὁ ἄνεμος ἐκ τῶν ὀπῶν,
 ἐξάρτια, κατάρτια ἐσίοιτο. Ἐπατάγει
 τὸ παραπέτασμα τῆς σκιάδος, ἀνεστρέ-
 φοντο καθήκλι, ἐκλονίζοντο τραπέζια,
 ἀνηπάζοντο θερινοὶ πῖλοι ἐκ κεφαλῆς.
 Ἐγὼ καὶ ἡ σύζυγος μετὰ συνοδίας τινὸς
 συμπλωτῆρων, μὴ δυνάμενοι νὰ κατα-
 βῶμεν εἰς τοὺς κοιτῶνας διὰ τὴν ἀπο-
 φορὰν καὶ τὸν ὑπερβολικὸν κτύπον, ἀπο-
 σκοτοδιωδῶντες κατεκείμεθα ἐπὶ τῆς
 κατὰ τὴν πρῶμην σκεπαστῆς τῆς τρα-
 πεζοκιοῦσης τῆς Α'. θέσεως. Ἀλλὰ δεινὴ
 ἡ θέσις μας, ὅτε διὰ τὴν ἀντιπνοὴν τοῦ
 ἀνέμου οἱ ναῦται ἀφῆρσαν τὴν σκιάδα,
 καὶ μᾶς ἐφλεγεν ὁ μεσημβρινὸς ἥλιος,
 καὶ ἔδερνον ὁ ἄνεμος. Ἦρχισαν τὸν ἔμε-
 τὸν αἱ γυναῖκες ἢ ταλκίπωνος Τερέζα,
 πάντοτε ὑποφέρουσα εἰς ταξείδια, δὲν
 ἠδύνατο ν' ἀντέχη εἰς ἐκείνην τὴν θαλα-
 σοζάλην. Ἐγλώμωσεν, ὠχρίασεν, ψυχρὸς
 ἰδρῶς κατέββεν τοῦ μετώπου. Ἐμετῶν
 δρμητικῶν ἐποίει εἰς τὴν σταγγίνην ἔμε-
 τολεκάνην ἵούδεν ἀντίδοτον ἢ τὸ κατα-
 στέλλον ποσκύτην ὀρμήν. Τὰ νεῦρά της
 ἐκλονίζοντο, ἐσχάτη δὲ ἀδυντμία ἐξήμ-
 βλυε τὴν ἰσχὴν τῆς κινήσεως. Μόνοι
 αἱ Ἀγγλίδες ὡς ἠρώιδες τρικυμιῶν τοῦ
 πατρὸς ὠκεανοῦ, περισφρόνουν τὴν θα-
 λασσοζάλην τοῦ κόλπου. Συγκινηθεῖσαι
 εἰς τοιαύτην κατάστασιν τῆς Τερέζας,
 περιεποιούντο αὐτὴν, μετέφερον χειρο-
 κρατοῦσαι εἰς τὸ κυκλικὸν ἀναπαυτήριον.
 Εἰσεπλεύσαμεν εἰς τὸν Κρισσαῖον κόλπον
 ἢ τῶν Σαλώνων, καὶ ἐπιάσαμεν εἰς Γα-
 λαξειδίον. Αἱ πλησιάσασαι λέμβοι, αἱ
 φέρουσαι εἰς τὸ ἀτμύπλοιοι μεγάλας
 συνοδίας ἐπιβατῶν Γαλαξειδιωτῶν, ἐκιν-
 δύνεον εἰς τὰ κύματα. Σχοινία ἔρριψαν
 εἰς αὐτὰς νὰ βοηθηθῶσι καὶ παρὰσυρ-
 θῶσι. Μὲ κόπον πολὺν ἀνήλθον. Τὰ πρὸς
 τὸν ὄρμον Γαλαξειδίου ἠραγμένα κάρ-
 βια καὶ πλοῖα ἐσαλεύοντο. Δὲν μὲ συ-
 νεχώρει ἡ θαλασσοζάλη νὰ παρατηρήσω

τι ἐκ τῶν πέραξ ἢ ἀναμνησθῶ τι
 μεσαιωνικὸν ἢ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστά-
 σεως, ὅτε ὁ Τουρκικὸς στόλος εἰσπλεύ-
 σας κατέκαυσε τὸ Γαλαξειδίον συλλαβῶν
 καὶ πλοῖα καὶ τὰ Κεφαλληνικὰ Φωκᾶ
 καὶ Κουβαρᾶ, καὶ τοὺς ναύτας ἅπαντας
 ἐκρέμασεν ἀπὸ τὰ κατάρτια. Ὀλίγα λε-
 πτὰ ἔμεινε τὸ ἀτμύπλοιο, καὶ εὐθὺς
 ἐκίνησε νὰ προσορμίσῃ εἰς τὴν Ἰτέαν
 ἢ Σικίαν, τὸ ἐνδομυχώτερον τοῦ Κρισσαίου
 κόλπου. Ὁ ἐνταῦθα λιμὴν, ἀποκλειόμε-
 νος ἀπὸ τὰς ἀντιπνοὰς τῶν βορειοδυτι-
 κῶν ἐτησιῶν, ἀσφάλειαν καὶ ἀνάπυσιν
 προσέφερεν. Ἠγκυροβολήσαμεν περὶ τὰς
 ἡμερησίους. Ἐπειδὴ δὲ κατεκείμεν
 ἕως τότε ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, καὶ
 ἐκλείπει τοὺς ὀφθαλμούς διὰ τὴν σκο-
 τοδιώσιν, ἐσηκώθη ὄρθιος, καὶ περιειρ-
 γαζόμεν τὰ πέραξ.

Ὅσον πρασινοχλοος, δεινὸς φυτός καὶ
 τερπνὴ ἢ Πελοποννησιακὴ παραθαλασσίς
 τοῦ κόλπου, τοσοῦτον ξηρὰ, ἀγρία καὶ
 ἄχαρις ἢ ἀέναντι τῆς Στερεᾶς. Τὰ πλά-
 για Λοκρίδος, Φωκίδος καὶ Μεγαρίδος
 ἄγονα πλησιάζουσι τὴν θάλασσαν. Σπο-
 ράδην χωράφια τινὰ ἔβλεπον κιτρινίζοντα,
 καὶ ἐλαιῶνας τινὰς περὶ χαράδας καὶ
 κατωφερείας. Ποῦ οἱ μνημονεῦόμενοι ὑπὸ
 Στράβωνος λειμῶνες; ποῦ τὰ κατὰσκια-
 δία; ποῦ αἱ ἀμπελοφύτοι ὑπόρρειαι
 καὶ τὰ συναφῆ ἰερά ἄλση τοῦ ἱεροπρε-
 ποῦς Παρνασσοῦ καὶ Ἐλικῶνος; Ποῦ τὰ
 καρποφόρα χωρία θερισμάτων καὶ βο-
 σκῶν, αἱ κατὰ τὰ ἀνατολικά τῶν ὄρεων
 ποτιζόμεναι πεδιάδες ὑπὸ τοῦ Κιφιστοῦ;
 οἱ ἐλαιῶνες τῆς ἀρχαίας Τιθωρείας; οἱ
 ἀμπελῶνες τῆς Ἀμφιπόλεως; ὁ παρ' αὐ-
 τῆς θάλασσας θαμνώδης σχοῖνος ὁ παράγων
 τὸν κόλπον, δι' οὗ ἔδαπτον κόκκινα τὰ
 ἔρια οἱ ἀρχαῖοι ὑφαντουργοὶ ὡς λέγει
 ὁ Παυσανίας; Ἀγρίαι καὶ πετρώδεις καὶ
 ἀδένδρους κορυφαὶ καὶ κατωφερείας Παρ-
 νασσοῦ, Ἐλικῶνος, Κιθαιρῶνος μοὶ ἐδεί-
 κνουν ὁ συμπλωτὴρ καθηγητῆς Ἀθανά-
 σιος Παπυγεωργίου, εἰδῶτων τῶν μερῶν
 ἐκείνων, ὡς ἐκείθεν καταγόμενος. Οὐδε-
 μία τῶν εἰκοσιν ἀριθμουμένων πόλεων
 τῆς Φωκίδος ὑπὸ Στράβωνος καὶ Παι-

ανίου διασώζεται. Μικρὸν ἐπίγειον τῆς
 ἑλλάδος (Σικιάς) μὲ ὀλίγα τινὰ στεγασμάτα
 ἑλλῶν ἢ οἰκίματα εἶχον πρὸ ὀφθαλμῶν.
 Μόνον ἐπιφάνονται ἄθλια οἰκίματα τοῦ
 ἱεροῦ Χρυσοῦ, κατέχοντος τὰ θεμέλια
 τῆς ἀρχαίας Κρισσι. Καλύβις τοῦ χω-
 ρίου Καστρί κατέλαβον νῦν τὰς μεγα-
 λουπροπέεις οἰκοδομὰς καὶ ἰερά τεμένη τῶν
 ἀρχαίων Δελφῶν, πόλεως ἐχούσης περι-
 μέτρην 6 σταδίων. Τὰ ἐκ τῶν σεισμῶν
 κατασθέντα ὀλίγα θεμέλια τοῦ ναοῦ τοῦ
 Ἀπόλλωνος καὶ ἐρείπια τειχῶν ἀνυψοῦσιν
 ἄλλοι τὴν ἐπ' αὐτῶν οἰκοδομηθεῖσαν
 μικρὰν μονὴν τῆς Ἰπεραγίας συνισταμέ-
 νην ἐξ ἐνὸς ἐκκλησιδίου καὶ οἰκίσκου
 ἔπου ἀναπαύονται οἱ περιηγηταί. Λίθοι
 μόνον, ἐρείπια καὶ ἐπιγραφαὶ τινε; δια-
 κριτικῶν ἀπελευθερώσεως δούλων ἀ-
 παντῶνται ἐκεῖ, ὅπου ἄλλοτε πλούσια
 ἐπιτήματα χαλκοῦ, χρυσοῦ, ἀργύρου, μαρ-
 μαροῦ πανταχόθεν τῆς εἰδωλολατρευού-
 σης οἰκουμένης ἐπέμποντο πρὸς ἐκφρα-
 σὴν ἀφοσιώσεως πρὸς τὸ θεῖον, εὐγνωμο-
 νίας καὶ φόβου, χαρᾶς καὶ θλίψεως.
 Ἐπὶ μιᾶς ἄκρας τοῦ Κρισσαίου Κόλ-
 που τὸ χωρίον Ἐροπηγάδιον ἐτοποθε-
 σθήν ἀντι τῆς πλαιᾶς Κιβύρας, ἧς οἱ
 αἰτικοὶ γεωργήσαντες τὸ ἐκ τῆς πό-
 λεως μέχρι τῆς ὑπαρείας τοῦ Παρνασσ-
 οῦ ἱερὸν πεδῖον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλ-
 λωνος, ἀφωρίσθησαν ὑπὸ τῶν Ἀμφικτυό-
 των ἱερέων, ἐσφάγησαν ὡς ἱερόστυλοι, καὶ
 καταστράφη ἡ πόλις των. Τὸν μέγαν
 ἀφωρισμὸν τῆς θρησκουμανίας μετεχειρί-
 ζοντο οἱ ἀρχαῖοι θεοβλάβεις ἀπανθρω-
 πότερον τοῦ νεωτέρου Παπικοῦ, διότι
 ἴσον ὁ Χριστιανισμὸς ἐπιεικέστερος εἰς
 τιμωρίας τοῦ παραβήτου, τοσοῦτον ἀν-
 τιπαθέστερος καὶ καταστρεπτικώτερος ὁ
 τῆς θεομανοῦς εἰδωλολατρίας. Συνέτεινε
 δὲ εἰς τοῦτο καὶ ἡ πλείων εὐπιστία
 καὶ ἡ θεοβλάβεια τοῦ εἰδωλολάτρου.
 Τὸ παρὰ πόδας τοῦ Παρνασσοῦ ἱερὸν
 τῶν Δελφῶν εἶχε πλείονας θησαυροὺς
 καὶ ἀφιερύματα, ἢ ὁ τὴν σήμερον ναὸς
 τῆς Ἰπεραγίας τοῦ Λωρέτου ἐν Ἰταλίᾳ.
 Τοῦτο διασώζεται ἡ οἰκία, ὅπου ἡ
 Ἰπεραγία κατέκει ἐν Ναζαρέτ, ἡλι-

ζουσα τὸ νήπιον Χριστὸν, καὶ ἡ καυ-
 κία μὲ τὴν ὁποίαν ἐτάζει τὰ νιαῖά του.
 Τὸ οἰκημα κατὰ τὰς μεσαιωνικὰς πα-
 ραδόσεις οἱ ἄγγελοι ἐναερίως ἔφερον ἐκ
 Βηθλεὲμ εἰς Λωρέτον πόλιν ὀλίγον ἀπέ-
 χουσαν τοῦ Ἀγκῶνος, καὶ ἐνθα ἐθησαυ-
 ρίζοντο ἐπὶ πολλοῦ αἰῶνα πλούτη
 Χριστιανῶν αυτοκρατόρων, βασιλισσῶν,
 πριγκήπων, παπῶν, ἐπισκόπων. Ἀλλ' οὐ-
 τε τὰ ἐν αὐτῷ ἀνεκτίμητα στέμματα
 τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας, οὔτε τὰ
 χρυσὰ καὶ ἀδαμαντοκόλλητα κοσμήματα
 τῶν βασιλισσῶν Ἀυστρίας, Γαλλίας, Ἰσπα-
 νίας καὶ Πορτογαλλίας, οὔτε τὰ πολύ-
 τιμα ἰερά σκεύη, δῶρα τῶν πλουσίων τῆς
 Εὐρώπης, δύνανται νὰ ἐξισωθῶσι μὲ τοὺς
 θησαυροὺς τοῦ ναοῦ τῶν Δελφῶν, ὅστις
 περιεῖχε μόνον τόσον χρυσίον καὶ ἄργυ-
 ρον, ὅσον δὲν εἶχεν ἅπασα ἡ Ἑλλάς ἐν
 ἀκμῇ. Μόνον οἱ ἐξ μεγάλοι χρυσοὶ κρη-
 τῆρες τοῦ Βασιλέως τῆς Λυδίας Γύγου
 ζυγίζοντες τριάκοντα τάλαντα καὶ αἱ
 117 ἡμίπλιθοι πλάκες ὀλόχρυσοι ζυ-
 γίζουσαι ἐκάστη δύο τάλαντα, ἀναθή-
 ματα τοῦ Κροίσου, δύνανται νὰ μᾶς
 δηλώσωσι τὸ ὑπέροχον τῆς εἰδωλολατρι-
 κῆς ἀφοσιώσεως κατὰ παραβολὴν τῶν
 Χριστιανικῶν ἰλαστηρίων. Διότι, καίτοι
 ὁ μέγας Ναπολέων ἐπραξεν εἰς τὸν θη-
 σαυρὸν τοῦ Λωρέτου, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Γα-
 λάται κατὰ τὴν ἐπὶ Βρέννου ἐπιδρομὴν
 των διαρπάσαντες τὸν ναὸν τῶν Δελ-
 φῶν, ὁ διασωζόμενος μέχρι τοῦ νῦν
 θησαυρὸς ἐν Λωρέτῳ, καὶ τὸν ὁποῖον εἶ-
 δον καὶ ἐγὼ ἐπισκεπτόμενος, δὲν φθά-
 νει ὅσα εἶδεν ὁ Παυσανίας διασωθέντα
 μετὰ τὴν ἀρπαγὴν ἐν Δελφοῖς.

Ἐνῶ δὲ περιειργαζόμεν τὰ πέραξ, καὶ
 παρέβαλλον τὴν εὐλάβειαν τοῦ ἀρχαίου
 πρὸς τὴν τοῦ νεωτέρου, ὁμιλία ἐπὶ τοῦ
 καταστρώματος μοὶ ἐφέιλκυσε τὴν προ-
 σοχήν. Ὁ πατὴρ Ἰερώνυμος Οἰκονόμος,
 καθήμενος ἀπέναντι τῆς σκεπαστῆς τῆς
 Α'. θέσεως, περιεκυκλοῦτο ὑπὸ νέων κομ-
 ψῶν καὶ εὐτραπέλων. Κρασίον, ὃ ἔπιον
 γευματίσαντες τὰ κρετικὰ πρὸ ὀλίγου,
 ἐνίσχυε τὴν ἐπίδειξιν ἰσχυροῦ πνεύματος
 καὶ σοφίας. Πολὺ δὲ μᾶλλον ἐπ' αὐτῷ

ἐνηθύνοντο τὰ δασκαλικά, ὧν πολλοὶ ἐκ τῶν νομῶν καὶ ἐπαρχιῶν συρρέουσιν εἰς τὸ ἀτμόπλοιο διὰ τὰς διακοπὰς, κατεκόσμου τὴν ὁμήγου. Ἐχλεύαζον ἅπαντες τὸν κλὸν ἱερέα, ὅτι ἀπειχε τῆς κρεωφαγίας διὰ τὴν νηστείαν τοῦ δεκαπενταυγούστου. Ἐπατάγουσαν ἀκριτομυθοῦντες περὶ χριστιανικῶν δογμάτων καὶ ἐκκλησιαστικῶν κανόνων καὶ ἐθίμων. Τὴν χριστιανικὴν πίστιν εἰς τὸ εὐαγγέλιον οἱ ὀρθολογισταὶ οὗτοι μωδερνοὶ νεόσοφοι παρέδωκαν πρὸς μυθολογίας καὶ δεισιδαιμονίας ἀρχαίων θρησκευμάτων. Τὰς ἐκκλησιαστικὰς διαταγὰς πρὸς διατήρησιν ἐγκρατείας, ὑποταγὴν εἰς τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ κατὰ τὰς δεινοπαθείας καὶ ἐξάσκησιν τῆς εὐαγγελικῆς ἀρετῆς πρὸς ἀγάπην Θεοῦ καὶ πλησίων, ἔψεγον ὡς τυραννικὴν καὶ δεσποτικὴν ἱεροκρατίαν. Τὴν ἐλεημοσύνην καὶ περιποίησιν ἱερῶν μονῶν, ἐκκλησιῶν καὶ κληρικῶν ἐξήλεγχον ὡς αἰσχροκέρδειαν καὶ πλουτισμὸν φιλαργύρων κηλογέρων καὶ ἱερωμένων. Τὰς ἱεράς ἀκολουθίας καὶ τελετὰς περιφρόνουν ὡς γελώσας, περιττὰς καὶ ἀνωφελεῖς εἰς τὴν καθ' αὐτὸ λατρείαν τοῦ Θεοῦ. Τινὲς αὐτῶν καὶ μάλιστα τὰ δασκαλικά, ἐθύμωνον ἢ ἐξεκρηδίζοντο ἀπὸ τὰ γέλωτα, θέλοντες νὰ περυστήσωσιν ὅσα ἀνέγνωσαν εἰς τὴν Πάπισσαν Ἰωάνναν, ἢ τι ἄλλο ἀνήθικον μυθιστόρημα· διότι οἱ τοιοῦτοι μωδερνοὶ νεόσοφοι τὴν ἡδυπάθειαν μόνον ποθοῦντες, εἰς τὰ τῆς γαστρῆς καὶ εὐσαρκίας ἐπασχολοῦνται τὰς δὲ ἱεράς γραφὰς καὶ τὰ βιβλία τῆς χριστιανικῆς διαγωγῆς οὐδέποτε ἀναγινώσκουσιν, ὡς ἀσύμφορα εἰς τὴν φιληδο- νίαν των.

Συνετῶς καὶ ἠπίως ἀπῆντα ὁ πατήρ ἱερώνυμος εἰς τὰς χλευαστικὰς ἐρωτήσεις καὶ ἀντιρρήσεις. Ὡς θεολόγος διαγνοῦς τὸ ἔξοχον ἀληθείας καὶ εὐεργετικὸν πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα τοῦ Θεοῦ λόγου, ἀνεσκεύαζε τὰς μωρολογίας τῶν μωδέρων ἐκείνων θεοσόφων. Ἀπεδείκνυε πόσον ὁ χριστιανισμὸς ἠθικοποιεῖ τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν, εὐτυχεῖ τὸν ἰδιώτην, καταστρέφει τὴν πλεονεξίαν, ἀπομακρύνει τὴν φι-

λοδοξίαν, καταθρύνει τὴν ἀδικίαν, θρονοῦσι τὴν ἀγάπην. Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν, ἔλεγε, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει. Πότε εὕρετε σείει διδάσκοντες τὰ ἑλληνικὰ τῆς εἰδωλο- τρίας, τῆς ὁποίας συγγράμματα καὶ ἀπογραφὰς ἀναγινώσκετε καὶ τιμᾶτε περισσότερο ἀπὸ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, ἀρχαῖόν τι εἰδωλὸν σέβασθε μᾶλλον εἰκόνας τῆς Θεομήτορος, δεῖξάτε μου εὕρετε τὴν εὐαγγελικὴν ἐντολήν, «ἐμμεῖς ἐτέρω μὴ ποιήσης.» Εἰς ποίαν δασκαλίαν τοῦ Σωκράτους εὕρετε τὴν ἀγγελικὴν ταύτην «εἰ ἀγαθοποιεῖτε ἀγαθοποιούντας ὑμᾶς, ποῖα ὑμῖν χάρις ἐστίν; λέγω δὲ ὑμῖν ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντες ὑμᾶς, γίνεσθε οἰκτίρμονες ὡς ὁ πατήρ μου οἰκτίρμων ἐστίν.» Ἄρα τῆς ἀρχαίας θρησκείας Ζεὺς ὁ πατήρ ἱερῶν καὶ Θεὸν ἐξωλόθρευε θεοῦ; καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι εἰς τὴν θεομηνίαν του. Ὁ Θεὸς εὐδοκίως τῶν χριστιανῶν πρᾶξ καὶ οἰκτιρῶν περιμένει τὴν μετάνοιαν τοῦ ἀμαρτωλοῦ. «Χαρὰ γίνεται ἐν οὐρανῷ ἐπὶ ἅμαρτωλῷ μετανοοῦντι», ἐβόαι οἱ ἡμῶν ἐκκλησίαι. Εἰς ποίαν ἄλλην θρησκείαν ὑπάρχει τὸ χριστιανικὸν μυστήριον ταννοίας καὶ συγκαταλλαγῆς τοῦ πταισμένου ἁμαρτωλοῦ μετὰ τὸν Θεόν του; Διατί οἱ Ἕλληνοπαῖδες οἱ νεοφώτιστοι ἀποστρέφονται εἰς τὴν ὀρθόδοξον Ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν σας καταχρήσεις θρησκομανίας παραβάσεις τῆς εὐαγγελικῆς χάριτος φιλοδόξου ἀρχηγοῦ καὶ ἱερατείου ἐκείνου; Ἐξοφλοῦντες τὸν Θεόν; Θέλετε εἰς τὰς πταισμάτων ἄλλοτριον ν' ἀποδίδωνται εἰς ὑμᾶς; Τί σᾶς πταίει ἡ Ἀνατολικὴ ἐκκλησία, ἢ ὁποία ἔστωσε τοῦ Ἕλληνοπαί- εθνισμὸν καὶ πατρίδα, ἐάν Πάπας ἢ ἱερός ἐτερόθρησκος ἐπεβουλεύθησαν ἐκεί- λείας, ἀντέτειναν εἰς πολιτικὰς ἐβελτίων ἐβίβασαν λαοῦ; διὰ θρησκομανίαν πλουτισμὸν; Οὐδέποτε ἡ ἰδικὴ μαρτυράθησεν ὑποκειμένους, ἐπεβουλεύθησιν αἰεὶς, καθίδρυσεν θεοκρατίαν, ὑπέκρινε ἐμφύλιον πόλεμον, ἀντέτεινεν εἰς πό- κὰς ἐλευθερίας. Πρῶτα θύματα τοῦ

ἀγῶνος τῆς ἐλευθερίας σας ἔγειναν ἡττητῆς τῆς καὶ οἱ ἱερωμένοι. Πρῶτος ἡττητῆς τῆς ἐπανάστα- ἐπίσκοποι καὶ ἱερεῖς τῆς. Αὐτοὶ ἐπῆσαν τὰ πιστόλια καὶ μετὰ τὴν σπά- εἰς τὴν χεῖρα, ἐπολέμησαν μετὰ τοὺς ἱεράς σας ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ὅπως σᾶς ζετκλαβώσωσιν ἀπὸ τῶν Ἀ- ἰερῶν τὰς χεῖρας, ὅπως σᾶς κάμωσιν νὰ τῶρα εὐτυχεῖς, νὰ τρέχητε εἰς π- ἀσκήμια καὶ σχολεῖα, νὰ φωτίζησθε ἰσμοὺν γνώσεων καὶ ἀληθείας, ἀλλ ὅπως ζῆτε ἡδυπαθῶς, φιληδόνως, αἰ- κερδῶς, ἐμπαίζοντες Θεὸν καὶ ἀνθρώ- τῆς. Καὶ τότε σεῖς ἐλευθερωμέ- ἐν τῆς σκλαβίας, τρώγετε, πίνετε, ἔξοφτε, ἐμφορῶσθε, πλουτεῖτε, ποῖον ἄλλο θέτει ἡ ἐκκλησία εἰς εὐπορίαν καὶ ὁ πατήρ μου οἰκτίρμων ἐστίν.» Ἄρα τῆς ἐκκλησίας σᾶς ἐμποδίζουσι τὴν ἡ- ἀνάθειαν ἄλλ' ὁποῖα τὰ ἀποτελέσματα τῆς εἰς τοιαύτην διαγωγὴν; φθορὰ σω- φητικῆ, φθορὰ ψυχικῆ, φθορὰ κοινωνικῆ. Ἡ φθορὰ ἀσωτείας φθείρει σῶμα, πλού- πλουτοῦ καὶ ἡθικῆς καθήκοντα. Ἡ ἀνατολικὴ ἐκ- κλησία σᾶς ἀνέχεται κρεωφαγίαν ἐν ἀ- κείνῃ καὶ εὐζωίαν ἐν ὑγειᾷ καὶ εὐη- νίᾳ, οὐχὶ ὅμως ἀκολασίαν ἐν ἡδυπα- θίᾳ καὶ πλεονεξίαν ἐν εὐπορίᾳ. Ἐλεύ- θερος εἶσαι νὰ διάγῃς ὡς θέλεις, ἀλλὰ ἐν τῇ ἀγάπῃ σεμνός, σώφρων, καὶ ὄχι αἰ- τῆς πλεονεξίας. Σημαίνει ἡ ἐκκλη- σία διὰ τὴν θεῖαν λειτουργίαν, χρέος ἔ- σαι νὰ συντρέξῃς εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κυ- ρίου, νὰ συνομιλήσῃς ἢ ψυχὴ σου μετὰ τὸν Θεόν, ν' ἀκούσῃς τὰ πρὸς σωτηρίαν σου ὅπως ζῆσης εὐτυχῆς εἰς τὸν κόσμον; ἢ ὡς ἀπληγῆτος, ἀπείρακτος, οὐδέποτε ὑπο- στῶν εἰς ἀθλιότητος καὶ δυσχερείας τῶν ταραχῶδους καὶ φαύλου! Ἴδου τὰ ἀποτελέσματα παρουσίας καὶ με- τὰ τὴν εἰς τὰς θρησκευτικὰς ὁμηγύρεις· οἱ κομψοὶ νέοι ἐκεῖνοι, τὰ δασκα- λικά, οἱ μωδερνοὶ σοφοὶ φιληδοῦν- τες καὶ γελῶντες, ἀπεσίροντο λέγοντες, ὅτι καλόγηρος νὰ τὰ λέγῃς εἰς τὰ γρα- μμὰτα. Ἡμεῖς δὲν βλέπομεν τὴν ὥραν πότε ἡμεῖς ἀσώσωμεν εἰς τὰς κλεινὰς Ἀθήνας, ὅ-

που νηστεῖται δὲν γίνονται, καὶ εὐκολα οἱ ἄνθρωποι δὲν καλογηρεύονται. Αὐτὰ καὶ ἄλλαι συνδιαλέξεις ἐγένοντο μεταξὺ τῶν ἐπιβιπτῶν, ἕως οὗ ἐπροχώρησεν ἡ νύξ καὶ ἕκαστος ἐπορεύθη εἰς τὸν κοιτῶνά του. (ἀκολουθεῖ)

ΞΙΕΝΙΟΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

—Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔχομεν τὴν 15ην Αὐγούστου.

—Τὸ γνωρίζω.

—Εἶναι ἡ ἑορτὴ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

—Βέβαια.

—Κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν τελεῖται ἡ συνήθης ἵπποδρομία.

—Ναί.

—Ἀλλὰ μοι ἀπαντᾶς εἰς τὸν τρόπον...

—Σκέπτομαι.

—Τί σκέπτεσαι;

—Γκίτσο, πρέπει ἐκείνην τὴν ἡμέραν νὰ νικήσω.

—Καλῶ.

—Ἦ... .

—Τί ἦ;

—Ἦ ν' ἀναχωρήσω διὰ παντός.

—Αἶ!

—Ἀλλὰ καὶ σὺ μοι ἀπαντᾶς... .

—Σκέπτομαι καὶ ἐγώ.

—Καὶ σὺ τί σκέπτεσαι;

—Ὅτι πρέπει ν' ἀναφανῆς νικητής.

—Τὸ θέλω.

—Ἄλλως... .

—Ἄλλως... .

—Ν' ἀναχωρήσης.

—Καὶ μοι τὸ λέγεις μετὰ τὴν ἡσυχίαν;

—Ἀκουσον με, Σανδρίνε. Ἐγὼ δὲν θέλω νυμφευθῆ ποτὲ ἕνα ἄνδρον.

—Ἐγὼ ἄνδρος;

—Δὲν τὸ πιστεύω.

—Καὶ λοιπὸν ἂν ἡ τύχη δὲν ἤθελε με βοηθήσει, θὰ μ' ἐθεώρεις βεβαίως ἄνδρον, καὶ θὰ με ἄφινες ν' ἀναχωρήσω ἀτράχως.

—Θ' ἀπέθνησκον ἴσως, ἀλλὰ δὲν θὰ εὐθέλον ἐνταῦθα, ἵνα σὲ δακτυλοδεικτώσι πάντες.

—Θὰ νικήσω, Γκίτα.

—Καὶ δὲν εἶναι ἐντροπὴ νὰ νικήσῃ πάντοτε εἰ; ἀπὸ τῆς κυρῆς; Καὶ δὲν θὰ ἦτο αἰσχος διὰ σὲ εὐειδῆ, βρωμαλέον καὶ εὐκαμπτον νὰ ἠττηθῆς ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ἔκτρομα;

—Θὰ νικήσω, Γκίτα. Ὁ ἔρωσ σου θὰ μ' ἐνδυναμώτῃ ἐτι περισσότερον.

—Νίκησον, νίκησον.

—Καὶ ἂν νικήσω, τί βραβεῖον θὰ λάβω;

—Τὸ σὺνηθες ὕψωμα καὶ τὰ 20 σκούδα.

—Ἀὲν τὰ στοχάζομαι αὐτά.

—Καὶ λοιπόν;

—Τί θὰ μοι δώσης σύ;

—Ἔστω—τὸ πρῶτον φίλημα.

Ὁ διάλογος οὗτος ἐλάμβανε χώραν εἰς Φοντεβράνταν, εἰς τὴν δεξαμενὴν ὅπου αἱ γυναῖκες τῆς συνοικίας ἐκεῖνης πλύνουσι τὰ ἀσπρόρουχά των, ἢ ἀντλοῦσιν ὕδωρ ἐκ τῆς πηγῆς. Ἐγὼ εὐρισκόμεν εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος, ὅπισθεν τοῦ τοίχου, διότι ἡ δεξαμενὴ αὕτη εἶναι κτίριον θολωτὸν, καὶ ἀνέφερον σχεδὸν αὐτολεξεῖ τὴν ὁμιλίαν τῶν δύο ἐρωμένων· μόλις δὲ ἤκουσα τί ἔλεγον, ἀνεχώρησα πάραυτα, διότι οἱ κάτοικοι τῆς Φοντεβράντης δὲν θέλουσι νὰ γινώσκῃ τις τὰ μυστήριά των, τοῦθ' ὅπερ εἶναι καὶ ἐπικίνδυνον. Ἡ συνοικία αὕτη μία ἐστὶ τῶν εἰς ἃς διαιρεῖται ἡ πόλις τῆς Σιένης, λαβοῦσα τὴν ὀνομασίαν ταύτην ἐκ τῆς ἐκεῖσε πηγῆς λεγομένης **Fonte Branda**, ἧς ποιεῖται μναῖαν ὁ Δάντης ἐν τῷ τριακοστῷ ἄσματι τῆς Κολάσεως, ὅπου κιθλοποιός τις ὑπὸ τῆς δίψης κατατροχόμενος, καὶ ἐπιθυμῶν νὰ ἴδῃ εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν ἐκεῖνους κατὰ παραγγελίαν καὶ προτροπὴν τῶν ὁποίων παρεχάραξε «*la lega suggellata del Batista*» τούτεστι χρυσᾶ φιορίνια φέροντα τὴν εἰκόνα Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, προστάτου τῆς Φλωρεντίας, ἐκφέρει τὴν ἐπιθυμίαν του ταύτην λέγων

Ma s'io vedessi qui l'anima trista
Di Guido o d' Alessandro o di lor frate,
Per fonte Branda non darei la vista.

ὅτι, δηλαδή, μάλλον ἢ νὰ πῆ, ἐπιθυμῶν διακαῶς νὰ ἴδῃ τινὰ τῶν ἐπιθυμῶν ἀδελφῶν τιμωρούμενον τιμωρίαν ἀπὸ αὐτοῦ ἐκεῖνος ὑπέφερον.

Οἱ κάτοικοι τῆς συνοικίας ταύτης ἀνήκουσι σχεδὸν ἅπαντες εἰς τὴν κατηγορίαν τῆς τάξης τῶν πολιτῶν· εἰσὶ σφαγῆ καὶ βυρσοδέψαι· δὲν ἔχουσιν οἰκογενεακὰς σχέσεις μετὰ τῶν ἄλλων συμπολιτῶν των, καὶ ἀποτελοῦσιν ἐξαιρετικὸν μέρος τῆς πόλεως. Ὁμοιάζουσι πολὺ πρὸς τοὺς ὑπεριβερειοὺς τῆς Ρώμης.

Ἐκ τούτου ἐννοεῖται οἰκοθεν ὅτι ἐκρίθη εἰς Σιένην. Ἀλλὰ πότε; Ὁ δαιμόνιος τῆς Θεῆς Κωμωδίας ποιητῆς εἶπε·

... Nessun maggior dolore,
Che ricordarsi del tempo felice
Nella miseria . . .

τοῦτο δὲ δυνάμεθα νὰ ἐφαρμόσωμεν καὶ ἐπὶ τῆς πόλεως, καὶ ὅτε ὁ χειμὼν τῆς ἡλικίας ἐπέρχεται, ἡ δὲ χιὼν ἀναφαίνεται ἐκ τῆς ἄλλοτε μελανοκόμου κεφαλῆς—τὴν δὲ δύναμιν ἐξασθενοῦνται—οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας γίνονται βραδύτεροι—τὴν γὰρ διαδέχονται ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ φρα!—Ἄχ! τὸ παρελθὸν δὲν ὑπάρχει πλέον βεβαίως· ἀλλὰ δὲν ἀποθνήσκει· ὅτι ἔχει ἴερειαν τὴν μνήμην—δὲν ἀποθνήσκει, διότι ἔχει ἐν ἑαυτῷ ὀλόκληρὴν τὴν ζωὴν μας, ἡμεῖς δὲ ἐν αὐτῷ δι' αὐτοῦ ζῶμεν, καθ' ὅσον τὸ μὲν πρὸν μᾶς διαφεύγει ὡς ἀστραπὴ, καὶ τὰ τοῦ παρελθόντος συγγέεται, τὸ μέλλον δὲν εἶναι ὑπαρξίς—καὶ ἐκεῖνο εἶναι θετικὸν καὶ ἀμετάβλητον, διότι εἶδες ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ἐξαφανισθῆ· ἔγινε, τοῦτο δὲ ἔχει μόνον θυρωρὸν ἐλπίδα, ἧτις δι' ἀπατηλῶν ἀπεικονιστικῶν πρὸς τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὴν δοκίμας μας, εἰσάγει ἡμᾶς εἰς τὸ ἀγνώστου. Ποσάκις ἐν αἰωπηλὸν δίχα ὑποκινούν τὰ χεῖλη—ἐν δάκρυον ἀπὸ τῶν θλεφάρων, καὶ διατρέφον ἡρέμα τὴν πνεύσαν μαρτυροῦσι τὴν

τῆ διανοίᾳ ἀναζωοποιήσιν τοῦ παρελθόντος, ἢ καὶ ἐνίοτε ἴσως· ἐκεῖνο μὲν σημεῖον πικρᾶς, τοῦτο δὲ γλυκεῖας ἀναμνήσεως, διότι οὐχὶ πάντοτε τὸ μείδιμα ἀπόδειξις ἐστὶ γαρῆς, καὶ οὐχὶ πάντοτε τὸ δάκρυ ἀποτελεσμα ἐστὶ λύπης, καθ' ὅσον ὡς ὁμοῦ γεννηθέντα οὐχὶ σπανίως ἀνταλλάσσουσι τὰς ἐαυτῶν λειτουργίας. Πᾶν βῆμα, πᾶν κίνημα, πᾶς παλμὸς τοῦ σφυγμοῦ σημειοῦσι τὴν παρελευτην τοῦ χρόνου, καὶ ἐνδεικνύουσι τὸ παρελθόν, ὅπερ ἀδιαλείπτως ἀναπολοῦμεν ἐν τῇ μνήμῃ ἡμῶν, διαπύρως ἐπιθυμοῦμεν, καὶ ἐνθουσιωδῶς ἐκθειάζομεν καὶ μακαρίζομεν. Εὐτυχῆς δ' ἐκεῖνος ὅστις δύναται νὰ στραφῇ πρὸς αὐτὸ μὲ μέτωπον ὑψηλόν, μὲ ὄμμα ἀτάραχον, μὲ καρδίαν καθαρὰν καὶ εὐσυνείδητον.

Ἦμην λοιπόν ἐν Σιένη, πόλει τότε μὲν τῆς Τοσκάνης, νῦν δὲ τῆς Ἰταλίας καὶ ἄλλοτε τῆς Τυρρηνίας, μέχρις οὗ κατὰ τὸ 436 τῆς Ρώμης μετέβη εἰς αὐτὴν Ῥωμαϊκὴ ἀποικία, καὶ τότε ἔλαβε τὸ ὄνομα Σιένα Ἰουλία (Sena Julia) καὶ ἀποικία Αὐγουστιανή, λεηλατηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πομπηίου κατὰ τὰς μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ Καίσαρος διενέσεις. Κατὰ τὸ 800 Μ. Χ. ἐκηρύχθη πόλις ἐλευθερὰ ὑπὸ τῆς ἡγεσίας τοῦ Μιχαήλ ἡγετῆ, καὶ ἐπὶ 700 ἔτη, καίτοι καταμαρτυρομένη ὅτι μὲν ὑπὸ τῶν κομμάτων αὐτοκρατορικοῦ τε καὶ γαλλικοῦ, ὅτε δὲ ὑπὸ τῶν φατριῶν τῶν Γουέλφων καὶ τῶν Γεβελλίνων. Ἐπληθύνθη ὁμοῦ τῶν περιπατωμένων τούτων καὶ τῆς κακῆς καὶ ταραχώδους διοικήσεως αὐτῆς Κοσμᾶς ὁ πρῶτος, δούξ τῆς Φλωρεντίας, τῆ ἀρωγῆ τοῦ αυτοκράτορος Καρόλου τοῦ Ε' πύμψαντος αὐτῷ γερμανικὸν καὶ ἰσπανικὸν στρατὸν, εἰς ὃν προσετέθη καὶ ἰταλικὸς ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ μαρκησίου Μαριγιανίου, ἐξεπύρθησε καὶ κατέκτησεν αὐτὴν μετὰ 14 μηνῶν πολιορκίας, ἀποῦ ὁ πολέμιος στρατὸς ἐδῆωσε τοὺς ἀγρούς της, κατηρέπωσε τὰς πέριξ κώμας της, ἀπηγγόνισε καὶ ἐσφραξῆς τοῦ πληθύνοντος τὰ περιχώρα αὐτῆς κατοίκους, μάλιστα δὲ τοὺς τῆς Μαρτέμης,

ἧς τὸν πληθυσμὸν ἐξ ὀλοκλήρου κατέστρεψε, μηδέποτε μετὰ ταῦτα ἀνανεώθηεντα, διὸ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ἀπὸ 100,000 καὶ ἐπέκεινα κατῆντησεν εἰς 22,000 μόνον. Κατὰ συνέπειαν τῆς ἀλώσεως ταύτης, καὶ τῆ βᾶσει συνθήκης μεταξὺ τοῦ Κοσμᾶ καὶ τῆς πόλεως, τὴν 21 Ἀπριλίου 1555 εἰσῆλασαν εἰς αὐτὴν οἱ αυτοκρατορικοὶ, ἐνῶ ἐξήρχοντο οἱ Γάλλοι, οἵτινες κατείχον αὐτὴν ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Ἑρρίκου τοῦ Β'. μεθ' ὧν ἐξῆλθον καὶ πολλοὶ τῶν προκρίτων, φοβουμένων τὴν κακὴν πίστιν μεθ' ἧς τότε ἐξεπληροῦντο αἱ συμβάσεις. Καὶ ἡ σύμβασις αὕτη ἐγένετο μὲν ὑπὲρ τοῦ Κοσμᾶ, ἡ πόλις ὁμοῦς ἔμεινεν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ αυτοκράτορος, καὶ μόνον κατὰ τὸ 1557 Φίλιππος ὁ Β' υἱὸς τοῦ Καρόλου, ὑπὲρ οὗ οὗτος παρητήθη τοῦ ἰσπανικοῦ θρόνου, καίτοι κρατήσας τὴν διεύθυνσιν τῶν πραγμάτων, παρεχώρησεν ὀριστικῶς τὴν πόλιν πρὸς τὸν Κοσμᾶν ἀντὶ τοῦ Πιομπίου. Ἐκτοτε ὑπέκυψεν εἰς τὴν δυναστείαν τῶν Μεδίκων ὡς ἐπαρχία τοῦ Μεγάλου Δουκάτου τῆς Τοσκάνης, τοῦ Κοσμᾶ ἐπιτυχόντος κατὰ τὸ 1569 πρὸς τοῦ Πάπα Πίου Ε' τὸν τίτλον τοῦ Μεγάλου Δουκῆ, τοῦθ' ὅπερ ἠρέθισε τοὺς ἄλλους δούκας τῆς Ἰταλίας,—οἵτινες ἐξέλαβον αὐτοὺς ἐξυβρισθέντας, ὡς μὴ θεωρηθέντας ἀξίους τοῦ τοιοῦτου τίτλου—ἐπίση; δὲ καὶ αὐτὸν τὸν αυτοκράτορα, οὗτινος τὰ προνόμια προσεβάλλοντο· διὸ ἀποθανόντος τοῦ Κοσμᾶ, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Φραγκίσκος ἐξῆτήσατο καὶ ἔλαβε κατὰ τὴν 2 Νοεμβρίου τοῦ 1575 πρὸς τοῦ αυτοκράτορος Μαξιμιλιανου τοῦ Β'. αὐτὸν τὸν τίτλον τοῦ Μεγάλου Δουκῆ. Κατὰ τὸ 1737 μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τελευταίου τῶν Μεδίκων Ἰωάννου-Γάστωνος, ἡ Τοσκάνη καὶ σὺν αὐτῇ ἡ Σιένη μετέβη εἰς τὸν οἶκον τῆς Λωρένης διὰ τῆς Μαρίας Θηρεσίας συζύγου τοῦ Δουκῆ τῆς Λωρένης Φραγκίσκου, παρχωρησάσης πρὸς τοῦτοι; τῆς ἐπιβιώσεως ἀδελφῆς τοῦ βιθέντος Ἰωάννου Γάστωνος πᾶσαν κινήτην καὶ ἀκίνητην

περιουσίαν τῆς οἰκογενείας τῶν Μεδίκων, ἀντὶ ἰσοβίου συντάξεως 40,000 σκούρων, εἰς αὐτὸν τὸν οἶκον, ὅστις καίτοι γενόμενος ὄλιγον μετὰ ταῦτα νέος οἶκος τῆς Αὐστρίας, ἐτήρησεν ὅμως τὴν κατοχὴν τῆς Τοσκάνης, ἄχρις οὐ κατὰ τὸ 1859 αὕτη κατέστη μέλος τῆς ἰταλικῆς ἐνότητος.

Ξένος καὶ μαθητὴς εἶχον δύο σπουδαίους λόγους ὅπως περιγυθῶ τὴν πόλιν, γνωρίσω πάνθ' ὅσα ἐγκλείει ἀξιοπεριεργα, ἐξετάσω κατὰ μῆκος καὶ κατὰ πλάτος αὐτήν, διὸ καὶ κατὰ τύχην ἤκουσα τὰν ἤδη ἐκτεθέντα διάλογον. Εἶχον δὲ μεταβῆ εἰς Σιένην ὅπως σπουδάσω τὴν νομικὴν ἐν ἐκείνῳ τῷ πανεπιστημίῳ, καὶ διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἤμην μαθητὴς ὡς ἐκ τούτου συνφικεῖσθαι μετ' οὐ πολὺ μὲ ἄλλους μαθητὰς καὶ ἔγνω τὴν φύσιν τοῦ ὄντος τούτου. Ἠξέυρετε δὲ τί ἐστὶ μαθητὴς; Βεβαίως ἡ ζωηρὰ, ἡ ἀπερίσκεπτος, ἡ ἄφροντις, νεότης, ἡ ἀκάθεκτος εἰς τὰς ὁμάδας τῆς ψυχῆς τῆς—ἡ μὴ γινώσκουσα ἐμπόδιον πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τῆς—ἡ ριψοκινδυνεύουσα τὴν ὑπαρξίν τῆς δι' ἐν βλέμμα, δι' ἐν νεῦμα, δι' ἐν μειδίαμα—ἡ ζῶσα ἐν τῇ παρούσῃ στιγμῇ, μὴ φειδόμενη τοῦ χρόνου, μὴ βλέπουσα τὸ βάρβαρον ὅπερ ἀνοίγει τὸ μέλλον ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τῆς, ἡ πεποιοῦσα ὅτι δύναται νὰ τὸ ὑπερπηδῆσῃ ἡνωμένοις ποσὶ, καὶ πιστεύουσα ὅτι θὰ λητμονήσῃ διὰ παντὸς τὸ παρελθόν. Ἀλλὰ δὲν εἶναι τοῦτο μόνον ὁ μαθητὴς εἶναι καὶ ἄλλο τι προσέτι. Εἶναι ὄν ἐξαιρετικὸν ἔχον ἰδιαιτέραν ὑπαρξίν. Μυσούμενος εἰς τὰς ἐπισημαστικὰς καὶ εἰς τὰ κρύφια αὐτῶν εἰσοδῶν, ἀντιλεῖ δυνάμεις, δι' ὧν νομίζει ὅτι θὰ βελτιώσῃ τὰ κατ' αὐτὸν κακῶς κείμενα, καὶ θὰ ὠφελήσῃ καὶ προαγάγῃ τὴν ἀνθρωπότητα. Ἐχει τὴν πεποίθησιν ὅτι ἀγωνίζεται ὑπὲρ τοῦ δικαίου, ἀνέγνωσεν ἀρχὰς καὶ ἀξιώματα, ἴκυσεν αὐτὰ ἐπαναλαμβάνόμενα καὶ ὑποστηρίζόμενα ὑπὸ πεπειραμένων ἀνδρῶν, καὶ ἐκτίθησιν τὸ στήθος του πρὸς πραγματοποίησιν τῶν ἰδεῶν του. Δὲ ἀνήκει εἰς τὴν οἰκονομικήν

νεῖαν του, εἰς τὴν πατρίδα του ἀνήκει εἰς τὸν κόσμον καὶ εἰς τοὺς συναδέλφους του, μεθ' ὧν συνασπίζεται, καὶ μεθ' ὧν εἶναι βέβαιος ὅτι θὰ κατορθώσῃ τὰ πάντα, δότι ἔμαθεν ὅτι ἡ ἔνωσις ἀποτελεῖ τὴν ἰσχύον. Ὄπου συνάθροισι, ὄπου θόρυβος, ἐκεῖ καὶ ὁ μαθητὴς ἀνπρόκειται περὶ τολμηρὰς πράξεως, εἶναι βεβαίον ὅτι ἔχει τὸ μέρος του ἐν παντὶ κινδύνῳ κατέχει τὴν θέσιν του. Αἱ παρεκτροπαὶ καὶ παραφοραὶ του δικαιολογούνται καὶ ἐκ τῆς γενναιότητος τῶν αἰσθημάτων του, ἐκ τῆς ἀπειρίας του, ἐκ τῆς καλῆς του πίστεως. Δὲν ὑποπτεύεται ὅτι ἀπατάται, ἡ ὅτι τὸν ἀπατάσῃ. Δὲν τῷ ἔρχεται οὔτε καὶ εἰς τὸν νοῦν ὅτι ἐνδέχεται νὰ γίνῃ τὸ ἐρμαιοὶ τῶν φιλοδόξων, τῶν δημαγωγῶν, τῶν ἀγορευτῶν. Βαδίζει θορραλέως τὴν ὁδὸν τοῦ ἀκολουθῶν τὴν σημαίαν του, καὶ ἀτενίζων τὸ ἰνδαλμα τῆς καρδίας καὶ τῆς φαντασίας του, μέχρις οὐ ἐπέβη ὁ καιρὸς τῆς ἀπογοητεύσεως, καὶ τὸ μὲν ἰνδαλμα ἀφανισθῇ, ἡ δὲ σημαία καταστῆ βράχος.

Ἐν τούτοις περιῆλθον τὴν πόλιν καὶ εἶδον. . . τὸ ὠραῖον φύλον εἶναι πράγματι ὠραῖον καὶ χάριεν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, οὕτῃ ἀπ' ἐναντίας ἀσχημῶ. Κτισθεῖτα ἐπιλόφων ἔχει τὰς ὁδοὺς ἀωρερεῖς καὶ κατὰ φυσικὸν λόγον κατωφερεῖς, ἐν γένει δὲ στενάς, καὶ σκοτεινάς καθισταμένας ὡς ἐκ τῶν ὑψηλῶν κτιρίων, μελανοχρῶν ἕνεκα τῆς ἀρχαιότητος αὐτῶν. Μία τῶν εὐρυτέρων ὁδῶν ἐστὶν ἡ καλουμένη Κουμουλία, ἡ διὰ τῆς φερωνόμου πύλης ἄγουσα εἰς Φλωρεντίαν. Ἀνωθεὶ τῆς πύλης ταύτης ὑπάρχει ἐπιγραφή ἔχουσα οὕτω «Cor tibi magis Sena pandito» καὶ τινες μὲν λέγουσιν ὅτι ἀναφέρεται εἰς Κοσμᾶν τὸν Α'. ἕτεροι δὲ εἰς τὸν προσερχόμενον ξένον· αὕτη δὲ ἡ γνώμη ἐστὶ, καὶ ἡμᾶς, προκριτέα, καθὸ συναδουσα πρὸς τὸν χαρκατῆρα τῶν ἐγκατοίκων, εἴτιναι εἰσὶ λίαν φιλόξενοι καὶ περιποιητικοί, ἐνώ εἶναι δύσκολον νὰ ἠθέλησαν οἱ Σιέννοι νὰ δεῖξωσι τοσαύτην ἀγάπην εἰς τὸν κατὰ τὴν αὐτῶν, ἀφοῦ ἐκεῖνοι μὲν περὶ σικτωδῶς εἶχον ὑπερασπεί τὴν ἑλευθε-

ρίαν των, οὗτος δὲ ὄχι μόνον τοὺς κατηρήμωσεν, ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα ἠθέτησεν ἀνακλιθῆναι τὰς ὑποσχέσεις του, ἔβη εἰς φυλακὰς ἡ κρατομήτας παντὶ ἔντινον ὑπωπτεύετο ἐναντίον του.

Ἐν τῇ ῥηθείῃ ὁδῷ γίνεται ὁ λεγόμενος περίπατος, καθ' ὃν, μάλιστα τὰς κυριακάς καὶ ἄλλας ἑορτάς, διατρέχουσιν αὐτὴν μεγαλοπρεπεῖς ἄμαξαι ὑπὸ ὑπερηφάνων καὶ θραυτῶν ἵππων ἑλαυνόμεναι καὶ πληρούμεναι ὑπὸ κομψῶν καὶ πολυτελεῶν κυριῶν· ἄμετρον δὲ πληθος πεζῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων τέρπονται, εἴτε περιπατοῦντες, εἴτε ἐν ταῖς κερφενείοις ἡσυχάζοντες, καὶ μεθ' ἡδονῆς ῥομφῶντες ἢ τρώγοντες τὰ κατὰ καιρὸν ποτὰ καὶ γλυκύσματα.

Κατὰ τὴν θερινὴν ἐποχὴν καὶ ὁσάκις ἐν ἄλλῃ ὄρχ ὁ καιρὸς τὸ ἐπιτρέπει, ὁ περίπατος παρατείνεται καὶ μέχρι τῆς ὀνομαζομένης *Αἰσιος*. Ἐστὶν αὕτη πλατεία, μὲ δειροφύτους ἄλως, διαπεσοικιλμένας δι' ἀγαλμάτων· κείται δὲ ἐν ὑψηλῇ θέσει, καὶ ἔχει ὡς ἐκ τούτου ἐκτεταμένον ὄριζόντα καθομοιοῦντα τὴν θάλασσαν, ἐν ᾧ ὁ ἥλιος φαίνεται ὡς καταδυόμενος εἰς λουτρόν, ἐπιχρυσῶν τὴν θέτιν

ἐκείνην διὰ τῶν τελευταίων τρεμουσῶν ἀκτίνων του.

Ποσάκις καὶ ἐγὼ διήλθον τὴν ὁδὸν ἐκείνην εὐχαρῖς, πλήρης γλυκειῶν ἐλπίδων, ἐμβλέπων ἐν τῷ μέλλοντι διὰ βοδολαμποῦς νέφους! . . . Ποσάκις εἰς τὴν πλατείαν ἐκείνην ἐκάθησα πλῆσιον ἀγάλματος ὑπὸ εὐρύκλαδον καὶ πολυφύλλον δένδρον, μὲ τὸ ὄμμα προστιλούμενον εἰς τὸ ἀχανές καὶ ἀφικνούμενον εἰς τὴν ἀπωτάτην πατρίδα μου, ὄπου εἶχον ἀφίσει τὴν μητέρα μου καὶ τὴν ἀδελφὴν μου! . . .

Πλῆσιον τοῦ τερπνοῦ τούτου περιπάτου ὑπάρχει φρούριον, εἰς ὃ ἠδύνκτο τις νὰ εἰσέλθῃ ἀπὸ τῆς *Αἰσιος* ἀκωλύτως διὰ γεφύρας, ἡτις ἄλλοτε ἦν περιαιρετὴ, διότι εἶχε καταστῆ ἄχρηστον. Τὸ φρούριον τοῦτο ἐκτίσθη παρὰ τῶν ἰσπανῶν διοικουμένων ὑπὸ τοῦ Ἀδῶν Διέγου Οὐρτάδου δὲ Μενδότσα γνωστοῦ διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ πολέμου τῆς Γρανάτας, ἣν συνέγραψε, διὰ τὰς ποιήσεις του, καὶ διὰ τὸ μυθιστόρημα *Λαζαρίλο δὲ Τόρμες* ἀλαζόνος ἄλλως τε, φιλαργύρου καὶ κκοπίστου.

(ἔπεται συνέχεια)

Κ. ΜΕΣΣΑΛΑΣ.

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΚΗΝΑΙ.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ

ΚΑΡΟΛΟΥ ΤΟΥ Ε΄.

ΠΡΟΣΩΠΑ.

- Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ.
- ΦΕΡΝΑΝΔΟΣ (μονάρχης).
- Ο ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ τῆς Μονῆς.
- ΕΣΤΕΒΑΝ (μονάρχης).
- ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ (κρηπουρός).
- ΔΑΥΡΕΝΤΙΟΣ, (νεοκέρως).
- ΑΛΟΝΖΟΣ, (ὕπαιρτος τοῦ Αὐτοκράτορος).
- ΜΟΝΑΧΟΙ.
- ΜΑΙΑΔΕΣ καὶ ΥΠΗΡΕΤΑΙ.

Ἡ σκηνὴ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἱερωνυμιτῶν ἐν Ἑστρεμαδοῦρα.

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Περίστυλον τῆς Μονῆς.

(Ὡραία σεπτεμβριανὴ πρωτὴ). (1)

ΚΑΡΟΛΟΣ Ε΄ καὶ ΑΛΟΝΖΟΣ.

(Ὁ ἡγεμὼν, ισχνὸς, ὠχρὸς, περιτυλιγμένος ἐν τῷ σισύρῳ μελανοῦ ὑφάσματος, φέρει ἐπὶ κερκιδῆς πλατύχειλον πῖλον ἐπίσης μελανοῦ. Στηριζόμενος ἐπὶ μακρᾶ, ῥόδου, βραίει ἑρδεῖω; ἄνω καὶ κάτω. Ὁ Ἀλόνζος νέος εἰκοσιδύο ἔως εἰκοσιτεσσάρων ἔτων, μελαγχρὸς, μελανόφθαλμος, κουφίνους τὸ ὄφρυς, συνήθως πρὸς τὰ κάτω νέμων, ἵσταται ἀκίνητος καὶ ἐὶ εὐλαβεῖ στίσι, ὑποκλίνων ὑστάκις ὁ μονάρχης διαβίβαιε ἐμπροσθέν του.)

ΚΑΡΟΛΟΣ. (ὡς ὁμιλῶν καθ' ἑαυτὸν). Ὡρα γερπὴ καὶ μακκαρία ὑπὲρ πᾶσαν

ΣΗΜ. Ὁ συντάξας τὰς σπουδαίας τούτας ἱστορίας Σκηνῶν, οὐδὲν ἄλλο διὰ τοῦ δραματικοῦ τούτου σχήματος σκοπὸν προέθετο, ἢ ὅπως καταστήσῃ γνωστὸν εἰς τοὺς ἥτονον περι τὴν ἱστορίαν ἀσχυρομένους ἕκ τῶν πρωτίστων χαρακτήρων τῆς νεωτέρας εὐρωπαϊκῆς ἱστορίας, πρὶν φησον ἐπὶ σπανίως δικαστικῶν προτιμήσει καὶ κακίαις, ἐν σερκῶν συγχρόνως ἐν τοῖς περὶ τούτων ἐπινοουμένοις προσώποις τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν τῶν χρόνων ἐκείνων κατάστασιν, καὶ τοιοῦτοτρόπως συνοψίζων τὰ σπουδαιότερα τῆς τότε ἐποχῆς καὶ ἄλλων ποιογυμένων σχετικῶν συμβάντων. Ὅπως δὲ τὸ ἱστορικὸν τοῦ αὐτοκράτορος προσώπων γραφικῶ-

ἄλλην εἶναι βεβαίως ἡ παρούσα! Ὅσάκις πικριστάμεθα (2) εἰς τὴν ἔλευσίν τῆς, μα; φαίνεται ὅτι διανοίγεται ἐν παράθυρον τοῦ παραδείσου, ὁπότεν ἀναβρῖει τὸ ζυλπνὸν τοῦτο φῶς καὶ ἡ ζεῖδωρος αὐτῆ αὔρα. Ἴσως ταῦτα εἶναι τὸ ἐλέμμη καὶ ἡ πνοή τῆς θεότητος; ἥτις θέλει νὰ ἐνισχύσῃ τὰ πλάσματά τῆς; τὰ καθ' ἑκάστην νέαν ἡμέραν ἐκτεθειμένα εἰς νέας δοκιμασίας. (σταματῶν αἰφρῆς ἐνώπιον τοῦ ὑπηρετοῦ) Ὡραίε πρωτῆ, Ἀλόνζε, δὲν εἶναι ἀληθές;

ΑΛΟΝΖΟΣ Ὡρασιότατη, μεγαλειότατη, μάλιστα ἀφ' οὗ ἀκούσῃ τις τοσοῦτον θαυμασίαν περιγραφὴν.

ΚΑΡ. (μειδιῶν) Σὺ λοιπὸν, ταλαίπωρε, ἐννοεῖς; κάλλιστα πᾶν ὅτι λέγομεν

ΑΛ. Ὁ ἥλιος, μεγαλειότατε, εἰς ὅλους εἶναι ἐναργής.

ΚΑΡ. Δὲν ἦτο ἀδύνατον ὅτι μετὰ τοσαῦτα ἔτη ἐνδελεχοῖς σπουδῆς οὐ θὰ κατώρθωνες; νὰ μάθῃς καὶ τι σπουδαῖον καὶ ὠφέλιμον. (μειδιάμα πικρὸν καὶ σχεδὸν ἀδιόριστον πλανᾷ αὐτὸν στήμην ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ Ἀλόνζου).

ΑΛ. Ἐπεθύμουν νὰ ἦτο ἀληθές ὅπως τοῦλάχιστον καθίσταμαι ὀλιγώτερον ὀχληρὸς εἰς τὴν Ἰ. Μ.

ΚΑΡ. (μετὰ σοβαρότητος) Καλὰ, καλὰ. Μάθε ὁμως ὅτι εἰς σὲ κυρίως δὲν θὰ ἤρμोजен ἡ μάθησις. Σὺ εἶσαι ἀρκετὰ

τερον ἀπεικονισμῶν, ἐξελίξατο ὡς ἐποχὴν τῆς πράξεως τὴν παραμονὴν τοῦ θανάτου του ἐν τῇ μονῇ ἐκείνῃ, ἐπὶ ἡ ὑπόλοιπος ἄλλα καὶ δεισιδαιμόνως ὁ Κάρολος ἠθέλησε τὴν ἐπὶ ζῶντων ἀρχμανίαν αὐτοῦ νὰ ἐνταφίσῃ. Εἰς τὸν σκοπὸν τούτον ὑπέκρινε, καὶ μόνον, ὡς εἴπομεν, προτιθέμενος τὴν τῶν ἀδελφῶν τῆς ἱστορίας ἐπὶ τέρψει ὠφέλιαν, ὁ ἡλιότερος συντάκτης δὲν ἐνόμιεν ἀναγκαῖον ν' ἀκολουθήσῃ ἐκ τοῦ συνέγγυς τοὺς κανόνας τῆς ἀρχαίας φιλολογικῆς σχολῆς, οἷσιν, καίπερ ἐνίστιε λίαν ἀσπρηροὶ καὶ μικρολόγοι, ἐπιτάσσονται οὐχ' ἦτονον ἐν γένει ὑπὸ τῆς ὀρθονείας καὶ καλαισθησίας, μετ' ὅλας τὰς αἰτιάσεις τῆς ἰσως ἐπ' ἄλλας ἐποψίας τερατολογουμένης νεωτέρας σχολῆς.

(1) Κατὰ τὴν μῆνα τοῦτον Κάρολος ὁ Ε΄ ἀπέθανε τὸ 1558. Οὗτος ἐγεννήθη κατὰ τὸ 1500 ἐν Γάνδ, πόλει τοῦ Βελγίου, ἐν τῇ ἡγεμονίᾳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Φιλίππου τοῦ Ὡραίου, ἀρχιδουκὸς τῆς Αὐστρίας.

(2) Παρατηρητέον δὲ ὁ μονάρχης χράται πάντοτε τῇ πρώτῃ πληθυντικῇ προσώπων κατὰ τὸ ἔθος τῶν ἡγεμόνων τῆς ἡμιβαρβάρου ἐκείνης ἐποχῆς, ὡσάκις ὠμίλουσιν πρὸς ὑποδεετέρας.

ἄνθρωπος. Ἐν γένει δὲ ἡ μάθησις εἰς τοὺς ἀνοῦς ἀνθρώπους ὄχι μόνον εἶναι μισητὴ καὶ καταγέλαστος, ἀλλὰ πρὸς τοὺς αἰσθητικὸν καὶ ἀσχοπος χρονοτριβή, βάσανος τοῦ νοῦ καὶ ἐνθάρρυνσις εἰς τὴν ἀπεισίαν. (τὸ αὐτὸ σαφῶς μειδιάμα ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ Ἀλόνζου). Καὶ ἐπὶ ὁ ἴδιος δὲν θὰ ἦτο τόσον εὐπειθῆς καὶ εὐσεβῆς ἐάν ἤθελες ἐκπαιδευθῆ περὶ σπότερον. Ἀλλ' ἰδοὺ οἱ κώδωνες σημαίνουσι τὸν ὄρθρον. Κλίνε λοιπὸν τὸ γόνυ καὶ δεήθητι πρὸς τὴν ὑπερῆραν Θεοτότον, εἰς τὴν ὁποῖαν κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἀπευθύνονται αἱ εὐχαὶ τοσούτων ἱεροτομμυρίων πιστῶν. (μίνει ὄρθριος, σταυρῶν τὰς χεῖρας καὶ κλίνων τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους, ἐν ᾧ ὁ ὑπηρετῆς γοροπεεῖ)

ΑΛ. (ἐγειρόμενος καὶ προσποιούμενος συγκίνησιν). Ὅποις παρηγορία, ὁποῖα εὐδαιμονία νὰ προσέσχηται τις πλησίον τοσοῦτον μεγάλου καὶ ἀγαθοῦ μονάρχου!

ΚΑΡ. Ἡ μόνη ἀληθὴς θρησκεία, ἡ καθολικὴ, ἀποστολική, ῥωμαϊκὴ ἐκκλησία, ὡς συγγάκις ἔλεγεν ἡμῖν ὁ σεβαστὸς καὶ ἀείμνηστος ἡμῶν διδάσκαλος; πάππας Ἀδριανὸς ὁ ΣΤ΄, εἶναι βεβαίως; τὸ μεγαλύτερον εὐεργέτημα, ὅπερ ὁ Παντοδύναμος πῦδόκησε νὰ ἐπιδικασθῆ εἰς τοὺς μάλλον ὑπ' αὐτοῦ εὐνοουμένους θνητούς. Ἰδίως κατὰ τὴν ἡλικίαν σου, ἡ ἀγία ἡμῶν ἐκκλησία εἶναι πηγὴ οὐρακίων φίλτρων, ὑψηλοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ἀνεκφράστου εὐφροσύνης. (3) Ὅτι δὲ μάλλον χαρακτηρίζει αὐτὴν εἶναι ἡ μητρικὴ αὐτῆς καὶ ἴση εὐμένεια πρὸς ἕλα ἀνεξαιρέτως τὰ τέκνα τῆς. Σὺ, π.χ. γεννηθεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ, ἀξέστως ἀντραφεῖς, καὶ εἰς τὴν δουλικὴν τάξιν ἀνήκων, αἰσθάνεσαι ὅτι ἡσθάνθημεν ἡμεῖς; οἱ κεκλημένοι νὰ δεσπόζωμεν τοσοῦτων λαθῶν. (τὸ βλέμμα τοῦ Ἀλόνζου φωτίζεται ὑπὸ ἀπαισίας ἀκίνητος). Λέγομεν

(3) Τοῦτο ἀληθεῖς περισσότερον ἐν Ἰσπανίᾳ ἢ ἐν οὐδὲποτε ἄλλῃ καθολικῇ χώρᾳ. Ἀρκετὸ πειδείμα τῆς ἀγίας Θεοσεσίας ἐξ Ἀδελφῶν, σπουδαιότερου ψυχολογικοῦ φαινομένου.

δὲ ὅτι ἡσθάνθημεν πᾶν ὅτι σὺ αἰσθάνεσαι σήμερον, διότι ἡ θυμηδία τῆς εὐσεβείας δὲν εἶναι πλέον ἀρτία καὶ ἀμειγῆς εἰς τὴν ψυχὴν μας πικραρθεῖσαν ὑπὸ μακρῶν καὶ ὀδυνηρῶν φροντίδων, καὶ, ὅπερ χεῖρον, ταρρασομένην ὑπὸ τῆς φωνῆς κατηγοροῦ συνειδήτους.

ΑΛ. Μὴ λέγετε τοῦτο, πρὸς Θεοῦ, μεγαλειότατε, σὰς καθικετεῖω. Ἰμεῖς; βεβαίως δὲν εἴχετε καθήκοντα, ὁδοὶ οἱ μονάρχαι δὲν ἔχουσι τοιαῦτα, ὁμως ἐν παντὶ χρόνῳ εἰδείξατε ὑπὲρ τῶν ὑπηκόων σας τὸν αὐστηρὸν ζῆλον πατρός. Ὅχι; ἡμεῖς οὐδέποτε ἐσφάλατε εἰς τὴν ζωὴν σας. Ὁ λέγων τὸ ἐναντίον εἶναι ἀνάσχυντος ψεύστης.

ΚΑΡ. Σιώπη, κόλαξ! Ἡμεῖς, καὶ οὐδὲν δὲν διτάζομεν νὰ τὸ δμολογήσωμεν, διεπράξωμεν πλείστα καὶ ἐαρέα παρὰ πτώματα, τῶν ὁποίων, ὡς γνωρίζεις, τελοῦμεν τὴν δέουσαν μετάνοιαν.

ΑΛ. Οἴμοι! καὶ πόσον σκληρὰν!

ΚΑΡ. (κάθηται ἐπὶ μαρμαρίου ἐδάφους ὅπερ φαίνεται δι' αὐτὸν ὠρισμένον). Δὲν εἶναι ὑπερβολικὴ, ἀλλὰ μάλιστα ἀνεπαρκής. Ὁ Θεὸς εἶναι πολὺ αὐστηρὸς, νεκρία, πολὺ αὐστηρότερος ἢ ὁ σὸν συνήθως φανταζόμεθα. Οὗτος ἀπειτεῖ συνεχεῖς θυσίας σωματικάς; τε καὶ πνευματικάς, οὐ μόνον παρὰ τῶν ἀμαρτωλῶν, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῶν τῶν ἀθῶων. Δὲν ὑπάρχει οὐδεμίαν διέφορα εἰς τὰς θυσίας ταύτας ἢ κατὰ τὴν ποιότητα αὐτῶν καὶ τὸν βαθμὸν. Ἡ τῆς ψυχῆς σωτηρία, μὴ τὸ λητμονῆς, ὠρίσθη εἰς πολὺ ὑψηλὴν τιμὴν.

ΑΛ. (ὕποκλινων). Ζητῶ συγγνώμην παρὰ τῆς Ἰ. Μ. ἀλλὰ τομῶ νὰ πιστεύσω ὅτι τιμωρέσθης με ὑπερβολικὴν ταχύτητα, δυναμένην νὰ ἐλάψῃ σπουδαίως τὴν πολύτιμον ὑγίαν σας.

ΚΑΡ. Ἄκουσον. Ἡμεῖς σὲ ἐμπιστευόμεθα πληρέστατα, καὶ σὲ προτιμῶμεν ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους τῆς τάξεώς σου, ὄχι μόνον ἕνεκα τῆς ἀξιεπαίνου συμπεριφορᾶς καὶ τιμιότητός σου, ἀλλὰ διότι εἶσαι υἱὸς ἐνὸς τῶν πιστῶν ὑπηρετῶν μας ὅστις μετ' ἐξισίας γενναϊότητος ἐπολέμησεν ὑπὸ

τὰ τείχη τῆς Πατρίας, ὅπου μετ' ἄλλων ἐζώγησε τὸν καταγκλιζὴν ἐκείνον βετιλέα τῆς Γαλλίας Φραγκίσκον. Σοὶ λέγομεν λοιπὸν νὰ μετριάσῃς τὴν εὐαισθησίαν σου, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας θάττον ἡ βράδιον δύναται ν' ἀνκαλυφθῆ τὸ μυστικὸν ὅπερ ὀφείλεις εὐλαβῶς νὰ φυλάττης. Ἡ ὑπερβολικὴ ἀγάπη πρὸς τὸ πλάσμα ὅχι μόνον φέρει ἐν ἐκυτῇ τὴν ἀμαρτίαν, ἀλλὰ καὶ κατ' οὐδὲν ὠρελεῖ, μάλιστα δύναται νὰ ὀνομασθῆ ὁ ὀλέθριος σκόπελος τῆς φρονήσεως, ἐνίοτε δὲ καὶ τοῦ καθήκοντος. Πρόσεξε μήπως οὐδεὶς ἴδῃ ἢ κὰν ὑποπιευσθῆ τὴν μάλιστα ταύτην (4) τὴν ταπεινοῦσαν τὴν σάρκα μας; πρόσσεξε δὲ πρὸς τούτους νὰ μὴ γίνωσι γνωσταὶ αἱ ἄλλαι ἡμῶν σκληραγωγίαι. Θὰ ἦτο ἀσεβὴς κομπορημοσύνη ἡ ἐλουσίαι αὐτῶν ἀποκάλυψις, καὶ θὰ ἐξήλειψε τὴν ὀλίγην ἐκείνην ἀξίαν, ἧς αἱ σκληραγωγίαι αὐτὰς δύναται νὰ τύχωσι παρὰ τῷ Θεῷ.

ΑΛ. Σῆς ὀραίζομαι, μεγαλειότητε, εἰ οὐδεὶς ἐν τῷ κόσμῳ θέλει μάθει παρ' ἐμοῦ τὴν ὑπαρξίν τοῦ σκληροῦ ἐκείνου ἐργαλείου, οὔτε τὰς λοιπὰς θυσίας τὰς ὁποίας ἡ Ἰ. Μ. εἰς ἐκυτὴν ἐπιβάλλει.

ΚΑΡ. Σὺ τολμᾷς ν' ἀποκαλέσῃς τὴν σωτήριον μαστίχα, ἣν τοσοῦτοι ἄγιοι μετεχειρίσθησαν, σκληρὸν ἐργαλεῖον; Ἐλπίζομεν ὅτι κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην δὲν ἴσται εἰς τὰς φρένας σου.

ΑΛ. Εἶπον σκληρὸν ἐκεῖνο τὸ ἐργαλεῖον, διότι τόσο συχνὰ θάπτεται ἀπὸ τὸ αἶμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον νομίζω πολὺ διάφορον τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.

ΚΑΡ. Ἀνόητε! Σὺ μεγαλοποιεῖς ὀλίγη ἀσημάντους ἀμυχάς.

ΑΛ. Ἄχ, μεγαλειότητε, δὲν εἶναι ἀμυχαί, εἶναι πλῆγαί! Ὁ Θεὸς μόνος γινώσκει τὴν λύπην μου· οὗτος μόνος βλέπει τὰ δάκρυα τὰ ὁποία χύνω κρυφίως. (καλύπτει τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ τῆς χειρὸς ὡσεὶ κρύπτων δάκρυ).

ΚΑΡ. Μὴ λυπῆσαι τόσο. (ἐπιθέτει

(4) Ἡ μάλιστα αὕτη ἀνευρέθη πράγματι, μετὰ τὸν τοῦ αὐτοκράτορος θάνατον, ἔλη αἵματι κελη-λιωμένην.

δύο δακτύλους ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Α. Λόνζου). Πρέπει λοιπὸν νὰ σοὶ ἐπανα-λκμβάνωμεν ὅτι εἶναι ἀμάρτημα τὸ νὰ παρασύρηται τις ἀπὸ τὰ κοσμικὰ φίλτρα; Βεβαιώθητι ὅτι ὁ Κύριος θὰ μᾶς χορηγήσῃ ἀρκετὴν ζωὴν ὅπως περσιώσωμεν τὴν ἐξιλέωσιν τῶν παραπτωμάτων μας. Ἄοι! Ἄοι! (σοσεύεται σπασμαδικῶς ἐπὶ τοῦ ἰδωλίου καταληφθεὶς ἀπὸ παροξυσμοῦ, πρὶν εἰλευθέρως, καὶ ἀποτονωρῶσει προσευχόν). Καὶ αὕτῃ ἡ ἡμετέρα ἀσθένεια, ὃ Ἀλόνζε, εἶναι γὰρ διαπρηπής, διότι ἐν τῇ πλῆθει ἢ φουρῇ ἀγνίζεσαι· ἀλλὰ καὶ μετ' ὅλην τὴν ἀσθένειαν καὶ τὴν σκληραγωγίαν μας, ἀτελοῦμεν πάντοτε, θεῖα συνάρσει, ἐν κλη-λιτέρᾳ πνευματικῇ διαθέσει, (καὶ τοῦτο εἶναι τὸ σπουδαιότερον), ἢ κατὰ τὴν νοσήτην ἡμῶν καὶ ὅτε ἐκαθήμεθα ἐπὶ τὸ κραταυτέρου τῆς Εὐρώπης θρόνου...

Θεέ μου! Παρρητήρησον ὁποῖον ζωντὸν χρόμα φωτίζει τὴν ἀνωτέρην στοάν τῆς ἱερῆς τοῦτου περιστυλίου, τοῦ περιστελλίου τούτου τῶν ἁγίων! Δὲν ἐνθυμῶμεθα ἂν σοὶ εἶπομεν ποτὲ ὅτι ἀπὸ εἰδομεν κατ' ὄναρ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν βαίνοντας ἀπὸ τῆς μιᾶς ἄκρας εἰς τὴν ἄλλην καὶ συνδιαλεγομένους ἐν μεγίστῃ οἰκειότητι. Τί δὲ νὰ εἴπωμεν περὶ τῆς περιλημμένης ταύτης ἐκκλησίας καὶ τοῦ θύλου αὐτῆς, ὅστις τὴν ἀρχίζει ἡμετεροῦς! Μὰ τὴν ἀπόστολον Μαρτίνον ἡμετέρον προστάτην, ἡμεῖς προτιμῶμεν αὐτὴν τῆς μητροπόλεως τοῦ Τολέδου καὶ τῆς Σεβίλλης! Ἡμεῖς ψάλλομεν τοὺς ψαλμοὺς τοῦ ὄρθρου καὶ τοῦ ἑσπερινοῦ μετὰ τούτων τῶν προσφιλεστάτων μοναχῶν, καὶ μᾶς φαίνεται ὅτι ἀπαρτιζομεν μέρος τῶν οὐρανίων χορῶν. Ἡ πομπωδιστέρα τελετὴ ἐν τῷ μεγαλοπρεπετέρω ναῷ τοῦ σμου δὲν δύναται ν' ἀποδῇ εἰς ἡμᾶς ἰσοχρῶς τερπνὴ καὶ γλυκύθυμος.

ΑΛ. Ἀλλὰ καθ' ἣν ἡμέραν ἡ Ἰ. ἐστέφθη ἐν τῇ μητροπόλει τοῦ Ἁγίου Πετρωνίου ἐν Βονωνίᾳ, δὲν εὐρίσκειτο ῥά γε εἰς τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς εὐφροσύνης; Ὅποῖον ἐξάριστον θέγμα ἦτο ἐκεῖ-

ΑΛ. Ἀλλὰ καθ' ἣν ἡμέραν ἡ Ἰ. ἐστέφθη ἐν τῇ μητροπόλει τοῦ Ἁγίου Πετρωνίου ἐν Βονωνίᾳ, δὲν εὐρίσκειτο ῥά γε εἰς τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς εὐφροσύνης; Ὅποῖον ἐξάριστον θέγμα ἦτο ἐκεῖ-

ἡ Ἰ. Μ. παρίστατο θεβαίως; ἐκεῖ ὡς Θεός! ΚΑΡ. Τί λέγεις; Εἰς ἡμᾶς ἀπεναντίας ἰσχυρίζετο ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν παριστάνομεν πρόσωπον μίμου, ὑπὸ τὸ ἔκλυτον τῶν χρυσοῦράτων καὶ διαλίθων ἐκείνων ἐνδυμάτων θαυτερόν τοῦ μοναχίου. Ὁ ἰδρῶς ἔρρεεν ἀπὸ τοῦ μετώπου μας, ὡς ἐάν ἡμεθα ἐξλοσχίσται, καὶ ἐπιθυμοῦμεν νὰ θαδίτωμεν. Παρασιωπῶμεν τοὺς ἰσχυροὺς ἐκείνους περιβεβλημένους ἐρυθρὰς χλαίνας ἢ μακνύδας, ἵτινες ἐπὶ τῶν ἱερατικῶν ἡμῶν ἐμβλημάτων ἐπιθέτοντες τὸ φορτίον ἐκείνου τῆς καταποδοξίας, ἐφαίνοντο χλευάζοντες ἡμᾶς. Παρασιωπῶμεν ἐπίσης τὸν ἀχρεῖον ἐκεῖνον... ὁ Θεὸς νὰ μᾶς συγχωρήσῃ! —(κάμνει τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ) δηλαδὴ τὸν Πάπα Κλήμεντα, ὅστις ἐκαθίκετο ἐπὶ θρόνου πλησίον τοῦ ἡμετέρου, καὶ ὁ ὁποῖος ὑπόλως ἐμεῖς, ὡς ἡμεῖς ἔλεγες τὸ στέμμα ὅπερ φέρεις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου, ἐγὼ μόνος σοὶ τὸ ἔδωκα.

ΑΛ. Ἐκεῖνος ὁ Πάπας, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγὼ δὲν ἀπατώμαι, ἡ Ἰ. Μ. ἐδωρήσατο τὴν Φλωρεντίαν;

ΚΑΡ. Ὁχι εἰς αὐτὸν ἀπ' εὐθείας, ἀλλ' εἰς τὴν οἰκογένειάν του, ἐκπροσωποῦμεν ἐκεῖνον τότε ὑπὸ τοῦ ἀσεβοῦς Ἀλεξάνδρου νόθου υἱοῦ του, ἢ ἀνεψιοῦ του, καὶ, ὅπερ χεῖρον, γαμβροῦ μου. Καὶ αὕτη ἐπίσης ὑπῆρξεν ἐκ μέρους ἡμῶν κακὴ πράξις ὑφ' ἧς ὅλας τὰς ἐπόψεις, διὰ τὴν ὁποίαν πολλὰς μᾶς ἐλέγχει ἡ συνείδησις. Τὸ μόνον ὅπερ μᾶς παρηγορεῖ, εἶναι ὅτι ἐνεκεν ἡμῶν ἐδαμάσθη ὁ ἀγνώμων ἐκεῖνος καὶ καθολικός λαός, ὡς τὸν ἐκάλει ὁ μέγιστος αὐτοῦ ποιητής, (5) ἐκεῖνος ὁ λαός, ὅστις ἀνοήτως προέκρινε τῆς πλήρους μοναρχίας ἐξουσίας, τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς ἐνδομύχου τέψεως τῆς ὑπακοῆς, τὴν ταπεινότητα καὶ ἀσθενεῖαν δημοκρατίαν! Πλὴν ἀνεξαρτήτως τούτου, ἐάν ἤξευρες εἰς ποῖα διαθήματα ἢ ἀνάγκη ἐξῴθει ἐνίοτε τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς! Ὡς πρὸς ἡμᾶς ἰδίως,

(5) Ὁ Δάντης.—Ὁ Κέρουλος ἐγνώσκει πλείστας ἀπολαύσεις, γλώσσας, καὶ κάλλιπα τῆς ἰταλικῆς.

πολλάκις ἐφρονήσαμεν τὸν ἔσχατον τῶν ὑπάρχων μας, τὸν ταπεινὸς κλίνοντα γόνυ ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἡμῶν, καὶ ζῶντα εὐτυχέστατον ἐν τῷ κόλπῳ τῆς οἰκογενείας του! Ἀλλ' εἰπέ· τίς εἶναι ὁ νεαρός ἐκεῖνος καλόγηρος, ὅστις θραδέως διέρχεται τὸ περιστύλον ἐκεῖ εἰς τὴν κάτω στοάν, καὶ φαίνεται ἀψυφῶν τὴν παρουσίαν μας; Μᾶς φαίνεται ὅτι τὸν εἶδομεν ἄλλοτε ἐδῶ καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν. Λίαν θρασύς φαίνεται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος!

ΑΛ. Εἶναι ὁ πατήρ Φερνάνδος ἐκ Κορδοῦνης, ἀνὴρ ἀκρινώνητος, μονήρης, ὅστις πάντοτε νεύει πρὸς τὸ ἔδαφος, καὶ σχεδὸν ποτὲ δὲν ὀμιλεῖ. Ἐπειδὴ πάντοτε ἀσχολεῖται ἀναγινώσκων, ἀποκαλοῦσιν αὐτὸν ἐνταῦθα «φιλόσοφον». Τώρα παρεύεται, νομίζω, νὰ βεμβάσῃ, κατὰ τὸ συνήθες, εἰς τὸ κοιμητήριον.

ΚΑΡ. Ἐάν ἦναι φιλόσοφος, θὰ ἦναι θεβαίως χεῖριστος ἱερέυς. Οἱ οὕτω λεγόμενοι σοφοὶ εἶναι ἡ λύπη τοῦ κόσμου. Ἀλλὰ σὺ, πτωχέ μου, δὲν ἐννοεῖς αὐτά. (Ὁ Ἀλόνζος στρέφει πρὸς αὐτὸν λόξον καὶ σκαπτικὸν βλέμμα) Ἄ! ὦ! ὦ! τί πόνοι!

ΑΛ. (ὑποκλινῶν.) Ἰσως, μεγαλειότητε, εἶναι καιρὸς ν' ἀποσυρθῆτε.

ΚΑΡ. Ναι, ἔχεις δίκαιον. Ἡ ποδάγρα θεβαίως θὰ μᾶς φονεύσῃ τὴν φορὰν ταύτην. Μᾶς φαίνεται ὅτι ξυράφιον κόπτει τὰ νεῦρά μας.

ΑΛ. (ἐγειρῶν μετ' ὑποκρίσεως τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν οὐρανόν.) Μέγιστε Θεέ! Ἰλέησον τὸν κύριόν μου!

ΚΑΡ. (ἐγειρῶμενος ἐκ τοῦ ἰδωλίου τῆς βοηθείας τοῦ Ἀλόνζου). Δὲς ἡμῖν τὸν βραχίονά σου. Αἰεὶς ἰδέα ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν μας, καὶ θέλομεν εὐθὺς νὰ τὴν πραγματοποιήσωμεν. (ἐξέρχεται εἰς τὸν οὐρανὸν τοῦ περιστύλου).

ΣΚΗΝΗ Β΄.

Ὁ πατήρ ΦΕΡΝΑΝΔΟΣ.

(33 ἔως 36 ἔτων, ἰσχυρὸς, κεφαλή λίαν ἐκρηκτικὴ. Προκύπτει τῆς στοᾶς, εἰς τὴν γωνίαν τῆς ὁποίας εἶπη πρότερον ἀκούων προφερόμενον τ' ὄνομά του, καὶ θεωρεῖ μακρόθεν τὸν ἡγεμόνα ἀπερχόμενον).

Εἶθε νὰ ὑποστής ἀπίστας τὰς βραχίονας τοῦ ἄδου, ὦ ἐπικατάρτατε, ὅστις ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς ἀνοσίτου φιλοδοξίας σου ἐθυσίασας ἐκατόμβας ἀνθρωπίνων θυμάτων, ἐν οἷς τοὺς δημοπίστους μου, (6) καὶ ὅστις ὠτανεὶ δικαιολογῶν τὴν κατάρχησιν τῆς ἐξουσίας σου, πρῶτος μεταξὺ τῶν τυράννων ἐτόλμησας νὰ περιβληθῆς τίτλον μὴ ἀρμόζοντα ἢ εἰς μόνον τὸν Θεόν! (7) Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι νῦν εἶσαι σχεδὸν παράφρων, κρονόληρος καὶ τυμβογέρων ἄλλ' ἐγὼ οὐδένα αἰσθάνομαι πρὸς σὲ οἰκτον, διότι σὺ δὲν αἰσθάνεσαι βεβαίως ἕλεγχον ἢ ἐπὶ τῇ περαιτήσῃ τοῦ σκήπτρου, καὶ ἐὰν τρέμῃς, τρέμεις ἀναλογιζόμενος τὴν αἰώνιον τιμωρίαν, ἣτις ἀναμφιλέτως σὲ ἀναμέλει. Καὶ ὅμως πόσων ἐστεμμένων κεφαλῶν καὶ πόσων λαῶν ἐπὶ ἡμίσειν σχεδὸν ἐκτοντατηρίδα ἐτάραξας τοὺς ὑπνοὺς! Ὡ αἰσχρὸς! Ἀρχεῖ ὅπως ἀκόρεστος δεσπότης κυκλωθῆς ὑπὸ πολυαριθμοῦ τύρηνος ἀγρίων δούλων, ἀρκεῖ ὅπως ὁ μοχθηρὸς οὗτος καταγάγῃ νίκης τινὰς, καὶ ἰδοὺ τὰ ἔθνη ἅπαντα ἔντρομα καὶ τεταραγμένα, ἰδοὺ οἱ ἀρχηγοὶ αὐτῶν, μᾶλλον ἄνδρως καθὼ μᾶλλον φαῦλοι, ἀμυχανοῦντες καὶ ἀναπροφάσιστοι. Οὐχ ἤττον δρᾶξ ἀνδρῶν, ὡς οἱ ἐνδοξοὶ μάρτυρες τῶν Θερμοπυλῶν, ἢ ὡς οἱ ἀθάνατοι νικηταὶ τοῦ Μαραθῶνος, τοῦ ἐλαχίστου τῶν ὀπείων σὺ δὲν

(6) Ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Αὐθέρου λάθρα ὑφείρπυζεν ἐν Ἰσπανίᾳ καὶ κατ' ἐξοχὴν μεταξὺ τῶν κολογῆρων τὸ πνεῦμα τῆς λυκαορφώσεως. Ὡς κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ Χριστιανισμοῦ, οἱ ἰερεῖς, καθὼ μᾶλλον ἐπιζιδιούσι καὶ φιλοδοξοῖ, ἀνεδείχθησαν σχεδὸν πάντοτε οἱ ἡγήτορες τῶν θρησκευτικῶν ἐπαναστάσεων.

(7) Ἐνταῦθα ὁ λαλῶν ἐννοεῖ τὸν τίτλον «Μεγαλειότης». Πρὸ τοῦ Κρόλου, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἐπαχὴν του, ἀπένειμε τοῖς ἡγεμόσιν ὁ τίτλος, «Χάρις ἢ εὐχολογία».

θὰ ἦσο ἄξιος νὰ καθυρίσῃς τὰ ὄπλα, ὀλίγα χιλιάδες ἀνδρῶν τοιούτων ἤθελον ἀπ' ἀρχῆς ταπεινώσει τὴν θρασύτητά σου, καὶ θρασύτα τὸ ῥίμφος καὶ τοὺς δυνάεις τοῦ ἀδερφάνου ἀστοῦ σου. Ἐὰν αἱ εὐαρίθμοι ἐκείναι ὀμάρδες δὲν ἐδίστασαν ν' ἀντιμετωπίσωσι τὸν βασιλέα τῶν Παρτῶν, τὸν κραταῖον ἐκείνον καὶ ἀπάσῃ τῇ οἰκουμένη ἐπίφοβον δεσπότην, ὅποιον δέος ἠδύνασο νὰ τοῖς ἐμπειήσῃς σὺ, ἄθλιον καὶ ψοφοδῆες γένημα νεοπλοῦτων. (8) σὺ ἀτυχερίτως κατάρχησις κατὰ τὴν ἰσχύν καὶ τὸν πλοῦτον, (9) τότε θὰ ἔβλεπες τὴν αἰσχρὴν ἤτιαν τοῦ ἐναγοῦς Βουρβόνου οὗ τὴν ἐπονείδιστον ἀρωγὴν ἀσμένως ἐδέχθης, χάριν τοῦ ὀπίου ἐξέπορευεσας τιμὰς καὶ παράσημα καὶ εἰς τὸν ὅποιον μ' ὄλα ταῦτα δὲν ἤδυνήθης νὰ δώσῃς κατοικίαν ἐν τῷ μαγάρῳ τοῦ ἀειμνήστου ἐκείνου ὑπάρχοντος.

(8) Ὁ οὐττριακὸς αἰὼς ἠδύνατο πράγματι ἐκλιθῆ ὁ εὐνοούμενος τῆς τύχης. Ὁ ἰδρυτὴς αὐτοῦ Ροδόλφος ἐξ Ἀδελφούργου, καίπερ καταγόμενος ἐκ τοῦ Ἑτικῶνος, δουκὸς τῆς Αἰτατίας καὶ Σιθωνίας, ὑπερέπαισε κατὰ τὴν νειότητα αὐτοῦ ἐπὶ μισθῶν οἰκονόμος παρὰ τῷ Ὀττοχάρῃ βασιλεῖ τῆς Βαυαρίας. Οἱ πλουσιώτατοι γάμοι. οὗς ὁ αἰὼς αὐτοῦ πρὸ καὶ μετὰ τὸν Κάρολον συνῆψε, μεγάλως συνέτειναν εἰς τὸ κατόπιον μεγαλεῖόν του. Ἐκ τούτου ἡ περιφρονησὶς ῥῆσις: Felix Austria, nube. (Ἐὐτυχία Δούστρια, νυμφεύου).

(9) Charles V, λεγαι ὁ Σιστόνδης, au milieu de ses victoires, et malgré l'étendue immense de ses états, fut toujours proportionnellement et plus faible et plus pauvre que ne l'avait été Ferdinand et Isabelle ses prédécesseurs. Il fut toujours arrêté dans ses entreprises et privé des fruits qu'il avait droit d'en attendre par le manque de soldats et d'argent... Les impôts de l'Italie, de l'Espagne, de la Flandre et de l'Allemagne joints aux trésors du nouveau monde n'empêchèrent point que ses troupes ne se débarrassent sans cesse l'un de l'autre. Ἐρχίνοτο ὅπως τοῦτο θαῖα τις καταδική! Τοῦτο ὑπερβαίνει ἡμῖν ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ Κερδύου Μαξιμιλιανός, πορευόμενος ἵνα νυμφεύῃ τὴν Μαρίαν ἐκ Βουρβουνδίας, πρᾶπτῃ ἐνώπιον αὐτῆς τοσούτων πεινιχρῶς ἐνδεδυμένων, ὥστε ἡ ἡγεμονία ἠναγκάσθη νὰ τῷ προσηυθίσθη κατὰλλήλως ἔνδομα ὅτι ἀκοούθως χρηύσας, δὲν ἠδυνήθη, ἐκ τῆς ἐλλείψεως 2000 ἀκούδων, νὰ πορευθῆ πρὸς τὴν ἐν Βρετανίᾳ δι' ἀντιπροσώπων νυμφευθῆσθαι ἡγεμονίδα ὅτι οἱ Φλαμανδοὶ τὸν ἐκράτησαν ἐν τῷ μῆνας δέκα μῆνας ἐν Bruges, ὡς ἐρείλοντα αὐτοῖς χρῆματα καὶ παραδιδάταναι τα προνομία των. ὅτι τὸ τὴν 500000 δούκῶν δὲν ἐδίστασε νὰ νυμφεύῃ τὴν Bianca Sforza, νόθου θυγατέρα αὐτοῦ αὐτοῦ τοῦ χροδωκτοῦ ὅτι τέλος περὶ τὰ ἔσχατα τοῦ βίου του

(10) Ὁ μαρκεσίσις Βιλλένας. (11) Γνωστοποιήσας τῷ Πισκάρῳ ἐπὶ μυστικῇ ἐρωτικῇ τῆς κρυφίας συμμαχίας τῶν ἰταλῶν ἢ ἡμερῶν κατὰ τοῦ αυτοκράτορος Κερδύου Ε. ὅτι ὁ Πισκάρος ἐστρατήγησε, καὶ προσενεχθέντος αὐτοῦ τοῦ θρόνου τῆς Ναπολῆως, τιμαρίου τότε τῆς Ἀγγίας Ἐδρας, οὗτος ἐκράτησεν ἐπὶ πολλῷ μετεώρους τοὺς πράκτορας τῆς συμμαχίας ταύτης, ἕως οὗ μᾶλλον λιπομωρῶς πάντα τα κατ' αὐτὴν, καταγγείλας ταύτην τέλος τῷ αυτοκράτορι—Ὁ Πισκάρος οὗτος ἀποκαλεῖται ἐνταῦθα προδότης, καθότι, καίπερ ἡθελοθῆναι τὴν καταγωγὴν, ἐγεννήθη καὶ ἀνατρέφθη ἐν ἰταλίᾳ.

(12) Οἱ Ἑλβετοί. (13) Ἀγγλῶδες ἐξ Οὐίνουεϊδ.

σου, ὅστις (10) πρὸς μέγιστον αἰσχρὸς σου σοὶ ἀπεκρίθη κατὰ πρόσωπον ὅτι ἐὰν ἠναγκάζετο νὰ σὲ ὑπακούσῃ, ἤθελε πυρπολήσει τὸν οἶκόν του, μόλις ὁ προδότης ἐκείνος τούτου θὰ ἐξήρχετο! Τότε θὰ ἔβλεπες τὰ μυθεύμενα ἀνδραγαθήματα τοῦ μυστροῦ Μαρκίωνος τῆς Πισκάρας, (11) ἐπιόρκου ὡσαύτως καὶ προδότου, τότε θὰ ἔβλεπες τί θὰ ἐπραττεν ὁ δόλιος Λανωά καὶ οἱ ἄλλοι κακοῦργοι στρατηγοί σου! Ἀλλὰ διὰ τὴν ἀνακλωδωρὴν κατορθώματα τοσοῦτον ἀφ' ἡμῶν ἀφιστάμενα; Λαὸς πτωχότατος, (12) σχεδὸν ἄοπλος καὶ ἀπειροπώλεμος δὲν κατήσχυνε πολλοὺς τῶν προγόνων σου; Ἦκουσας ποτέ, μεγαλειότατε, τὰ ὄνόματα Μοργάρτεν, Γράνσων, Νέφελς, Σεμπάχ καὶ Μοράτ; Ἦκουσας ποτέ ὅτι ἐν Μοργάρτεν 1300 ἔνδοξοι ῥακενδύται κατετρόπωσαν 20000 Ἀυστριακῶν; Ὅτι ἄλλοι ῥακενδύται ἤγειραν ἐν Μοράτ ὑπερμεγέθη πυραμίδα κατασκευασθεῖσαν ἐκ τῶν ὀστέων τῶν στρατιωτῶν τοῦ Βουρβουνδίου προπάππου σου; Ὅτι ἐν Σεμπάχ νειανίς (13), νῦν βεβαίως ἄγιος ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἐξώθησεν, κλοίγων αὐτοῖς δίοδον διὰ τοῦ ἐστραρχημένου αὐτοῦ στήθους, 900 μόλις συστρατιώτας του κατ' ἀπάσῃ τῆς ἀυστριακῆς στρατίας, ἣς τὸ ἡμισυ ὀλοσχερῶς κατεστράφη σὺν 676 πανόπλοις ὀπλητρίδασι; Ὅτι ὁ δουξ Λεοπόλδος ρουνοθεὶς καὶ οὗτος ἐν τῇ ἀθανάτῳ ἐκείνῃ μάχῃ ἐκλείσθη ἐν τῷ αὐτῷ κίβω-

τός ὁ Μαξιμιλιανός, αυτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, ἐν ἡσχύνθη νὰ πολεμήτῃ ὑπὸ τὴν σημαίαν Ἐρμίου τοῦ Π' τῆς Ἀγγλίας, ἐπὶ εὐταλεῖ ἡμερησίῳ μισθῷ ἀκούοντι πρὸς διατροφήν του.

(14) Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς ἐπιμονῆς βίωσώς του, ὁ Κάρολος ἐνησχολεῖτο καλλιερῶν κηπίριόν τι, καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν διδοσῆμος τεχνίτου κατασκευάζων οὐ μόνον νευροσπίστα—ἄτινα ὑπ' ἐσωτερικῶν ἐλατηρίων κινούμενα ἐμιμοῦντο τὰ σχήματα τῶν ἀνθρώπων πρὸς μεγάλην ἐκπλήξιν τῶν θεωμένων μοναχῶν—ἀλλ' ἐπίσης παντοειδῆ ὀρολόγια, ἄτινα ἤξιον ἄν διεύθυνῃ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ συμφωνῶσι πληρέστατα πρὸς ἄλληλα. Μὴ ἐπιτυγχάνων δὲ καὶ ὀργισθεὶς ἡμέραν τινὰ ἐπὶ τοῦτο, τὰ ἔθρασεν ἔλα, ἀπορῶν πῶς ἠθέλησε νὰ ἐμπειύσῃ εἰς τοσοῦτους ἀνθρώπους τὰ αὐτὰ αἰσθηματα, ἐν ᾧ δὲν κατάρθου νὰ κανονίξῃ ἀκριβῶς τὴν κίνησιν ὀλίγων μικρῶν μηχανῶν.

(15) Ὁ πρῶτος ἐστὶν ὁ ἦρωας Ἰωάννης Παδῖλλας, ἐπιπλοῖδης ἐκ Τολεδου καὶ μάρτυρ τῆς ἐλευθερίας ἐν Villalar τῷ 1821. Ὁ δευτέρος δ' ἐστὶν Ἰωάννης Φριδερικός, ἐκλεκτωρ τῆς Σαξωνίας. Ἄπαντες γινώσκουσι δι' ὀπίου σατανικοῦ μηχανήματος ὁ Κάρολος ἐστέρησεν αὐτὸν τῶν κληρονομικῶν του κρατῶν καὶ τῆς ἐλευθερίας του.

ΣΚΗΝΗ Γ΄.

Ο πατήρ ΕΣΤΕΒΑΝ καὶ ὁ ῥηθεις.

(Ὁ πατήρ Ἐστεβάν, ἄρχιος ἀνὴρ 40 ἕως 42 ἐτῶν, κρατῶν ἐν χειρὶ τὸ εὐαγγέλιόν του, εἰσέρχεται ἐκ τοῦ μέρους ἀντιθέτου πρὸς ἐκεῖνο, ὅπου εὐρίσκεται ἀκόμη ὁ πατήρ Φερνάνδος.)

Π. ΕΣΤ. Φερνάνδε!

Π. ΦΕΡ. (σπεύδων πρὸς αὐτὸν) Τί τρέχει, φίλε μου; Μοὶ φαίνεται ἀνύσυχος.

Π. ΕΣΤ. (χαμηλοφώνως) Ἄκουσον. Ὁ κηπουρὸς μὲ μὴ εὐρών σε πρὸ ὀλίγου εἰς τὸ κελλῖόν σου καὶ συναντήσας με μὲ παρεκάλεσε νὰ σοὶ ἐγγερίσω ταύτην τὴν ἐπιστολὴν τὴν ὁποῖαν αὐτὸς ἐκόμισεν ἐξ Ἀνδαλουσίας. (τῷ τὴν ἐγγυερίζει, ἀλλὰ θέλοντος τοῦ πατρὸς Φερνάνδου γὰρ τὴν ἀνοιχθῆ ἀμέσως, οὗτος τὸν ἐμποδίζει) Μὴ ἐδῶ, μὴ ἐδῶ! βίβλε τὴν εἰς τὸ θυλάκιόν σου· ἀλλοῦ δύνασαι νὰ τὴν ἀναγνώσῃς· ἀσφαλέστερον καὶ νὰ μοὶ διακωνώσῃς τὸ περιεχόμενον τῆς.

Π. ΦΕΡ. Ἀλλὰ τίς εἶναι;

Π. ΕΣΤ. Ὁ Βερνάρδος, ὅστις ἀπόψε ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὸ ταξιδεῖδιόν του, τὴν ἔλαβεν ἐν Κορδοῖᾳ ἀπὸ τινος, ὅστις ὠναμάζετο συγγενῆς σου, ἐνῶ σὺ, καθ' ὅσον ἠξέειρες, δὲν ἔχεις πλέον κενένα, καὶ τῷ ἔδιδε τὴν ἐπιστολὴν ὡς ὑπ' αὐτοῦ γραφείαν, ἐπιφορτίζων αὐτὸν νὰ σοὶ συστήσῃ μεγάλαν περὶ τὴν ὑγείαν σου προσοχὴν.

Π. ΦΕΡ. Δοιπὸν;

Π. ΕΣΤ. Ὁ χρακτιῆρ τῆς ἐπιγραφῆς εἰναι θεβικίως τοῦ ἀγαθοῦ ἡμῶν πατρὸς Δομίγγου.

Π. ΦΕΡ. Τοῦ πατρὸς Δομίγγου; Ἀλλ' οὗτος, ὁνάκις γράφει, στέλλει πάντοτε κατ' εὐθείαν τὰ ἐπιστολάς του (ἐκβάλλει τοῦ θυλακίου του τὴν ἐπιστολὴν, παρατηρῶν προσεκτικῶς τὴν ἐπιγραφὴν καὶ φαίνεται συμμεριζόμενος τὴν γνώμην τοῦ πατρὸς Ἐστεβάν).

Π. ΕΣΤ. Αὕτη ἡ νέκ προφύλαξις μὲ ἐμβάλλει εἰς ὑπνοίους. Ἰποπετόμη κακὰς εἰδήσεις. Φοβοῦμαι πολὺ ἐκεῖνον τὸν πνευρῶνον καὶ θηρώδη Φίλιππον. Οὗτος ἀπὸ τοῦδε προμηνεύει ὅτι θὰ ὑπερβῇ τὸν

πατέρα κατὰ τὴν μοχθηρίαν.

Π. ΦΕΡ. (πικρῶς μειδιῶν) Ἐν, ὡς ἐλπίζω, μάλιστα ἐνδομύχως πιστεύω, οἱ συνάδελφοί μας, ἱερεῖς τε καὶ λαϊκοί, διατηρηθῶσι πιστοὶ καὶ δραστήριοι, ἡμεῖς δὲ καταστῶμεν ἀρκετὰ ἐπιφοβοὶ εἰς τὴν νεκρὰν ἐκείνην ὕπαινον.

Π. ΕΣΤ. Ἀμήν. Τώρα πρέπει νὰ χωρισθῶμεν πρὶν ἢ οἱ ἀχρεῖοι οὗτοι κλητήροι καὶ ἐκεῖνος ὁ ἀφωρισμένος ἡγούμενος μὲς ἴδωσι συνομιλοῦντες κρυφίως. Ἡ μετὰ τὴν ἐμῶν οἰκειότητις παρετηρήθη ἤδη πρὸ πολλοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔμματα ἐπιβλέπουσιν ἕκαστον ἡμῶν διέβημα.

Π. ΦΕΡ. (ὡς ἄνω) Ἐγὼ τοῦ ἀψηφῶντος ὄλου. Σὺ γνωρίζεις, Ἐστεβάν, τὸν χρακτιῆρα μου.

Π. ΕΣΤ. (κατηφῶς ἀστεειυόμενος) Τὸ ὁποῖον θεβικίως δὲν διακρίνει ὑπερβάλλουσα σύνεσις. Πρόσεχε, φίλε μου! Οἱ ὑποκριταὶ εἶναι χειρότεροι τοῦ Διαβόλου, ὅστις, κατὰ φαίνεται, δὲν ἐδίστασε ποτὲ νὰ δευχθῆ ὁποῖος εἶναι πράγματι. Ἡ ἀπεριστοφία, ἡ τοσοῦτον συνήθις εἰς τοὺς ἀγαθοὺς, παρέρχει εἰς τοὺς μοχθηροὺς· τὸ φονικώτερον ἔπλον. (ἀμφότεροι ἀπέρχονται ἐξ ἀντιθέτων μερῶν)

(Ἐπιτεταμένως)

Ἡ ΔΙΑΔΟΣ.

Ἀγιεροῦται τῇ σεμνῇ νεάνιδι ***

Ἀφαιρέσατε ἀπὸ τοῦ ῥόδου τὴν δροσερότητα καὶ τὸ ζωηρὸν τοῦ χρώματος ἀπὸ τοῦ κρίνου τὴν λευκότητα, ἀπὸ τῆς ἰάσμου τὴν ἡδυτάτην εὐωδίαν, ἀπὸ τοῦ ἴου τὴν ταπεινότητα, ἀπὸ τῶν ἀστέρων τὸ ὑποτρέμον τῶν ἀκτίνων, τὸ μυστήριον τῆς μελαγχολίας ἀπὸ τῆς ἐρρινῆς νυκτός, καὶ τὸ ῥόδον, τὸ κρίνον, ἡ ἰάσμη, τὸ ἴον, οἱ ἀστῆρες, ἡ νύξ, οὐ

μόνον ὁ ἀπολέσσει τὸ γόητρον αὐτῶν, ἢ στερηθῶσι παντὸς μειδιάματος, ἀλλὰ καὶ παντὴ διάφορον τῶν ἐκ τῆς δικνοίας καὶ τῶν χειρῶν τοῦ Πλάστου ἐξεθόντων. Ταῦτὸ συμβαίνει καὶ ὡς πρὸς τὴν νεάνιδαν. Σχίσαιτε τὸν ἀπὸ τῆς κόμης αὐτῆς λευκώτατον πέπλον, τὸν ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς κατεργόμενον ὅπως μετριάζῃ τὴν φλογόεσσαν τοῦ βλέμματος ἀκτίναν, τὸ ῥόδιον τῆς ἀπαλῆς παρειάς, τὴν ἐξ ἀπκντος τοῦ λαπτοῦ σώματος πνεύσαν ἡδυπάθειαν, τοῦ ὁμοιάζοντος πρὸς ἀνοιγόμενον ἄνθος, πρὸς ἀνατέλλοντα ἀστέρην, πρὸς ἐνσκαρούμενον ἕνδαμιν, πρὸς ἐνανθρωπίζοντα ἄγγελον· ἀφαιρέσατε ἐκ τοῦ εὐγενοῦς τούτου πλάσματος τὴν αἰδῶ, τὴν γλυκυτάτην ἐκείνην εὐωδίαν, ἣν ἡ τῆς ψυχῆς ἀγνόητις ἐκπέμπει ἐξ ὄλων τῶν μελῶν τῆς κῆρης, καὶ τὸ εἶδωλον τοῦτο συντετριμμένον θὰ πέσῃ ἐκ τῶν χειρῶν σας, ἢ τοῦλάχιστον ἡ λατρεία του, οὐχὶ πλέον ἀπαύγασμα τῆς καρδίας, θὰ ἐκπέσῃ ὡς

Al tempo degli Dei falsi e bugiardi.

Ὁ ἔρωξ εἶναι τὸ θαῦμα τοῦ ἐξηνετισμοῦ, ἡ ρυττικὴ δίνκμις ἢ στερεῶς συνέχουσα τοὺς κοίλους τῆς μεγάλης κοινωνικῆς ἀλύσεως, ἢ πρώτη ἀρχὴ καὶ ὁ τελευταῖος σκοπὸς τῆς ἀνθρωπότητος. Παρὰ τοῖς βροχάρσι καὶ τοῖς ἀγροῖσι ἐνοτικτον καὶ αἰσθηθεῖς διέπουσιν ἢ μικρόν τι πλέον. Ἡ δὲ αἰδῶ παρέρχει τῷ ἔρωτι τὴν τῆς φαντασίας ἀρωγὴν, καὶ περιβάλλει αὐτὸν διὰ θελκτικιοῦ καὶ ζωηφῆρου γοήτρου. Ἡ ἀγαθὴ μήτηρ διὰ τῆς ἰσχύος τοῦ παραδείγματος μᾶλλον ἢ διὰ τοῦ λόγου ἀ. διδάσκει τὴν πρωτίως τὰς θυγατέρας αὐτῆς τὴν ἀρετὴν τῆς αἰδοῦς· καὶ διὰ τῆς εὐπρεπείας καὶ κοσμιότητος τῆς τε περιβολῆς καὶ συμπεριφορῆς, καὶ διὰ τῆς εὐτατοῦς πλὴν περιττικέπου διαγωγῆς, καὶ διὰ τῆς σεμνότητος τοῦ τε βλέμματος καὶ μειδιάματος καὶ διὰ τῆς ἀφελείας τοῦ λόγου, καὶ διὰ τοῦ εὐτρήμου τρόπου ἀ. χρησιμεύσῃ ἀδιάλειπτον ὑπόδειγμα πρὸς τὴν κόρην τῆς, ἵνα αὕτη, οὕτως εἰπεῖν, ἀ-

κουσῶς πιστὸν αὐτῆς ἀποβῆ ἀπεικόνισμα. Γυνὴ εὐαίσθητος, καὶ ἀδρόφρων μεγαλῶς βλακνίζεται ἀναλογιζομένη ὅτι ἐνώπιον ἀνδρὸς, παρ' οὗ ἀγάπην καὶ γοργὴν περιμένει, ἔπραξέ τι ἄρρον καὶ ἀπρεπές, ἕνεκα τοῦ ὁποῖου κρίνει ὅτι θὰ ἐρυθρῆ. Ἐλαφρὰ τις ἀττασία, ἀπερισκεψία τις, μικρὰ παρεκτροπὴ, μηδὲ μινόν τι ἐπὶ τέλους ἐξχρκοῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἵνα ἐλαττώσῃ τὸ φίλτρον ἀνδρὸς, ὅστις προσέρχεται τῇ νεάνιδι, μὲ τὸν πρῶτον τοῦ ἔρωτος παλμὸν, ποθῶν ψυχὴν παρθένου καὶ ἀσπίλου ἀνδρὸς τείνοντος αὐτῇ τὴν χεῖρα, ὡς πρὸς τρυφερόν τῆς ἀνοίξεως ἄνθος εἰς τὴν πρώτην τῆς πρώτης δρότον ἀνοιχθῆν, καὶ ἀπ' ἐναντίας ἐννοοῦντος ὅτι τὸ ἄθος ἐκεῖνο εἶχε βίβροβλήσει καὶ ἐτρέφετο οὐχὶ διὰ τῆς οὐρανίας δρότου, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἰλῆος τοῦ τέλματος. Ἐσπέρη τις ἢ καὶ στιγμὴ τις ἐν ἀστέμῳ καὶ ἀναισχύντῳ φαιδρότητι παρελθοῦσα ἀδρῶς ἀποτίεται ἢ ἔψις τοῦ δυναμένου νὰ ἐπιπλήξῃ αὐτὴν ἐπὶ τῇ ἀσυνέτῳ ἐκείνῃ παρεκτροπῇ ἐπὶ πολὺ θὰ ἐνοχλῆ αὐτὴν.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ὑπὸ τῆς αἰδοῦς ἐπιπροσμένην ὠφέλειαν, οὐδὲ δύναται νὰ διαμρισθητήσῃ ταύτην· εἶναι ἢ μήτηρ τοῦ ἀληθοῦς ἔρωτος τοῦ συνοδεύοντος τὸν ἀνθρωπον ἐν ὀδῷ βίου ἢ ῥέμου, προσημιδιῶντος, περιπατοῦ. Οὐδὲν ταύτης ἀπλούστερον ὡς πρὸς τὸν μηχανισμόν τοῦ αἰσθηματος· μικρὰν ἀπλήστον πόθων, ἢ ψυχὴ ἀπέχει πίσης ἐπιθυμίας, ἐν δὲ τῇ ἐσκεμμένη ταύτη ἀποχῇ τὸ φίλτρον ἐξαγνίζεται καὶ ἰσχυροποιεῖται. Μικαίριον τὸ πλάσμα, ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ ὁποῖου πρώτη ἢ τοῦ ἱερέως χεῖρ λαμβάνει τὸν λευκὸν πέπλον, ὃν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἀποτίθησιν ὡς ἱερὸν τῆς κόρης· λείψνον, ἵνα κοσμήσῃ αὐτὴν διὰ τοῦ συζυγικοῦ στεφάνου διδομένου αὐτῇ ὡς βροχῆτον πάλης ἢν θορακλέως ὑπέστη ψυχὴ ἀγνή κατὰ τῶν ἀκρασιῶν καὶ τῆς διακροῆς τοῦ αἵωνος.

Ἡ τοῦ Μιδαγάτκου γυνὴ ἀδιαφοροῦσα τὸν κόσμον ἀποκαλύπτει εἰς τὰ τῶν ἄλ-

λων βλέμματα ὅ,τι ἡμᾶς κρύπτομεν ἐνεκ αἰδοῦς, ἀλλ' ὑπὸ αἰσχύνῃς ὅ' ἀπέθνησκεν ἂν τις ἔβλεπε τὸν βραχίονά της. Πρὸ αὐταῖς ἡ τῆς αἰδοῦς ἰδέα δὲν ἐναπόκειται ἐν τῷ σχήματι, ἀλλ' ἐν τῇ ἰδέᾳ, ὕλική τῆς ὁποίας ἔκφρασις εἶναι τὸ μέλος ἐκεῖνο. Μὴ λοιπὸν ἐν τῇ μεμετρικῇ τοῦ λόγου σωφροσύνῃ, μὴ ἐν τῇ τεχνικῇ καὶ ἐπιτετηδευμένη περιβολῇ, μὴ ἐν τῇ μεμελετημένῃ τοῦ βλέμματος νοηθείᾳ, μὴ ἐν τῷ περισταλλμένῳ μειδιᾷματι ἢ ἐν ταῖς ἐσκεμμέναις παραλείψειςιν ἔτιω ἢ τῆς γυναικὸς αἰδῶς. Τὰ ἐξωτερικὰ σημεῖα ἂ; μὴ διαψεύδονται ὑπὸ ψυχῆς πονηρῆς ὑποκρινόμενης, ἀλλ' ἔοτῶσαν ἀκτίς, ἐξάμεισις καὶ ἁρμονία ψυχῆς ἀληθῆς ἀγνῆς, καὶ ἐὰν ὄχι ἀκεραία, ἀδόλου τοῦλάχιστον καὶ ἀσπίλου.

(ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ)

Γ. Κ. ΣΦΗΚΑΣ.

Η ΕΚ ΤΟΥ ΤΑΦΟΥ

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ.

ΔΙΗΓΗΜΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ.

..... Poul deeds will rise,
Though all the earth overwhelm them, to men's eyes

SHAKESPEARE. Hamlet. Act I. Sc. II.

Ἦμῶν δεκατριῶν ἔτων καὶ πάντοτε ἀπληγτος διηγήσεων. Ἐσπέραν τιὰ χειμερινῇν, καθ' ἣν ἡ βροχὴ βραχδεία ἐκρόται ἐπὶ τῆς στέγῃς τῆς οἰκίας μας, καὶ ἐπλησσε μετὰ ρυθμικοῦ σχεδὸν πατάγου τὰ κεκλεισμένα παραθυρόφυλλα, ἐκάθησα παρὰ τῆ ἐν τῇ αἰθούσῃ μεγάλη θερμάστρᾳ μετὰ τῶν ἄλλων τῆς οἰκογενείας μου μελῶν, καὶ παρεκάλεσα τὸν γεραιὸν πάππον μου, ἄνδρα πεπικιδευμένον καὶ παλι-

πειρον νὰ μᾶς διηγηθῇ τι ἔκτακτον καὶ ἐνδιαφέρον. Ὁ ἀγαθὸς γέρον, πρόθυμος πάντοτε, ὁσάκις προέκειτο νὰ πληρώσῃ τὰς παιδικὰς ἡμῶν ἐπιθυμίας, ἔβηξεν ὀλίγον, ὡς ἐὰν ἤθελε νὰ καθάρισῃ τὴν φωνήν του, συστήσας δ' ἡμῖν προσοχὴν καὶ πᾶσαν δικροπὴν ῥητῶς ἀπαγορεύσας ἐπιποινῇ ἀμέσου παύσεως τῆς ἀφηγήσεως, ἐξίστόρησεν ἡμῖν τὸ ἀκόλουθον συμβάν.

I

Ἐν ψυχρᾷ τινι νυκτὶ τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1810, καθ' ἣν ὁ ἄνεμος, ἀπαισίως ὠρόενος, ἐφαίνετο ἡ πένθιμος τῆς εἰμαρμένης φωνῆ, ἀγγελλούσης δεινὰ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, ἀθροίως τετυλιγμένος ἐντὸς πολυπτύχου μανδύου καὶ πλατύχιλον πῖλον φορᾷν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, διέσχίζε ταχέως μ' ἂν τῶν κεντρικῶν ὁδῶν μικρὰς ἰταλικῆς πόλεως. Ἰπάρχουσι ἐνίοτε θέματα τινα, ἅτινα φαίνονται μαρτυροῦντα τὸν σκοπὸν τοῦ θαδίζοντος καὶ τὸ τέρμα εἰς τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ καταλήξῃ ἡ πορεία του· ἐνθ' ὅδε ὁ ἐσπευσμένος ὁδεῶν δυνατὸν νὰ εἰσὶν πρὸς ἀποπεράτωσιν χρηματικῆς ἐργασίας ἢ πρὸς τήρησιν ἐσωτικῆς ὑποσχέσεως, εὐκόλως δύναται ἐξηλεκημένον τι ὄμμα νὰ διακρίνῃ πότερον τῶν δύο μνησθέντων ἐλαττηρίων κινεῖ τοῦς πόδας του καὶ ὁρᾷ τὸ δρομολόγιόν του. Ἰτω; ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει μέρος τι τῆς παλμώδους τοῦ σπένδοντος προσδοκίας μεταδίδεται εἰς τὴν κυκλοῦσάν αὐτὸν ἀτμοσφαῖρον, καταδεικνύον οὕτω ἐναργέστερον τὸ αἷτιον τῆς σπουδῆς του.

Εἰς λοιπὸν τῶν Λαθάτερ τοῦτων, οὐχὶ τῆς φουσιογενείας, ἀλλὰ τῆς κινήσεως, ἐὰν τυχὸν κατὰ τὴν νύκτα ἐκεῖνη συνήντα τὸν θαδίζοντα ἄγνωστον, ἤθελε βεβαίως κατατάξῃ τὸ θέμα του εἰς τὴν χορείαν τῶν ἐρωτοσποδῶν (ἂ; ἐπιτραπῆ ἡμῖν ἡ νεολογισμὸς οὗτος) καὶ ὅα διεβεβίαιον ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐσπευδεν εἰς συνέντευξιν μετ' ἀγαπωμένης γυναικὸς. Πράγματι, ἀπὸ διήλθε δὴν ἢ τρεῖς σέκωπου; μᾶλλον ἢ ἥτον ζοφώδεις—κα-

ὅτι τὸ ἀέριον κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν δὲν ὑπῆρχεν ἢ θεωρητικῶς ἐν ταῖς πορυματείαις τῶν χημικῶν—οὗτος ἐβράδυνεν ὀλίγον τὸ θέμα του, ἐθεώρησεν ἐπανεξιμένους περὶ ἐαυτὸν, εἶτα εὐθαρσῶς προὐχώρησε πρὸς πλάγιον θύραν μονωροῦ οἰκίας, ἣς τὰ κεκλεισμένα πρᾶθῦρα ἀνῆγγελλον τὴν ἐν αὐτῇ κατ' ἐκείνην τὴν στί μὴν ἐπικρατοῦσαν ἡσυχίαν.

Τελευταῖον βλέμμα ἔστρεψε περὶ ἐαυτὸν ὁ ἄγνωστος, καὶ ὠθήσας τὴν θύραν, ἦτις ὡς ἐκ θαύματος ἀμέτως ἀνεώχθη, εἰρέθη εἰς μικρὸν καὶ στενὸν διάδρομον, ἐν μέρει φωτιζόμενον ὑπ' ἀκτῖνος φωτὸς ἐν τῇ ἐσχατίᾳ προβαίνοντος. Ἐκείτε ὁ μυστηριώδης νυκτοδεξιμος διηυθύνθη ἀφ' ὀπί, καὶ φηλὰς ἐνώπιον ἡμικλείστου θύρας ἀνέφξε τὸ ἐν φύλλον αὐτῆς καὶ εἰσῆλθεν εἰς ἰσόγειον δωμάτιον. Τραπέζιον στρογγύλον ἔκειτο ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δωματίου τούτου, ἐφ' οὗ ὀρειχάλκινος καὶ πεπαλαιωμένη λυχνία καὶ πᾶν τὸ πρὸς γραφὴν ἀναγκαῖον, εἰς δὲ τὰς ἄκρας ὀλίγαι ἔδρσι καὶ ἄξεστον ἀνῆκλιντρον κατὰ μέτωπον τοῦ εἰσερχομένου.

Ἄλλ' ἂν τὸ ἀνάκλιντρον ἦτο κοινὸν καὶ ἀκκτέργαστον, ἔκτακτος καὶ σπανία ἦτο ἡ μορφή ἢ μέχοι τῆς στιγμῆς ἐκεῖνης ἐπ' αὐτοῦ καθήσασα, καὶ ἄμα τῇ εἰσόδῳ τοῦ ἀγνώστου πρᾶχχοῦμα ἐγερθεῖσα. Ἡ μορφή αὕτη δὲν ἦτο ἐν τῶν, δίκην θεῶν ἐκ μηχανῆς, ἐπερχομένων ἐκείνων φηνασμάτων, δι' ὧν ἡ εὐφάντατος Κ. Πραδλίφ πολλάκις ποικίλλει τὰ τραγικὰ αὐτῆς ἀφηγήματα, ἄπερ ὁ Κ. Σουλιε ἐνίοτε ἀνεβίβασεν εἰς τὴν περιωπὴν πρωταγωνισόντων προσώπων, καὶ εἰς τὰ ὁποῖα καὶ ὁ μέγας Σὺς δὲν ἀπηξίωτε πλέον ἢ ἄπαξ ἢ ἀναθέσθ κοσμικὴν τινα ἐντολήν. Ὅχι ἡ μορφή αὕτη ἦτο τὸ σῶμα γυναικὸς ζώσης, κινουμένης, καὶ πρὸς τὸν ἄγνωστον μετὰ σπουδῆς χωρούσης. Ἐν τῷ μικρῷ λοιπὸν χρονικῷ διαστήματι τῆς προῦπαντήσεως καὶ τῶν πρώτων συνήλων κοινολογίων, ἂ; πειραθῶμεν νὰ τὴν σκιαγραφήσωμεν.

Ἐκ πρώτης ὄψεως ὁ θεομοῖν τὴν γυναικὰ ταύτην ὅ' ἀνεφάνει βεβαίως θαυ-

θηθείς· εἶναι ὠραία! Προβαίνων πλησιέστερον, ἀναμφιβόλως ὅ' ἀνέκραξεν· εἶναι ὑπερήφανος! Προσεγγίσας δὲ τέλεον αὐτῆς, ὅα συνεκίονα τὰς δύο προηγουμένας ἐντυπώσεις καὶ ἐν ἀπογοητεύσει ὅ' ἀνεβόα· ὠραία ἀλλ' ἀντιπαθὴς! Καὶ ὄντως τὸ κάλλος αὐτῆς δύναται νὰ κληθῇ ἀρχιτεκτονικὸν μᾶλλον ἢ ψυχολογικόν· οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου, αἱ ἀναλογίαι τοῦ σώματος εἰσι, κατὰ τοὺς Γάλλους, ἄμεμπται, ἢ ῥίς ὅλως ἑλληνικῆ, τὸ στόμα προκλητικὸν ἐν τῇ ἐντελεῖ αὐτοῦ διαγραφῆς, οἱ ὀφθαλμοὶ μέλκεις καὶ χνοώδεις ὑπὸ μακρῶν βλεφαρίδων σκιαζόμενοι. Ἡ καστανόχρους κόμη πίπτουσα βλαπρυχιδὸν ἐπὶ τῶν ὠμων της περιβάλλει, ὡς διὰ στείβουσης στεφάνης, τὴν περικαλλῆ ἐκείνην προτομήν, τὴν ὁποῖαν δὲν φωτίζει ἢ ἀκτίς τῆς ἐκφράσεως, καὶ δὲν ἀποθεῖ τὸ πῦρ τοῦ αἰσθητικῶς.

—Καλῶς ἤλθες, Ἐρρίκε—λέγει αὕτη εἰς τὸν νεήλυδα, οὐ, κλίπερ μὴ ἀποβελόντος τὸν μανδύαν καὶ τὸν πῖλον, δυνάμεθα νὰ διακοινώμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τοὺς χαρακτῆρας ὠραίους ἀλλὰ παρρηροφωθέντας ὑπὸ τῆς ἀκολαπίας, καὶ ἐπίκτητον, ἂν οὐχὶ συμψηῖ ἠθικὴν πώσωσιν μαρτυροῦντας.—Καλῶς ἤλθες; ἤξεύρεις ὅτι ἀπόψε εἶναι ἡ τελευταία ἐσπέρα καθ' ἣν δυνάμεθα νὰ συνομιλήσωμεν... Ἀλλὰ, καίτοι τελευταία, τοῦλάχιστον εἰς τὸν οἶκον τοῦτον, ἡ συνέντευξις μας αὕτη πρέπει νὰ ἦναι βραχεία, βραχυτάτη... Σὺ δὲν ἀγνοεῖς τὰς ἀγωνίας, τοὺς παλμούς, τοὺς ὁποῖους μοὶ προξενοῦσιν αἱ μυστικαὶ αὐται συνεντεύξεις... Πρέπει νὰ περιμένω ἕως οὗ ἀπονομιθῶσιν ὅλοι... νὰ μεταφέρωμαι ἐδῶ καίτω εἰς τὴ γραφεῖον τοῦ πατρὸς μου... ν' ἀνοίγω προηγουμένως τὴν θύραν... Ἀλλ' ἂ; ἀφίσωμεν τὰ περιττά, καὶ ἂ; ἔλθωμεν εἰς τὰ σπουδαία... Λοιπὸν τὸ ἤξεύρεις μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἡ ἐρωμένη σου γίνεται ἡ κυρία Ρ... ἀντὶ συζύγου νέου, ὃν ἀγαπᾷ καὶ θέλει, νυμφεύεται γέροντα, ὃν μισεῖ καὶ ἀποστρέφεται... Ἀλλ' ὁ νέος εἶναι πτωχός, καὶ ὁ γέρον πλούσιος!...

—Πόσους, φίλη μου, ήτύχασε . . .
 απεκήθη ο Έρρικος. — Η θυσία αυτή, την
 όποιαν ύφίστασαι, είναι ή τρανωτέρα ά-
 πόδειξις του προς έμέ έρωτός σου . . .
 Τί θά ήτο δι' ήμάς ή ζωή, εάν επέ-
 πρωτο να διέλθωμεν αυτήν πτωχή, κη-
 ταφρονούμενοι; . . . Ο μελλοντικός σου
 είναι γέρον από τ. ύδης σ' έγκτετίτησε
 κληρονόμον όλης τής κολοσσαϊκής περι-
 ουσίας του όποιαν πλουσίαν άνταμοιβήν
 μάς προσφέρει άντι δύο ψυχρών φιλη-
 μάτων!

—Ναι, Έρρικε, τούτο είναι άληθές,
 και εάν δεν έφρόνουσιν και έγώ ότι ο
 γέρον ταχέως θ' αποθάνη, και ότι ή
 ένωσίς μας θέλει λάβει χώραν άκολού-
 θως υπό αίσιατέρους οίωνούς, δεν ή-
 θελον ποτέ συγκατανεύσει εις τόν μι-
 σητόν τούτον γάμον . . . Πλήν σοι δυο-
 λογώ ότι μ' όλη ταύτα δεν ήθελον σ' να
 μ' ένθαρρόνησιν, επεθύμουν να σε ακούω
 κητηγορούντά με, ύβρίζοντά με . . . Καθ'
 ήν στιγμήν έτοιμάζομαι να ποδοπατήσω
 τόν έρωτά μας, δεν σ' επεθύμουν συν-
 ένοχόν μου, αλλά δικαστήν μου . . .

—Σοφία!

—Τό δολογώ, Έρρικε! και έγώ ποθώ
 την λαμπρότητα πλουσιών επίπλων, τās
 απολαύσεις άνέτου βίου, τās ήδονās πο-
 λυτελοϋς ύπάρξεως . . . Άλλ' ύπάρχουσι
 στιγμή, καθ' ός τρέμω αναλογιζομένη
 τό εγκλημα ύπερ μέλλω να δικηρόζω . . .
 Ναι, Έρρικε, είναι εγκλημα, διότι πρό-
 πει να θυσιάσω τās έκτάσεις του έ-
 ρωτος, έπως απολαύσω τās άνέσεις του
 έρωτος! . . .

—Και πάλιν αί συνήθεις άνοησίαι . . .
 Μάθε, Σοφία, ότι ο γάμος μας, εάν τό-
 ρα έτελείτο, θά ήτο ή κηδεία του έ-
 ρωτός μας. Πάσχοντες, πεινώντες, θά έ-
 μισούμεν άλλήλους, και θά έπεροίπομεν
 ο είς επί του άλλου την μωρίαν τής
 παρξείας μας, ένφ ήτυχοι και εϋπορου-
 ντες άναστηλούμεν τόν έρωτά μας επί του
 στυλοβάτου τής ύπεροχής μας, τής ευ-
 τυχίας μας . . . Άρά γε σ' νυμφευομένη
 τόν γέροντα εκείνον θά πάσης άγκυρω-
 σά με; . . . Όχι! είς εκείνον θ' άνήκη τό

σώμα, άλλ' εις έμέ ή ψυχή.

—Έρρικε, σ' πάντοτε μ' έτύρωσας,
 με απεπλήνθασ . . . Πάντοτε άνεξετάσας
 έπίστευσά τους λόγους σου, και δεν έ-
 τόλμησα να τούς σταθμίσω μήπως τούς
 εύρω ψευδείς και έροσούλους . . . Αίσθή-
 νομαι ότι έγεννήθη ψυχρά, άγέρωχος,
 φιλόδοξος, πλήν συγχρόνως αισθάνομαι
 ότι ήμην έπιδεικτική έρωτος, και ότι
 σ' διὰ του αισθήματος τούτου ήδύνατο,
 εάν ήθελες, να με ήθικοποιήσης . . .

—Και δέ, σε ήθικοποιώ έως τώρκα;
 Δεν σοι ύπηρεσέω μέτρα σωτήρια; Δεν
 σ' έμποδίζω να γίνης δυστυχής και έ-
 σως ν' άπιστήτης άκολούθως και προς
 έμέ τόν ίδιον υπό τής ανάγκης στενο-
 χωρουμένη; Η τάχα νομίζεις ότι έγώ
 δεν θυσιάζω τίποτε άνεχόμενος την μετ'
 άλλου ένωσίην σου; Σοφία, Σοφία, πολύ
 όλίγον μ' έγνώρισας!

—Άρκει, Έρρικε! σ' είσαι ή ο άγ-
 γελός μου ή ο δαίμων μου Ο νους μου
 άμφιβίλλει, άλλ' ή καρδιά μου πρόπει
 να πιστεύσῃ . . . Τώρα ά χωρισθώμεν
 . . . Βλέπεις; δεν τρέμω, δεν κλαίω θέ-
 λω να σε ρηκθώ. Ναι, θά ζήτωμεν ευ-
 τυχείς . . .

—Ο γέρον θά μάς αφήσῃ γρήγορα
 ύγειαν . . . Είναι αδύνατος, και πάσαι
 από λειποθυμίας.

—Υγίαινε, Έρρικε, υγίαινε. Είσε αί-
 σίαν είτε άπιστίαν, ένθυμού πάντοτε την
 έσπέραν ταύτην, ήτις σπουδαίην κατέ-
 χει σελίδα εις τόν βίον μας . . . Υγι-
 αινε . . .

—Άχ, Σοφία! Εγώ, όστις πρώτον
 έδίδασκον την κρητερίαν, ίδού τώρα, ότι
 μέλλω να σ' εγκαταλείψω, φαίνομαι ά-
 σθενέστερος, πολύ ασθενέστερος από σε . . .
 Δεν δύναμαι, όχι, δεν δύναμαι από
 σε να χωρισθώ . . . Σ' σύζυγος άλλου;
 Είναι αδύνατον. Απόσυρε τόν λόγον σου
 τό άπαιτώ, τό θέλω . . . Λησμόνησον, σ' η-
 πρό όλίγου σοι είπον ήμην παράφρων . . .

—Έρρικε!

—Έχεις δίκαιον . . . Άγγελε τής
 παρξείας μου, σ' ήξέρεις πάντοτε να
 με άνακαλή; εις τό καθήκόν μου . . .

Ναι, τό αισθάνομαι . . . άπαιτείται ευ-
 στάθειν και ύπομονή πρέπει να κατα-
 βάλωμεν την τούχην διὰ τής τύχης . . .
 Χαίρε και έλπίζε εις τόν Θεόν και εις
 τόν έρωτά μας.

Και ταύτα είπόν, ο χυδαίος ήθοποιός
 ησπάσθη τό μέτωπον τής έρωμένης του,
 έστη όλίγας στιγμάς ακίνητος, ώσει μη
 άπορραϊζών εισέει ν' άποσπασθῃ, είτα
 άσπασθεισά αυτήν πάλιν, ώς έν παραφορά
 άπῆλθε δρομαίως.

II

Τρείς ήμέρας μετά την σκηνήν ήν
 διηγήθημεν, ή δεσποσίνη Σοφία Κ...
 υγατήρ πτωχού ύπαλληλίσκου ένυμφεύε-
 το τόν πλουσιώτατον κτηματίαν Έρνέ-
 στον Ρ... γέροντα έβδομηκοντούτη, έμ-
 μανώς άγαπήσαντα αυτήν και κληρο-
 δοτήσαντα αυτή όλην την περιουσίαν
 του. Από του πενιχρού και άκόμφου
 αυτής οίκίσκου, αυτή μετέβινεν εις μέ-
 γρον πολυτελέστατον, όπου ο γέρον
 σύζυγος δι' άδράς δαπάνης επέταξε τῃ
 φύσει και τῃ τέχνῃ να κατασκευάσω-
 αν από κοινού φωλεάν άνταξίαν του
 περκαδεισίου εκείνου πικνού, ύπερ έμελ-
 λεν επί των ύστάτων ήμερών του την
 άντίνα του κάλλους του και τής νεότη-
 τός του να επιχύσῃ. Άληθώς ή νεκρά
 γυνή, άγέρωχος, εύφυής και άρκούντως
 πλήν άμεθόδως παιδευθείσα (θανάσιμον
 δηλητήριον χείρον τής άμαθείας, έν μη
 άγαθῃ πρό πάντων διαθέσει) έβκχεύθη
 τό πρώτον υπό τής θέας του άπεράν-
 του εκείνου πλούτου, του ως δια μα-
 γικῆς ράβδου χάριν αυτής σωρευθέντος,
 του δαψιλοϋς εκείνου φόρου, δι τὸ ύπο-
 δεείστερον πλάσμα άπίτιεν εις τό ύπέ-
 ροχον αυτού δημιούργημα. Και ναί μεν
 ή σελήνη του μέλιτος δι' αυτήν δεν ά-
 νείτελεν, άλλ' έν έλλείψει τής πληρώ-
 σεως των μυχαϊτάτων τής ψυχῆς τής
 πόθων, αυτή ήρέσκετο βραδέως άπορ-
 ριφώσα την ίκκνοποίησιν τής μαται-
 οδοξίας και ύψηλοφροσύνης τής, μη
 δυναμένη δε να θερμάνη την έρμην και

πεπιγυίαν αυτής καρδίαν, προσεπάθει
 υπό τό βάρος του γουσου και του άρ-
 γύρου τόν νουν να ζαλίση.

Ήρξατο λοιπόν έπιδεικνύονσα εις τόν
 κόσμον την πολυτέλειαν και τόν όλ-
 θον της, ώσει δια του θεάματος τού-
 του ήθελε να πείτη έαυτήν και τούς άλλ-
 λους ότι ήτο εύτυχῆ. Επί πολυδαπά-
 νου άμάξης όγουμένη, έστρεφε βλέμμα
 περιφρονητικόν προς τούς ένώπιον του
 κάλλους της χαίνοντας έν τῷ θεάτρῳ
 και ταίς έσπερίσι προσεπάθει να κητισύρη
 των όμοταγών αυτή γυναικῶν, τυφλοϋσα
 αυτάς δια τής άφρονίας και στυλινότη-
 τος των άδαμάντων της; έως συναισθη-
 νομένη την έλλειψιν αληθοϋς ευδαιμονίας
 έν έαυτῇ και κατά τής κοινωνίας μνησι-
 κηκούσα, έξεδίκειτο σπεύρουσα περι έκυ-
 τήν την ζηλοτυπίαν και τόν φόβον. Άλ-
 λ' ο δυσειδής γέρον ήτο πλησίον αυτής;
 τί πειράζει; Ούτος ήτον ο πατήρ της, ο
 θεός της, ο πάππός της, ο συνοδευών
 αυτήν εις τās δικασεδάσεις.

Άλλ' όταν ή καρδιά δεν χαίρη, ά-
 δύνκτον να ζήση επί πολυ πάσα κενή
 και εφήμερο; ήδονή των αισθήσεων. Ο κό-
 ρος ταχέως διεδέχθη την απλησίαν τής; έπι-
 δείξεως, ή μεταμίλει ταχέως παρκαλου-
 θητε την πρώτην μέθην τής αλαζονίας.
 Οί άδάμκντες έβίβρυναν την κεφαλήν
 της, και έθλίψαν επώδυνως τούς κροτά-
 φους της; ή κυκλοϋσα αυτήν πολυτέλεια
 την κατέπνιξεν έν τῇ άδυσωπήτῳ αυτή;
 μονοτονία. Εζήτει άέρκ και τῃ προσε-
 φέροντο πετράδια; εζήτει έρωτα και τῃ
 έδαψιλείοντο χοήματα; εζήτει έλευθε-
 ρίαν και προσεδέετο εις χρυσήλατον ά-
 λυσιν. Ο γέρον, ού τό έν τῇ κοινωνία
 πρόσωπον τοσοϋτον ευκόλως ώρισε πρό-
 τερον, ήτο ο έν τῇ ύποταγῇ αυτού ά-
 νηλεής τής καρδίας; τής δεσμοφύλαξ; βα-
 σίλισα και κυρίαρχος έν τῷ μεγάρῳ
 εκείνω τὰ πάντα ήδύνατο να εϊταχάγη
 πλήν τής άγάπης.

Τότε ήρξατο ο όδονήρς, ο άπελπισ
 εκείνος βίος; του μη δυναμένου να συν-
 διαλλάξῃ τὰ έν τῇ καρδίᾳ αυτού διε-
 στῶτα στοιχειά. Ηδύνκτο ν' άποδράσῃ

τοῦ οἴκου ἐκείνου καὶ νὰ ζήσῃ εὐτυχῆς μετὰ τοῦ ἀνθρώπου ὃν ἠγάπα· ἀλλ' ἡ μταιοδοξία τῆ ἐπιθύριζεν εἰς τὸ οὐδ' ὅτι ἐν ταιαίτῃ περιπίπτει ἔπρεπε νὰ παραιτήσῃ διὰ παντός τὸν πλοῦτον καὶ τὰς ἀνέσεις τοῦ εἴου. Τὸ νὰ συνευρίσκηται μετ' ἐκείνου εἴτε ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς ἢ ἀλλαχοῦ, ἦτο σχεδὸν ἀδύνατον καὶ λίαν ἐπικίνδυνον· διότι οὐδεὶς σκληρότερος τοῦ ἀγαπῶντος ὅταν ἐννοήσῃ ἐκπὸν προδοθέντα. Ἐν τῇ φριβεῖα ταύτῃ ψυχικῇ διαμάχῃ, ἡ ὑγεία ἐφθίετο προφανῶς· ἡ προκλητικὴ ἔκφρασις τοῦ προσώπου μετεβάλλετο εἰς τὴν δυσανασχέτουσαν ἐκείνην ἐγκαρτέρησιν, τὴν ὑποκρύπτουσαν τὴν πικρὴν ἀνιχνύουσαν ἀγανακτικῆτος. Πλὴν ἡ ἐν τῷ φαινομένῳ ἡρεμοῦσα ἐκείνη ὄψις ἐφωτίετο ὑπὸ ἀπαισίου πυρός, ὁσάκις ἐν τῷ κρυπτῷ τοῦ δωματίου τῆς ἡ πιστοτέρᾳ αὐτῆς ὑπηρέτρια, ὠφέλουμένη τῶν σπανίων καὶ θραχειῶν στιγμῶν ἐλευθερίας, αἱ ἡ δ' ἡ χλιρὰ τοῦ γέροντος ἀγάπη κατέλειπεν εἰς τὴν σύζυγόν του, τῆ ἐκόμιζε γραμμῆτιον, ὅπερ ἐκείνη ἀνεγίνωσκε μετὰ σφοδρᾶς ταραχῆς. . . Ἦσαν ἐπιστολαὶ τοῦ Ἑρρίκου, ἐπιρριπτόντος ἐπ' αὐτῆς τὴν εὐθύνην τοῦ γάμου τῆς καὶ παραπονουμένου ἐπὶ τῇ μακροβιότητι τοῦ γέροντος!

Καὶ ὅμως ὁ δυστυχῆς οὗτος πρὸ πολλοῦ κατενόησε τὸ λάθος τοῦ δυσφῶρων δὲ μᾶλλον, ὡς ὅλαι αἱ εὐγενεῖς ψυχῆ, ἐπὶ τῇ λύπῃ τῆς Σοφίας, ἡ ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ δυστυχίᾳ, προσεπάθει νὰ ἐξλιεώσῃ τὴν ὑπ' αὐτοῦ, ὡς ἐνόμιζεν, εἰς τὴν νεκρὰν ἐκείνην γυναικίαν προσγενομένην ἀδικίαν, σωρεύων ὑπὸ τοῦ πόδα τῆς μυθώδεις θησαυρούς. Ἡ ἡδὴ ἀκροσφαλῆς ὑγεία του κλονουμένη ὑπὸ τῶν θλιβερῶν τούτων σκέψεων, ἡμέραν παρ' ἡμέραν ἐβκινεν ἐπὶ τὰ χεῖρά, Αἱ λειποθυμῆαι, ὅφ' ὦν καὶ πρότερον ἐταλκίπωρεῖτο, ἐγένοντο συνεχέστεραι· πλὴν οὐδεμίαν αὐτῶν μέχοι τῆς στιγμῆς ἐκείνης περιήγαγεν εἰς κίνδυνον τὴν ζώην του.

Ἦτο ἐκρινή τις ἐσπέρα, ὅτε οἱ σύζυγοι δεκαπέντε μετὰ τὸν γάμον τῶν μῆνας,

συνδιελέγοντο ἐν τινὶ δωματίῳ, ὅθεν ἐκτός τοῦ προσκειμένου πολυανθοῦς κήπου, ἐφκινόντο αἱ ἡδὴ χλοάζουσαι κλίτες· φωτισζόμεναι ὑπὸ τοῦ ἀργυροειδοῦς φωτός ἀνατελλούσης σελήνης. Κατηφῆς καὶ σκυθρωπῆ ἡ Σοφία μόλις ἀπεκρίνετο εἰς τὰς ἐπιμόνους καὶ περιπαθεῖς αἰτήσεις τοῦ γέροντος, ὅτε οὗτος αἴρνης ἐλειποθύμησεν. Ἡ Σοφία ἠγέρθη, ἔστη πρὸς στιγμὴν ἀκίνητος, ἔθηκε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς, ὡσεὶ ἀμυχανοῦσα, εἶτα ἔδραμε, χωρὶς νὰ καλέσῃ τινὰ, ὅπως σφριζῆ τὴν χαῦνον κεφαλὴν τοῦ συζύγου τῆς. . . Αἴρνης ὁ λειποθυμῆσας σπασμωδικῶς ἐτινάχθη, ἀνέωξε τοῦς ὀφθαλμοῦς, τοῦς προσήλωσε πρὸς στιγμὴν ἐπὶ τῆς ἀνησυχῶς κυπτούσης συζύγου τοῦ, καὶ ἐπανεπέσε νεκρός. Ἐσπευσαν ὑπὸ τῶν γοερῶν κρυγῶν τῆς οἰκοδεσποίνης κληθέντες εἰ πολυάριθμοι τοῦ οἴκου ὑπηρεταί· ἔδραμον ὀλίγον ὕστερον εἰ ἰατροί, ὅπως παράσχωσι τὰς ἡδὴ ἀνοφερῆς αὐτῶν βοήθειας. . . Ἡ Σοφία ἀγωνίσασα καὶ σχεδὸν ἔκφρων, παρηκολούθει πυρετωδῶς πᾶσαν αὐτῶν περὶ τὸν θανάτον κίνησιν, διαρκῶς παρὰ τούτῳ ἰσταμένη, καὶ ἐξορκίζουσα αὐτοῦ, ἐὰν πράγματι ὁ σύζυγος αὐτῆς ἀπεβίωσεν, νὰ μὴ τὸν βλασφημῶσι πλέον καὶ νὰ μὴ τῆ κρύψωσι τὴν ἀλήθειαν. . . Περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ τέλος βεβκιωθεῖσα, τοῦ δὲ νεκροῦ, ὡς διετάξεν, εἰς τὸν ἕδον αὐτῆς θάλαμον μετενεχθέντος, καὶ ὑπ' αὐτῆς πάντοτε ὀδυρομένης παρακολουθοῦμένου, αὕτη δὲν ἐλειποθύμησεν, ἀλλὰ κατελήθη ὑπὸ φρικωδῶν σπασμῶν διαρκεσάντων ἐπὶ ἡμίσειαν σχεδὸν ὥραν, καὶ περατωσάντων τὰ διάφορα στάδια τῆς βαθμιαίας κορυφουμένης ἐκείνης ἀγωνίας. Ἀναλαβοῦσα μετέπειτα, αὕτη μόνη περιπαθεῖς ἠθέλησε νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ ὑστάτα πρὸς τὸν μετκστάντα καθήκοντα ἐνδύσασα ἡ ἰδίαν, ἀσπασθεῖσα αὐτὸν εἰς νευρικὴν ταραχῆν, καὶ μὴ ἀποσπασθεῖσα ἀπ' αὐτοῦ εἰμὴ ὅτε ἐπ' αὐτοῦ καθελώθη τὸ πῶμα τοῦ φερέτρου του. . . Συγκινημένοι καὶ σχεδὸν ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν ἀγαλλόμενοι οἱ οἰκτεῖοι καὶ φίλοι

τοῦ ἀποβιώσαντος ὡμολόγησαν ὅτι ἡ κυρία Σοφία ἠγάπα τὸν σύζυγον αὐτῆς· πολὺ περισσότερον ἢ ὅσον, ζῶντος ἐκείνου, ἔδειξε.

Ἐν ἔτος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ κ. Ἑρρίκου Ρ. . . ἡ χήρα αὐτοῦ, ἡ κληρονομήτασα ἅπασαν τὴν περιουσίαν του, συνεζεύχθη τὸν νέον Ἑρρίκον. Ἀλλὰ καίτοι ἀποβιολοῦσα τὴν πένθιμον ἐσθῆτα τῆς χηρείας, καὶ περιβληθεῖσα τὴν νυμφικὴν καλύπτραν, ἡ πολυθέλητρος ἐκείνη γυνὴ δὲν ἀπέβλεπε τὸ κατηφές καὶ σύννον αὐτῆς ἦθος. Τὰ χεῖλη τῆς σπασμωδικῶς συνεστάλησαν πολλὰκις διαρκούσης τῆς τελετῆς· ἀένναος βλεφάρισμός κατεπόνησε τοῦς ὀφθαλμοῦς τῆς ὡσεὶ θαμβουμένου ὑπὸ τοῦ φωτός τῶν λαμπάδων, νευρικὴ δὲ ἀδημονία συνεχῶς τὴν ἠνάγκαζε νὰ μεταβάλλῃ στάσιν, ὡς ἰάν ἡ ἐν τῷ ναῷ θερμῇ ἀτμοσφαιρᾷ καὶ ἡ βαρεῖα ὀσμὴ τῶν θυμιαμάτων παρηνώχλων καὶ κατεζάλιζον αὐτὴν. Μετὰ τὸ πέρας τῆς τελετῆς οἱ νεόνυμφοι ἵπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον ἐκείνον, ὅστις ἀντὶ εἰρκτηῆς πονούσης καρδίας ἐμελλε νὰ μεταβληθῆ εἰς τέμενος εὐτυχούς ἔρωτος. Πλὴν φεῦ! οὐδεμίαν νέα ἀκτίς ἐζωοποίησε τὸ ἐν τῷ ναρκώδει αὐτοῦ πλούτῳ καὶ πολυχρόσῳ αὐτοῦ ἐρημία σκυθρωπάζον ἐκεῖνο μέγαρον· ἡ χαρὰ δὲν τὸ ἐφώτισεν, ἡ εἰρήνη δὲν τὸ καθήγαγεν. Ἀπὸ εἰρκτηῆς ἐγένετο τύμβος, ὅπου φάσματά τινα ἀψίφως καὶ περιδεδωξέζον, ἀπομιμούμενα τὰς ἐνεργείας καὶ κινήσεις τῶν ζώντων. Οἱ σύζυγοι δὲν ἠγαπῶντο· ἐμίσησαν, ἐφοβοῦντο ἀλλήλους· ὑπώπτευσον τοῦς ὑπηρετάς, τοῦς οἰκτεῖοῦς ὡς δολίους καὶ ἐπιβούλους· δὲν ἐπεῖθοντο περὶ τῆς στερεότητος τῶν μόχλων καὶ κιγκλίδων ἔρεμον μὴ τὸ ἐπὶ τῆς στέγης τῆς οἰκίας τῶν ἀλεξικέρων δὲν δυνήθη ν' ἀποτρέψῃ τὸν κεραυνὸν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τῶν. Τέλος τὸ ἔτελεσθη, συντελεστήκατος καὶ τοῦ Ἑρρίκου.

ΖΑΚ. ΑΝΘ. ΕΤΟΣ Α.

III

Παρήλθον δεκαοκτώ ἔτη. Ὁ ἰανουάριος σπεύδει εἰς τὸ τέμας τοῦ σταδίου τοῦ ἀνέφελος, ἀλλὰ ψυχρὰ ἡὼς ὑποφώσκει. Ἄς εἰσέλθωμεν εἰς τὸ μικρὸν ἐκεῖνο νεκροταφεῖον, καὶ ἄς ἐμβλέψωμεν εἰς τοῦς σταυροῦς ἐκείνους, εἰς τοῦς μικροὺς τούτους μεταξὺ δύο βίων τέρμονας, εἰς τὰ μαιραῖα ταῦτα δύο κόσμων δροθῆσια. Ἀραιόφυτοι κυπάρισσοι καὶ σπανίζουσαι ἰτέαι σκιαζοῦσιν ἐνιχνῶν τὰς ἀνηλίους ἐκείνας πλάκας, τὰς μεγάλας ἐκείνας σφραγίδας τὰς συγκλειούσας τὴν μικρὰν δέλτον τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως.

Πλὴν οἱ νεκροὶ δὲν μονάζουσι κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην δύο ἄνθρωποι ζῶντες· πκτώσιν ἀμερίμως τὸ ἔδαφος, ὕπερ κρύπτει τοσαῦτα πῶρι, τοσαύτας ἐλπιδας, ὀλόκληρον κόσμον αἰθημάτων καὶ ἐνεργείας, μὴ κληροδοτήσαντα εἰς τὴν γῆν ἐκείνην τὴν τοσακίς στενάξασαν ὑπὸ τὸ βῆρος τῶν ἀνομιῶν του καὶ τὴν σκιρτήσαντα ἐπὶ τῇ αἰγλῇ τῆς δόξης του, ἡ δύο σκελετώδη ὀσῆα καὶ ὀλίγας δράκας ἀνωμένου τέφρας. Ἀλλὰ τίνες εἰσὶν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι οἱ διὰ τοῦ ὀκληροῦ αὐτῶν βήματος ταράσσοντες τὴν μικρὰν ταύτην καὶ ἡρεμοῦσαν νεκρόπολιν; Εὐκόλως δυνάμεθα τὸ ἐπιτήδειμα αὐτῶν νὰ κατανοήσωμεν, ἐὰν προσβλέψωμεν εἰς τὰ ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῶν ἐργαλεῖα· οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἰσὶν ὁ νεκροθάπτης καὶ ὁ υἱὸς του ἐξασκῶν καὶ οὗτος τὸ τοῦ πατρὸς ἐπάγγελμα.

Ἀμφότεροι ἄρχονται ἀπὸ κοινῆς σκάπτωντες λάκκον, ὅπως ἐκεῖ ἴσως ὀάψωσιν ἀνεμνόμενον τι φέρετρον· πλὴν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐργασίας ἐκείνης αἴφνης καὶ τυχαίως στρεφόμενος ὁ νεανίας ἐκπέμπει φωνὴν φρίκης, ρίπτει τὸν λίθον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ ὀπισθεν τοῦ ἐκπλαγέντος πατρὸς κρυπτόμενος, δεικνύει πρὸς αὐτὸν τι οὐχὶ μακρὰν κείμενον, τὸ αἴτιον κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τοῦ αἰφνιδίου τούτου τρόμου του. Ὁ πατὴρ ἀκολουθεῖ τὴν διεύθυνσιν τοῦ τρέμοντος ἐκείνου δακτύλου, καὶ ἡ δίκλιλα πίπτει

βραχί εκ τῆς χειρός του . . . αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς του ὀρθοῦνται . . . ἀδυνατεῖ νὰ φωνάξῃ . . . ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἀναλαμβάνων οὐχὶ τὰς δυνάμεις, ἀλλὰ τὴν ἐνεργὸν συναίσθησιν τοῦ τρόμου, τρέπεται, ἀκόλουθούμενος ὑπὸ τοῦ υἱοῦ, εἰς δρομαίαν φυγὴν ἀνακράζων· ὁ διάβολος! ὁ διάβολος!

Οἱ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ἐξεληθόντες τοῦ οἴκου των συσπειροῦνται περὶ αὐτὸν ἐρωτῶντες· οἱ ἔτι κοιμώμενοι ἀφυπνίζονται, ἐνδύονται μετὰ σπουδῆς καὶ ἐξέρχονται ἐντὸς· δ' ὀλίγων λεπτῶν πολυάριθμος καὶ περιεργός· δὴ ἀθροίζεται κατόπιν τοῦ τρέχοντος νεκροθάπτου. Οὗτος, ἀφυπνίσας ἤδη τὸν ἱερέα τοῦ νεκροταφείου, προσηλαίει τὸν ἱετὸν, ὑφ' ὧν καὶ ὑπὸ τοῦ πάντοτε αὐξάνοντος πλήθους παρκαλλουθούμενος, ἐπενέρχεται εἰς τὸ νεκροταφεῖον μὴ προχωρῶν πέραν τῆς εἰσόδου. Πλεῖστοι θεορρατεῖοι αὐτοῦ προδύνουσι πλησιέστερον, ἀλλ' ἐντρομοὶ ὀπισθοχωροῦσιν. Τάφος τις κείμενος παρὰ τῷ δεξιῷ τοῦ νεκροταφείου τοίχῳ, εἰς τοῦ· πόδας τοῦ ὁποίου ὑπῆρχεν ἡ πλάξ, βιαίως σαλεύεται ὡς ἐάν τι ἔνδον σφραδάζον ἀγωνιωδῶς πειράται νὰ ἐξέλθῃ.

Ἐν τῷ μέτῳ τῆς παλμώδους ἀπάντων τῶν περιεστῶτων ἀδημονίας ὁ λειτουργὸς τοῦ Ἰψίττου προχωρεῖ πρὸς τὸν ταρσιστόμενον τύμβον, ἀπαγγέλλων προσηλαίην· ὅτε αἴφνης καὶ μετὰ σφοδρὸν καὶ παρταταζόμενον ἀγῶνα διακορήνεται ἐνθὺν καὶ ἐνθὺν τὸ ἤδη ἐσχισμένον ἔδαφος, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐξέρχεται κρηνίον εἰδεχθῶς κυλινδρούμενον παρὰ τοὺς πόδας τῶν φρικιώντων θεατῶν. Οἱ μὲν φεύγουσιν, οἱ δὲ ὡσεὶ ἀπολιθωθέντες, ἀδυνατοῦσι νὰ κινηθῶσιν· ἕτεροι ἐλαχμῶδες καὶ χιόνοντες δὲν πείθονται ἀκόμη περὶ τῆς πραγματικῆς καὶ ὀρθοκλυστικῆς ἀληθείας καὶ ὡσεὶ ἐνδοιάζοντες ἀτενίζουσιν. . . ἀλλ' ὦ τοῦ θυμῆτος! . . . Ὁ ἱετὸς, ὁ πάντων εὐχαρσέστερος, ὁ μὴ φοβούμενος τὸν θάνατον ἐκείνον ὃν πάντοτε παρὰ τῆ κλινῆ τοῦ πάσχοντος ὁμοίου του ἀντιμετωπίζει καὶ συγχαίρει· φυγαδεύει, ἀναγκαιτίζει διὰ τῆς ῥάβδου τοῦ τὴν πορταῖν τοῦ τρέχοντος

κρηνίου, ὅτε ἐξ αὐτοῦ πηδᾷ, δρομαίως φεύγων, μέγας . . . ποντικός!

Τρέχουσιν οἱ παρεστῶτες πρὸς τὸ διερωγός τοῦ τάφου, καὶ ἐκεῖ ἀνευρίσκουσιν ὀλόκληρον φωλιάν μυῶν εἰσχωρησάντων βεβιαίως εἰς τὸν λάκκον ἐκείνον διὰ ῥήγματός τινος τοῦ ἔδαφους. Τὰ δὲ ἀκολούθως γινόμενα οὐδεμίαν δύνανται νὰ ἐγείρωσιν ἀπορίαν, διότι τὸ φέρετρον, ὡς ἐκ τῆς πολυκακίας, ὀλοχρεῶς κατελύθη, τοῦτο δὲ, κατὰ τὸ ἡμιδάρβαρον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἔθους, δὲν ἐτάφη ἀρκούντως βιαίως. Ἄλλως τε ἐν τῇ περιῆς πρόκειται περιπτώσει ὀρεῖλομεν νὰ ἐνθυμηθῶμεν ὅτι ἡ μὲν πλάξ ἐκεῖτο οὐχὶ ἐπὶ τοῦ τάφου ἀλλὰ παρ' αὐτῷ, δηλαδὴ εἰς τοὺς πόδας τοῦ τοίχου, τὸ δὲ ἔδαφος, ὑγραθὲν ἤδη καὶ ἀπακλυθὲν ὑπὸ τῶν χειμερινῶν βροχῶν, θαυμασίως διηκυκλῶνε τὴν τῶν μυῶν ὑποχθόνιον ἐπιχειρήσιν.

Γέλωτες καὶ καγχασμοὶ πανταχόθεν ἀκούονται τόσο ἡχηρότεροι καὶ μάλλον παρτασινόμενοι ὅσοι σφοδρότερος καὶ δευτερογενέστερος τῆς ταραχῆς νεκροθάπτῆς· σπῶνται ἔνθα ἡ ἀψὴ πάλιν τὸ κρηνίον ἐκείνο, τὸ τοσοῦτον βεβιαίως ἀνακλύψαν τοῦ ὑδάτου κατοικητηρίου του. Ὁ ἱετὸς, ὑπὸ περιεργείας κινούμενος, ἐγείρει ἐν ταῖς χειρσὶν αὐτοῦ τὸ λείψανον ἐκείνο, καὶ ἐξτάζει αὐτό. . . Αἴφνης σκιρτᾷ ὑπὸ φρίκης· οἱ δάκτυλοί του ψάουσι τὴν κεφαλὴν ἐπιγύρῳσιν καρπίδος ἐμπεπιγμένῃς ἐν τῷ ὀπισθοκρηνίῳ καὶ προσηλαίης ἀμεσον θάνατον. . . . Καὶ πάλιν τὸ δέος καταλαμβάνει τὰς ψυχὰς τῶν παρεστῶτων, πλὴν οὐχὶ φρίκη δεισιδαιμονίας· ἡ πλάξ ἀνήγγειλεν ἤδη εἰς ἀπαντας τ' ὄνομα τοῦ κατηγοροῦ ἐκείνου λείψανου, ὅπερ πρὸ εἰκοσίων ἐτῶν ἀπετέλει μέρος τοῦ τότε ζῶντος Ἐρνέστου Ρ. . . καὶ οἱ μετὰ τῶν θεατῶν μάλλον πρὸς τὰ θεῖα ἀπιστοῦντες ἀναγκαιτίζονται νὰ κλίνωσι γόνυ ἐνώπιον τῆς θείας δικαιοσύνης, βραδυνοῦσης ἐνίοτε, πλὴν οὐδέποτε λησμονούσης.

Ἄλλ' ἐνῷ ταῦτα συμβαίνουσιν εἰς τὸ νεκροταφεῖον, τίς ἐστὶν ἡ σχεδὸν ἀόρατος ἐκείνη λευκὴ μορφή ἢ διανοίγουσα τὸ παράθυρον μεγαλοπρεποῦς οἴκου; Πῶς ὁ ἄλλοις κάτοικος τοῦ μεγάρου ἐκείνου ἀφυπνίσθη, πῶς μέχρι τοῦ πολυτελοῦς θαλάμου τοῦ ἡδονήθη νὰ χωρήσῃ ὁ θρούς τοῦ διερχομένου πλήθους; ἢ οἰκτεῖρατε τὸ ὃν ἐκεῖνο, ὅπερ πρὸ δεκαεννέα ἐτῶν δὲν κοιμάται πλέον, δὲν μειδιά, δὲν ἀγάλλεται, ὅπερ πρὸ δεκαεννέα ἐτῶν ἐκρέως καὶ ἐπιδύνας τὴν ζωὴν περιάγει ὡς ἄλυσις στενῶς εἰς τὸ σῶμα συνδεδεμένην! . . . Τὸ ὃν ἐκεῖνο πάντοτε ὑποπτον καὶ ἀνησυχῶν, ἤκουσεν, ὡς ἐκ τῆς ταχείας ἐκείνης ἀκουστικῆς ἀντιλήψεως, ἣν ἐξύνει ὁ ἐλεγχος, τὸν θόμβον τῶν εἰς τὸ κοιμητήριον πορευομένων, ἔμαθε δὲ παρὰ τοῦ ὑπέρτατου ὅτι τάφος τις σαλεύεται.

Ἴδου ἡ μυστηριώδης μορφή ἀνοίγει πλατύτερον τὸ παράθυρον. . . μίαν ἀκτίαν τοῦ ἀνατείλαντος ἡλίου φωτίζει τὸ πρόσωπόν της. . . Πλὴν τίς δύναται νὰ γνωρίσῃ τὴν Σοφίαν ἐν τῇ ἔτι περικαλλεῖ ἀλλὰ σχεδὸν ἐν τῇ κατηρεῖα αὐτῆς φρικαλέα ἐκείνη ὄψει; Ἄλλ' αὕτη δὲν μένει ἐπὶ μακρὸν εἰς τὸ παράθυρον· εἰς στιγμιαίαν ἡσυχίαν ὑπέκρουσα, ἐπιστρέφει εἰς τὸν κοιτῶνά της, καὶ κάθηται ἐπὶ ἔδρας παρὰ τῇ κλινῇ αὐτῆς κειμένης. . . Πλὴν ἡ προτέρη ἀδημονία καὶ πάλιν ἐπέρχεται· ἐγείρεται, βραδίξει πυρετωδῶς ἀνά τὸ δωμάτιον, καὶ μετὰ διακεκομμένης φωνῆς ψελλίζει·

— Ἀκόμη δὲν ἐπιστρέφουσι. . . Ποῖος λοιπὸν τάφος σαλεύεται; . . . Μήπως ἐπέστη ἡ ἡμέρα τῆς Κρίσεως, καὶ οἱ νεκροὶ ταρασσονται ἤδη εἰς τοὺς λάκκους των; . . . Παράφρων! . . . Πῶς μὲ κατήνησε τοῦ συνειδῶτος ἢ τύφους! . . . Ὁ νεκροθάπτῆς μῆθυσος ἀπὸ οἴνου καὶ ὑπνον ἠθέλησε διὰ τῶν φαντασμάτων τῆς τεθλολαμένης ὀράσεώς του ν' ἀνησυχῆσῃ τὸν κόσμον. Ὡ! πρέπει νὰ τιμωρηθῇ. . . Πλὴν δικαί ὑποφέρω; Διατί εἰς τὸ παρμικρὸν ἀκουσμα ῥιγῶ, ὀρθοῦνται αἱ τρίχες μου, καὶ προλαβοῦσαν τὴν κόλασιν αἰσθάνομαι σπικράττουσαν τὰ σπλάγ-

χνα μου; . . . Ἄχ! ναί, ἡμάρτησα, διέπραξα ἐγκλημα τρομερὸν, ἀποτρόπαιον· ἀλλὰ δεκαεννέα ἐτῶν ἐρήμως, δεκαεννέα ἐτῶν ἐλεγχος, δεκαεννέα ἐτῶν θάνατος δὲν δύνανται νὰ ἐξιλεώσωσι τὸ πταίσμά μου; . . . Ἐρνέστε! Ἐρνέστε! Σὺ ὅστις μὲ ἠγάπησας τόσο, οὐ παρακάλεσον τὸν Θεὸν ἵνα καταπαύσῃ πλέον τὰς ἐδύνας μου! . . . Ὡ ἀγία ψυχῆ, εἰσάκουσόν με! . . . Ἄ! ναί, σὺ μ' ἀγαπᾷς ἀκόμη, μ' ἀγαπᾷς τόσο, ὥστε καὶ τώρα ἂν ἀνέζης, δὲν ἤθελες μὲ κατηγορήσει. . . Ἀλλὰ διατί οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι μένουσι τόσο ὥραν εἰς τὸ νεκροταφεῖον; . . . Ὡ, ἐπιστρέψατε, σκληροὶ, αἵτινες ἀγνοεῖτε τὰ μυστήρια τῆς ἀπεγνωσμένης ταύτης καρδίας, αἵτινες ἴσως ζηλεύετε τὸν πλοῦτον, ὁ ὁποῖος μὲ περιβάλλει, καὶ τὸν ὁποῖον δὲν σᾶς εὐχόμαι οὔτε τὴν στιγμὴν ταύτην καθ' ἣν σᾶς καταρῶμαι. . . . Ἐπιστρέψατε, ἱερόσυλοι, ἐπιστρέψατε. . . . Μὴ ταρασσετε τὴν ἡρεμίαν τῶν νεκρῶν, ἀφετε οὐτοὺς εἰς τοὺς τάφους των. . . Θεέ μου! Ποία ἰδέα ἀπαστράπτει εἰς τὸν νοῦν μου! . . . Μήπως πιστεύσαντες τὸ ψεῦδος τοῦ νεκροθάπτου, ἀνορούσωσι τοὺς τάφους; . . . Ὁχι, οἱ τάφοι δὲν ἀνορούσονται. . . Ὡ ἦτο ἱεροσουλία. . . Ὁ ἀγαθὸς δῆμαρχος τῆς πόλεώς μας δὲν θὰ τὸ ἐπέτρπεν. . . Καὶ ἔπειτα, πῶς εἶναι δυνατόν ν' ἀνορούσωσι τὸν τάφον τοῦ συζύγου μου ἄνευ τῆς ἀδείας μου; Τοῦ συζύγου μου; . . . Ἄλλ' εἶμαι ἀξία νὰ τὸν ὀνομάζω τοιοῦτοτρόπως; . . . Ὡ! Ἐρνέστε! Ἐρνέστε! Ἐάν ἄλλοι προσπαθῶσι νὰ καταστῶσιν ἄξιοι τοῦ οὐρανοῦ ὅπως ἐκεῖ ἀνεύρωσι τοὺς φιλάτους των, ἐγὼ θέλω τὴν κόλασιν, διότι φοβοῦμαι νὰ σὲ συναντήσω.

Ταῦτα λέγουσα, ἐκάθητε πάλιν ἐπὶ τῆς ἔδρας· πλὴν ἀκούσασα ἡ νομισασα ὅτι ἤκουσε τὸν θροῦν τῶν ἐκ τοῦ νεκροταφείου ἐπισρεφόντων, ἠγέρθη πάλιν, καὶ προύχωρησεν ἀλλόφρων πρὸς τὴν θύραν. Αἴφνης ἔστη, καθότι ἐκ τοῦ βάθους τοῦ δωματίου τῆς τῆ ἐφάνη ὅτι οἱ ἐν τῇ ὁδῷ προέφρον τ' ὄνομά της, τρέξασα δὲ πρὸς

τὴν κλίνην, ἐκρίθη ὑπὸ τὰς σινδόνας.

— ὦ, ὄχι... — ἔλεγε βρούσουσα τοῦ δόδοντος ὡς ἐκ τοῦ καταβύοντος αὐτὴν ῥίγους — ὄχι, δὲν θὰ τολμήσωσι νὰ μὲ συλλάβωσιν εἰς τὴν κλίνην μου... Ἄλλὰ πῶς; Εἶμαι τόχχ βεβία ὅτι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἔμαθον τὸ ἐγκλημά μου; Εἶμαι βεβία ὅτι προέφερον τ' ὄνομά μου; ὦ Θεέ μου! Δό; μοι τῶρα τὸν θάνατον, τὸν ὅποιον ἐπέτρεψας νὰ δώσω εἰς ἄλλον!... Ἄχ! ἂν ἠμπόρουν νὰ κλαύσω!... ὄχι, δὲν ἠμπορῶ ὁ Θεὸς ἀποστειροῖ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ κακούργου τὴν πηγὴν τῶν δακρῶν, τὸ βάπτισμα τοῦτο τῆς ψυχῆς... Ἄλλὰ διατί νὰ κλαύσω;... ὄχι, δὲν εἶναι καιρὸς δακρῶν, ἀλλ' ἐνεργείας... ἄ; ἀναχωρήσω ἀπὸ τοῦτον τὸν οἶκον, ἀπ' αὐτὸ τὸ σκοτεινὸν καὶ ἄφωνον θέατρον τοῦ εἰκοσαετοῦς μαρτυρίου μου... Ἄς ἀναχωρήσω ἀπὸ τὴν ἀπαίσιον τοῦτον τόπον...

Καὶ ἐσήμανε τὸν κώδωνα, ὅτε αἰφνης ἤχος ἐτέρου κώδωνος κάτωθεν σημάνχοντος, παρέλυσεν τὴν χεῖρά της καὶ σχεδὸν ἀπελίθωσεν αὐτήν.

— Κυρίε, εἶπεν εἰσερχομένη μετ' ὀλίγου λεπτά ὡχρὰ ἡ θλακμηπόλις, δύο χωροφύλακες ἤλθον τὴν στιγμήν ταύτην ζητοῦντες ὑμᾶς...

IV

Ὀλίγος χρόνος παρελήθη... Τὸ ἀπαίσιον εἰκοσαετὲς δρᾶμα ἔληξεν ἐκεῖ ὅπου ἔπρεπε νὰ λήξῃ, διανύσαν μοιραίως τὰ τρία αὐτοῦ στάδια, τὸ τοῦ ἐγκλήματος, τοῦ ἐλέγχου, τοῦ θανάτου... Ἀπὸ τοῦ οἰκίσκου μετέβη εἰς τὸ μέγαρον, καὶ ἀπὸ τούτου εἰς τὸ ἱερίωμα! Ὁ κακούργος διεπιστεύθη εἰς τὸν ἄφωνον τάφον τὸ ἐγκλημα, ἀλλ' ὁ ἄφωνος τάφος τὸ ἀπεκάλυψεν!...

Ἐν Ζακύνθῳ κατὰ Μάρτιον 1875.

M. M.

ωδ) (ω)

ΘΡΗΝΟΙ ΚΑΙ ΒΑΣΑΝΟΙ

ΤΟΡΚΟΥΑΤΟΥ ΤΑΣΣΟΥ

κατὰ τὴν ἐν τῇ φυλακῇ διαμονὴν του.

Πόττε ἔχυστα δάκρυα κατὰ τὴν ἐν τῇ φυλακῇ δικιμονήν μου! Ναι, ἔκλαυσα! ἀλλ' οὐχὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν φυλάκων μου! τὴν νύκτα, εἰς τὰ βίθη τῆς νυκτὸς ἔρρεον τὰ δάκρυά μου! διότι δὲν ἤθελον νὰ ἐπιτρέψω αὐτοῖς νὰ ἠδύνωνται θεωροῦντες τὴν τε ἀδυναμίαν καὶ σκληρὰν ἀπελπισίαν μου! ὄχι! ὄχι! τὴν ἡμέραν προσεποιούμην ἄκραν ἀταραξίαν ἤτι; ὅμως πόρρω τῆς ἡδονῆς ἀπέχην... Ἰψοῦμενος ἐπὶ τινος σκαμνίου ἐθεώρουν τὸν πύργον ὅστις ἐνέκλειε τὴν προσελη μὲ. Ἐλεονόραν!... Ἐλεονόραν!... ἀξίαν οἴκτου μάλλον ἐμοῦ... καθὼς γνωρίζει τὴν ἀθλιότητά μου... ἀλλ' οὐδὲν ὑπὲρ ἐμοῦ δυναμένην νὰ πράξῃ! Πραῦνθητι, ὦ ἀξιολάτρευτε ἄγγελε, ὁ σύζυγός σου δὲν θὰ πράξῃ τι τὸ δυνάμενον ν' ἀμαρῶτῃ τὴν μνήμην του!

**

Ἀπεθαρρύνθη! ἡ ἀηδία, ὁ ψυχοφθόρος οὗτος σκόλωξ μὲ ἐνηγκαλίσθη καὶ ἀσπλίγγωνος μὲ κρατεῖ! Ἄχ! ἐὰν ἐκείνη ἐγνωρίζεν ὅποιον θρασάνων ἔγεινα λεία! ὄχι, ὄχι, ἄς μὴ τὸ μάθῃ ποτέ! ἴσως πέραν τῶν ὁρίων θὰ ἐλυπεῖτο. Οἴμοι! θέλουσι παρέλθει λοιπὸν αἱ λυπηραὶ ἡμέραι μου χωρὶς ποτὲ νὰ σ' ἐπανίδω;... ποτέ! ἀπαίσιος λέξις! Ἄθλιε Τορκουάτε, λίβε λοιπὸν τὸ θάρος ν' ἀπολήνῃς ἀφοῦ σοὶ προώρισται νὰ μὴ πλησιάζῃς πλέον τὴν κυριεύουσαν τὴν καρδίαν σου θεότητα!

**

Εἰς ὁποῖον ἐπιζῶμαι ἀθλιότητα! ἡ

τοῦ πώγωνος καὶ τῆς κόμης ἀταξία, ἡ ἔλλειψις ἐνδυμάτων καὶ ἡ περιβάλλουσα μὲ βυπαρότης δὲν εἶναι ἢ τὸ ἐλάχιστον μέρος τῶν βασάνων μου ἢ ἀπομόνωσις, ἢ ἐκ φύσεως αὐτὴ ἐχθρὰ μου, ἀπομόνωσις ἢ βδελύσσομαι ἐκρήνει τὴν πλάστιγγα τῶν θρασάνων μου, καὶ ἀποκαθιστᾷ ἀνυπόφορον τὴν κατάστασίν μου. Ὀφείλω ἄπαξ ν' ἀποθάνω καὶ ἀποθνήσκω χιλιάκις ἕκαστον δευτερόλεπτον Ἄχ! προσφιλέ μοι, ἐὰν μὲ ἔβλεπες ἢ ἄλλ' οὐχὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν φρίκης ἴσως... οἴμοι! δὲν ἤθελες μὲ ἀγαπήσει πλέον. Πῶς ἠδυνήθη νὰ προσφέρω τὴν ἐλαττωμένην ταύτην; Συγχώρει τιμαλφῆς Ἐλεονόρα, συγχώρει ἕνα δυστυχῆ βρασέως ἔρροντα τὸν χωρισμόν σου, δυσκνασχετόντα ὅτι δὲν εἶναι πλέον ἐλεύθερος καὶ ἐν τῇ ἐν φρικώδει φυλακῇ.

**

Σκληροὶ! μοὶ ἀφῆρσαν εἰσέτι καὶ τὸ ἰγγέγγυον ἐκεῖνο ὅπερ αὐτὴ ἐδωρήσατό μοι! θεσπέσιον λείψανον, μόνη τῶν δυστυχιῶν μου παραμυθία! σὺ ὑπῆρξας ὁ θεὸς δεσμὸς, ὁ ἐνώσας τὰς τε ἡμετέρας ψυχὰς καὶ διανοίας!... Ἄλλ' ὄχι, οἱ ἐχθροὶ οὐδὲν ἰδικόν της μοὶ ἀφῆκον... οὐδὲν, οὐδὲν! ἀλλὰ τί λέγω; δὲν μοὶ μένει ἡ ἀθλιότης καὶ ἡ ἀπελπισία;

**

Σὲ προσέβαλον, ὦ Ἀλφόνσε, προσέβαλον τὴν ἀλαζονείαν σου ὡς ἀδελφοῦ καὶ πρίγγιπος... ἠδυνάμην μέγιστε Θεέ, νὰ μείνω ἀναίσθητος εἰς τοὺς ἤχους τῆς μελιρρύτου ἐκείνης φωνῆς ἣτις μοὶ ἔλεγε «Σὲ ἀγαπῶ Τορκουάτε;» Ἐδεῖ λοιπὸν νὰ μοὶ ἀποσπάσωσι τὴν καρδίαν ἐκ τοῦ στήθους, καὶ νὰ μοὶ ἐξορῶξωσι τοὺς ὀφθαλμούς; τούτους οἵτινες ἐμεθύσκοντο θεωροῦντες τὸ οὐράνιον τῆς Ἐλεονόρας πρόσωπον! Ἄχ πόσον μοὶ εἶναι ἐπαχθεῖς ν' ἀναπολῶ στιγμὰς ἀπελθούσης εὐτυχίας!

**

Οὐδεμία περὶ αὐτῆς εἰδήσις, οὐδεμία! μὲ ἐλησμόνησε! πῶς ἀποθνήσκω, πῶς φθίρομαι εἰς τὸ μυστήριον τοῦτο ἐνδιαιτήμα, πόσον τοσοῦτοι βάτανι μὲ καταβλίβουν χάριν ἐκείνης! Ἄχ! ἀγνωμοσύνη τῶν γυναικῶν! φύγε, ἔρωε, φύγε μακρὰν ἐμοῦ! σβέσθητι φθοροποιὸν τῆς ἀνοπαίσεώς μου πάθος, καὶ σεις αἰσθητάματα ἀλαζονείας καὶ δόξης ἐπιστρέψατε, γίνετε ἀπὸ τοῦδε οἱ κυριεύοντες τὴν καρδίαν μου πλανήται!

**

Τί εἶπον; Ἄχ ἔλθε ἔρωε μου, ἔλθε χάρα μου, ἔλθε μόνη μου εὐδαιμονία. Οἴμοι! τί θὰ ἐγενόμην ἐὰν δὲν ἠγάπων πλέον; δύναμαι νὰ λησμονήσω τὸ λατρευόμενον εἶδωλον; δύναμαι νὰ λησμονήσω τὴν εὐγενῆ καὶ ἀξιοκαταστήν μοι Ἐλεονόραν; τὴν σύζυγόν μου; Ἄχ; ὄνομα θεῖον, χύρον βιωτικὸν βάλαμον εἰς τὰς βαθεῖας πληγὰς μου! Ἐλεονόρα, Ἐλεονόρα, ἄχ! οὐδέποτε, ὄχι, οὐδέποτε θέλω πύτυε νὰ σὲ λατρεύω.

**

Τὴν νύκτα ταύτην ὠνειρεύθη... εὐδαίμων νύξ πότον ταχέως διήλθες... μοὶ ἐφάνετο ὅτι τὴν ἀνέβλεπον, ὅτι ἐθλίβον αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας μου, ὅτι τὴν ἐθώπευον ὡς εἰς τὰς εὐδαίμονας ἐκείνας ἡμέρας!... Μὲ ἠγάπα... ἐλάμβανε μέρος εἰς τὰς νεανικὰς παραφορὰς μου... πόσον ἦσαν τερπνά! Ἄχ θεέ μου! μίαν καὶ μόνην ὥραν τῆς πραγματικότητος ἐκείνης καὶ ἔπειτα τὸν θάνατον... καὶ τὸν θάνατον θὰ ἦτο πολὺ γλυκύς.

**

Τὸ ὄνειρον ἐκεῖνο μετέτρεψεν ὅλας μου τὰς αἰσθήσεις· δὲν δύναμαι πλέον νὰ ἐπιζήτω... Ἐλεονόρα, Ἐλεονόρα, οἱ ὠραῖοι σου ὀφθαλμοὶ θέλουν χύσει δάκρυα ἐπὶ τοῦ τάφου μου!... καὶ τίς οἶδε μὴ ἡ ψυχὴ σου καταλείψῃ παράκρυτα τὴ θνητὸν αὐτῆς δοχεῖον ὅπως φθίσῃ ἐκεῖνον

ὅστις δι' ἐσὲ ἀπονήτκει! . . . Ναί! ἀπονήτκει ἕνα ἀπὸ σοῦ ἀπομακρυνθῆ ἐκεῖνος ὃν ἠγάπησας. . . τοῦλάχιστον οὕτω πιστεύει!

* *

Πενταχοῦ διαταλπίζουσιν ὅτι εἶμαι παράφρων· ἐγὼ παράφρων; ἐγὼ; οὐ ἢ ζωηρὰ φαντασία οὐδέποτε θ' ἀποβίβη τὸν δαιμόνιον αὐτῆ; οἴστρον! Ἐγὼ, ὁ θέλων δι' ἀδικεῖπτου ἔργου νὰ ρίψω μακρὰν ἐμοῦ τὴν καταδικάζουσάν με ἀηδίαν! Οἴμοι! χάριν τίνος νὰ συγγράψω; καὶ αὐτὰ τὰ ἐγγραφά μου δὲν δύναμμι νὰ διαθέσω κατὰ βούλησιν! Δυσυχής! δικηκρόττον ὅτι εἶμαι τρελλός· καὶ ἡ Ἰταλίᾳ θὰ λέγη—«Ὁ ἀτυχής· ἐκεῖνος Τορκουάτος οὕτινος αἰώδα καὶ τὰ ἔστυατα τοσοῦτον μας; ἐθελγον εὐρίσκεται ἤδη εἰς τὸ φρενοκομεῖον!»— καὶ τὰς λέξεις ταύτας; θέλουν συνοδεύει με ἐπιφώνημα οἰκτιρμοῦ! οἰκτιρμοῦ!! Ἀχθεῖ! σκληροὶ ἄνθρωποι οὕτω κρίνετε τοὺς ὁμοίους σας;

* *

*

(ἐκλωθεῖ)

(κατὰ τὸ ἰταλικόν)

I. Σ. ΜΑΝΕΣΣΗΣ.

ΑΣΤΕΙΑ

II

Προχθὲς ἐν τινι προαστείῳ τῆς ἡμετέρας νήσου *un pauvre diable*, ὡς θὰ ἔλεγε μετὰ ἕλωσ παρισινοῦ *accent* θελκτικὴ τις ἀναγνώστριά μας, κτεγγίνετο ὅπως ἀπαγχονισθῆ ἀπὸ τινος δένδρου. «Καλὲ, τί θὰ κάμης;» ἠρώτησεν αὐτὸν χωρικός τις ἐκεῖθεν διαβζίνων. «Πράττω τοῦτο ἀντὶ ὑπανδρείας» ἀπεκρίνατο ἀτράχως ἐκεῖνος.

III

Ἐν τῇ συναναστροφῇ τῆς Κυρίας;*** δεσποσύνη τις (*pardon*, κ. Μάγνη, ἤθελον νὰ εἶπω δεσποινίς τις), ἠρώτη τὸν κ. Α. . . «Δικτὶ ἐνῶ μὲ κυττάζετε φαίνεσθε τοσοῦτον σκεπτικὸς;»—«Διότι ἀναγινώσκω εἰς τὸ μᾶλλον δυσνόητον βιβλίον», ἀπεκρίνατο.

III

Φίλος τις εἰς ἄκρον ἀφηρημένος καὶ οὐχὶ ἀνάξιος συνάδελφος τῶν δύο ἐκείνων ἠρώων τῆς κωμωδίας ἦν οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώστται εὐχαρίστως ἀνέγνωσαν ἐν τῷ δευτέρῳ φυλλαδίῳ, ἠρώτα ἐσχάτως ἕνα τῶν συντακτῶν τοῦ «Ζηκυθίου Ἀθῶνων»·—«τί αἰνίγμα θὰ θέλετε εἰς τὸ ἕκτον φυλλαδίον;»—«*Δέλιος* ἀπεκρίνατο ἀστειεύμενος ὁ συντάκτης, ἐννοῶν τοιοῦτοτρόπως τὴν ἀλφαριθμητικὴν σειρὰν τῶν αἰνιγμάτων. Δύο ὥρας μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ προηγουμένου φυλλαδίου ἐλάβομεν τὴν ἐξῆς ἐπιτολὴν· «Δίσις τοῦ ἐν τῷ ἕτῳ φυλλαδίῳ αἰνίγματος· «*Δέλιος*».

IV

Ὁ τυπογράφος Τ. . . ἔλεγε προχθὲς εἰς ἕνα τῶν συντακτῶν περιοδικοῦ τίνος συγγράμματος, ὅπερ ἐν τῷ τυπογραφείῳ αὐτοῦ ἐξετυποῦτο· «ἔχω ἀνάγκην τῆς γραφίδός σου διὰ νὰ βουλώσω μίαν τρῦπα· γράψω λοιπὸν τίποτε νὰ τελειώσωμεν!» Ὁ συντάκτης ἔγραψεν ἐπὶ τοῦ γόνατος αὐτοῦ τ' ἀνάλατα ταῦτα ἀστεία, καὶ ἂν ἀηδιάσητε, σὰς ὀρκίζεται ὅτι δὲν ἠσθάνετο ὀλιγωτέραν ἀπὸ ὑμᾶς ἀηδίαν ὅτε τὰ συνέτασεν.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

Η ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ.

ΤΗ, ΚΥΡΙΑ.***

Ἐύπνησε, ἀγάπη μου,
Καὶ σένα ἢ φύσις
Προσμένει σήμερα
Νὰ τὴν στολίσης,
Δός της τὰ κάλλη σου,
Τὴν εὐμορρίαν.

Ἀνοῖχτε, λούλουδα,
Ἀνοῖχτε, κρίνοι,
Τὰ μῦρα χύστες,
Καὶ ἔβληθ' ἐκείνη,
Πῶχω εὐαίσιστα,
Πῶχω κυρά.

Κεῦφτε τ' ἀγκάθια σας,
Ρόδα δροσάτα,
Μήπως τὰ χέρια της
Τὰ μυρωδάτα
Μοῦ τὰ πληγώσετε
Τοῦ δυστυχή!

Στρώσου, μαλάκωσε,
Τερπνὸ χορτάρι,
Γίνου ἀπαλώτερο
Ἐ τὸ θεῖο ποδάρι,
Κλωνάρια, κλίνετε
Με ὑποταγή.

Αὔραις, δροσίσατε
Τὰ ὠρὰτα μαλλιά της,
Δένδρα, τινάζετε
Ἐ τὸ πέρασμα της
Ἄνθη, δροσόφυλλα
Γιὰ νὰ πατή.

Ἵμνους ἀρχίσατε,
Ἄθῶα πουλιά μου,
Γλυκὰ νὰ ψάλλετε
Γιὰ τὴ θεά μου.

Φράχτες, ἀνοίγεται
Γιὰ ν' ἀπερῶ.

Εύπνησε, ἀγάπη μου,
Καὶ σένα ἢ φύσις
Προσμένει σήμερα
Νὰ τὴν στολίσης
Μ' ἕνα γλυκόγελο,
Μὲ μίαν ματιὰ.

1 Μάϊου.

ΕΙΣ ΡΟΔΟΝ.

Πίς μου, τί σῶσαμε
Γιὰ ν' ἀγκελώσης
Τὸ χέρι τῷ μορφοῦ
Ποῦ ἐγὼ φιλῶ;
Γιατὶ σκληρότατα
Νὰ τὸ πληγώσης,
Κ' ἐγὼ νὰ θλίβωμαι
Ἐάν τὸ θωρῶ;

Ῥόδο, τὸ δάχτυλο,
Ποῦ ματωμένο
ἔχει τ' ἀγκάθι σου
Τὸ φθοερὸ,
Εἶναι τὸ δάχτυλο
Τὸ εὐλογημένο
Ποῦ πρῶτο μῶδειξ
Τὸν οὐρανό.—

—Ποῖος δὲν ἐφθόνησε
Τὴν εὐμορρίαν της,
Κ' ἐγὼ τὸ δούτυγο
Νὰ μὴ φθονῶ;
Εἶδα τὰ χεῖλη της,
Τὰ μάγουλά της,
Κ' ἡ ζήλια μ' ἔκαψε
Νὰ μαραθῶ.

Ὅμως ἐλπίζοντας
Πῶς θ' ἀποχτήσω
Ἄίγο ἀπ' τὸ χρῶμα της
Τὸ ζωηρὸ,
Ἐπὶ τὸ αἶμα της
Μὴν κοκκινίσω,
Γιατὶ ἔς τὸ πλάγι της
Φαίνομαι ἀχνό.

2 Μάϊου.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΡΤΩΚΗΣ

ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΕΝ ΤΩ ΣΤ'. ΦΥΛΛΑΞΙΩ ΑΙΝΙΓΜΑΤΟΣ

Υφασμα-φάσμα-ἄσμα.

Ὁ λύσας πρῶτος τὸ ἀνωτέρω αἶνιγμα ἦτο ὁ κ. Σ. Τζανότης, ὅστις καὶ ἔλαβε τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἀμοιβήν. Μετὰ τοῦτον ἐπέστειλαν τὴν λύσιν εἰς τὸ Ἰνστιτούτον μας οἱ ἀκόλουθοι Γ. Κότσιας, Σ. Κοιτιόπουλος, Χ. Δημητρόπουλος, Γ. Κοκκιμάκης, Π. Ταβουλάρης καὶ Π. Ι. Δαμάσκος (ἐκ Πειραιῶς).

ΑΙΝΙΓΜΑ Ε'.

Ἐξ ἐμοῦ τὸ πᾶν γεννᾶται ἂν δ' ἀποκεφαλίσθῃ,
Εἰς τὸ σῶμά σου, ἀναγνώστῃ, παρευθὺς θὰ μεταβῶ.
Κόψε καὶ τὸν τράχηλόν μου, ἀλλὰ μὴ καταπλαγῆς,
Ἄν, ἀντὶ νὰ μὲ σμικρύνῃς, ὑψηλότατον μὲ ἴδῃς.

Τῷ πρώτῳ λύσῳ τὸ αἶνιγμα, ἢ σύνταξις δωρῆσεται ἔν ἀντίτυπον τοῦ φυλλοδίου τοῦ κ. Α. Μαρτζώκη ἐπιγραφομένου «Δοκίμιον ἰταλικῶν ποιημάτων ἐμμέτρως ἐξελληνισθέντων».

ΣΠΟΥΔΑΙΑ ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Ἐν σελ. 161, στήλ. β'. στίχ. 27, ἀντὶ Κέκον Λογοθέτην, ἀνάγ. Ἀναστάσιον Λογοθέτην.—Ἐν σελ. 174, στήλ. β'. στίχ. 28, ἀντὶ ἐπιτάσσει τὴν ἀποστολὴν κτλ. ἀνάγ. ἐπικαλεῖται τὴν ἀρωγὴν κτλ.—Ἐν σελ. 189, στήλ. β'. στίχ. 24, ἀντὶ Πιομπένου ἀνάγ. Ποκουλιώνου.

Ο ΓΕΡΟ-ΜΑΡΤΙΝΟΣ ἢ ΑΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΑΓΑΘΟΥ ΠΑΤΡΟΣ.

ΔΡΑΜΑ Εἰς 3 ΠΡΑΞΕΙΣ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΝ ΕΚ ΤΟΥ ΙΤΑΛΙΚΟΥ.

ὑπὸ τὸν ἀνω τίτλον ἐκδοθήσεται δράμα κωμικοτραγικὸν μέγα τὸ ἐνδιαφέρον ἔχον καὶ λίαν διδακτικόν.

Πατὴρ φιλόστοργος ἐκ τοῦ μηδενὸς ἀρξάμενος λαμπρὰν σχηματίζει περιουσίαν. Τὸ λαμπρότερον τῶν οὐνείων τοῦ πρώην ἀχθοφόρου Γέρο-Μαρτίνου εἶναι ἡ καλὴ ἀνατροφή τοῦ μονογενοῦς αὐτοῦ υἱοῦ. Καὶ ἰδοὺ πέμπει αὐτὸν εἰς Παρισίους ὅπως σπουδάσας ἐπανεέλθῃ ὑπὸ τὴν πατρικὴν στέγην τὸ διπλῶμα διδάκτορος τὰ νομικὰ φέρων. Πλὴν ὁ ἀπερίτκτετος νέος ὑπὸ διεφθαρμένων περιουκλωθεὶς φίλων λησμονεῖ τὴν ἀποστολὴν του καὶ ἐν τῷ στροβίλῳ τῶν ἡδονῶν συμπαρασύρεται βυθισθεὶς εἰς χρεὴ καὶ ὑπερόγκων ποσῶν Σικίας ὑπογράφας. Οὐδὲν τερπνότερον τῆς πηλμώδους παραδοκίας τοῦ ἀφελοῦς γέροντος καὶ τῆς ἀκάκου μητρὸς περιμενόντων νὰ θλιψῶσι εἰς τὰς κουρασμένας ἀγκάλας τῶν τὸ πολυπόθητον αὐτῶν τέκνον, οὐδὲν δὲ λυπηρότερον τῆς σπαραξικαρδίου οκνηρῆς καθ' ἣν ὡς φάσμα ἀπαίσιον περιστάται ἐνώπιον τοῦ πατρὸς ὁ τοκογλύφος Σαρανζῶν σείων τὴν ἐκ πεντηκονταχισχιλίων φράγκων Σικίην. Οἱ θρηνοὶ πατρὸς μέλαν προβλέποντος τὸ μέλλον ἀπίσης τῆς εἰκογενείας του, τὰς ἐλπίδας του πᾶσας ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ ἰδόντος ἐξαλειφθεῖσαι, ἢ ἐν αὐτῷ ἐπελθοῦσα ἰδέα ὅτι ἡ ἀτυχὴς μήτηρ θ' ἀποθάνῃ μέλις μάθη ὅτι ὁ υἱὸς αὐτῆς ἀτίμως ἐσπιτάλησε τὴν ἐν μόχθοις ἀποκτηθεῖσιν περιουσίαν, εἰτὶν οἱ καλῖτεροι τοῦ δράματος σχηματίζονται. Καὶ ὁ πατὴρ ἐνδίδει ἀποδύεται πίσης χρηματικῆς ἰκμάδος πρὸς ἀπότιν τῶν τοῦ υἱοῦ του ὀφειλῶν, καὶ ἐπινέρεται εἰς τὸν λιμένα κύπτων καὶ πάλιν ὑπὸ τὸ φορτίον τῶν ἀποσκευῶν τῶν ἀποβιβαζομένων καὶ ἐπιβιβαζομένων ἐπιβατῶν. Ἡ ἰώθειος ὑπομονὴ τοῦ ἀγαθοῦ ἐκείνου γέροντος ἐλέγχει τοὺς κινδυνεύοντας νὰ ὀλισθήσωσι νέους, διότι τὸ μειδίμα τῆς ὑπομονῆς εἶναι πολὺ δρασιμώτερον τοῦ συνωρυωμένου μετώπου. Ἡ λύσις τοῦ ἐν λόγῳ δράματος εἶναι φαιδρᾶ, ἀποσιωπῶμεν δὲ τὴν τὴν ὅπως οἱ καλοὶ συνδρομηταὶ ἡμῶν μάθωσιν αὐτὴν ἐκ τοῦ βιβλίου.

Εὐτυχῆσαντες νὰ ἴδωμεν αὐτὸ ἐσχάτως λίαν ἐπιτυχῶς παρασταθὲν ἐνταῦθα Ἰταλιστὶ καὶ παράτηρήσαντες οἷς ἀρῆκεν ἐντυπώσεις, πεπίσμεθα ὅτι παρέχομεν τῇ ἀναγεννώμενῃ Ἑλλ. σκηνῇ δράμα ἐκ τῶν τὰ μάλα ἐπενεργούντων εἰς τὴν μόρφωσιν τῆς καρδίας.

Ἡ τιμὴ ἐκάστου ἀντιτύπου ἐξ ἐπὶ συγκειμένου τυπογραφικῶν φύλλων καὶ λίαν φιλοκάλως τυπωθησομένου ὄριστα εἰς δραχ. 1,50.

Ἐν Ζακύνθῳ τῇ 23 Ἀπριλίου 1875.

Γ. Κ. ΣΦΗΚΑΣ.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΟΙ προμηθεύοντες 10 συνδρομητάς εἰς τὸν « ΖΑΚΥΝΘΙΟΝ ἈΝΘΩΝΑ » προπληρόνοντες τὴν ἐτησίαν συνδρομὴν των, λαμβάνουσιν ἐπὶ ἓν ἔτος αὐτὸν δωρεάν.

ΟΙ ἀλλάσσοντες δικυμονὴν συνδρομητῶν παρκαλοῦνται νὰ εἰδοποιῶσιν ἐγγράφως τὴν Διεύθυνσιν περὶ τούτου ἵνα γνωρίζῃ ποῦ πρέπει νὰ στέλλῃ τὰ φυλλάδια.

ΟΥΔΕΜΙΑ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν αἰτήσις ἄνευ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐτησίης συνδρομῆς λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Αἱ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ δέον νὰ ὄσιν ἀπηλλαγμέναι τεχυδρομικῶν τελῶν καὶ νὰ ἐπιγράφωνται οὕτω

Ἡρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικ. Συγγράμ. « Ζακύνθιος Ἀνθῶν »
εἰς Ζάκυνθον.

Αἱ περιέχουσαι χρήματα ἐπιστολαὶ πρέπει νὰ στέλλωνται ἐπὶ συστάσει.

Αἱ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ἄρχονται τὴν 1ην ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ καὶ εἶναι ὑποχρεωτικῶς ἐτήσιαι.

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Προπληρωτέας ἐν Ζακύνθῳ.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘῳ	δραχμὰς νέας	8
» Τῆ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣῆ καὶ ταῖς ΕΠΑΡΧΙΑΙΣ		9
» ΤΟΥΡΚΙΑ καὶ ΑΙΓΥΠΤῳ	φράγκα	10
» ΡΩΣΣΙΑ	ξούβλια ἀργυρᾶ	3
» ΤΑΙΣ ΗΓΕΜΟΝΙΑΙΣ	φλωρίον	1
» Τῆ ΛΟΙΠῆ ΕΥΡΩΠῆ	φράγκα	12

Αἱ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ

Ἐν Ζακύνθῳ εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ « Ζακυνθίου Ἀνθῶνος », καὶ μενον ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ « Ποιητοῦ » παραπλευρῶς τοῦ Ξενοδοχείου ὁ « Φοῖνιξ ».